"VIENYBĖS"

METRAŠTIS

1924
METAMS

Brooklyn, N. Y.

30 gan. 47

BALTIJOS-AMERIK

9 BROADWAY

TIESI KELIONĖ

Į LIETUV

Per HAMBURGĄ, PILLAU ar

Visi keliaukit parankiu i

keliu aplenkdami Lenkų K

Visa trečia klesa padalinta

ant 2-jų, 4-rių, 6-ių ir 8-

LAIVAS LITUANIA

LAIVYNAS:

LITUANIA, LAT

ESTONIA, POLO

Iš New Yorko, Bostono ar Ph

Klaipėdą ir Liepojų — — —

Hamburgą — — — — — —

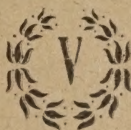
Piliavą — — — — — — —

Kreipkitės prie Vietinių

"VIENYBĖS"

METRAŠTIS

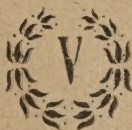
1924
METAMS

"VIENYBĖS"

METRAŠTIS

1924 METAMS

ĮVADA

PALEISDAMI pasaulin šių metų "Vienybės" Metraštį, skaitome reikalingu kreiptis į mūsų skaitytojus ir bendradarbius su keletu žodžių pasiaiškinimo.

Šisai Metraštis, nors buvo paketintas biskį anksčiau, tačiaus delei įvairių kliūčių jo surengimas susivėlino, ir delto neišėjo taip, kaip norėjom. Dėjom tik tai, kas būtinai buvo reikalinga. Ypatingai mes apgailaujam, kad nepasisekė greitu matu surinkti daugiau informacijų iš lietuvių gyvenimo ir jų statistikos Amerikoje.

Ateinančiam, 1925, metui "Vienybės" Metraštis jau dabar pradėta rengti. Jisai bus didesnis ir išnašesnis, prie to ir iš technikos atžvilgio bus tobulinama. Del šito mes čionai ir kreipiamės prie mūsų skaitytojų ir bendradarbių.

Mūsų skaitytojai yra prašomi jau dabar, gavus šitą Metraštį, ir jį atidžiai peržiūrėjus, nurodyti mums visus trūkumus jame, taipgi išreikšti nuomones, kas labiausia žmonių kalendoriuose yra mėgstama ir ieškoma: kokie straipsniai, kokios informacijos ir tt. Būtų gerai, kad kurie galės sustatyti pavyzdį gero kalendoriaus programos, mums tatai kaip galint greičiaus suteiktų. Tokių nurodinėjimų bus kiek galima prisilaikoma leidžiant 1925 metų Metraštis.

Gi mūsų bendradarbių šiuomi yra maloniai prašoma, kad jau dabar parengtų neilgų raštelių, tinkamų Metraščiui. Šiemet mes parankiojom labai nedaug iš medžiagos prisiunčiamos "Vienybės" laikraščiui; ateinančiu metu prašome raštelius parengti specialiai Metraščiui. Raštai Metraščiui turi būti svarbųs, nes jie skaitytojų yra vartomi ir skaitomi per ištisus metus. Reiškiame padėkos tiems, kurių rašteliai įėjo į šį Metraštį ir kviečiame talkon į sekantį metą!

Dar vieno svarbaus dalyko prašome mūsų skaitytojų ir bendradarbių Amerikoje, tai — statistikos iš visų kolonijų: kiek kolonijoje gyvena lietuvių, kuo jie daugiausiai užsiima, kiek visokių įstaigų, organizacijų, ir tt. Mes norime kasmetas rinkti Amerikos lietuvių statistiką, kuri naudinga bus mūsų gyvenimui apmatyti.

Taigi — iki malonaus pasimatymo 1925 metuose!

SAUSIS 1924 JANUARY

Mēn. Diena	Sav. Diena	ŠVENTŲJŲ VARDAI:
1	A	**Nauji Metai.** Miečislovo
2	T	Makarijaus vien.
3	K	Genovaitēs
4	P	Titaus
5	Š	Simano
6	S	**Trys Karaliai.**
7	P	Luciono ir Jul. k.
8	A	Severino ir Juliono
9	T	Marcijonos
10	K	Agatono.
11	P	Honoratos
12	Š	Arkadiaus
13	S	**1 po 3 kar.** Veronikos Panos
14	P	Hilariaus pop.
15	A	Povilo.
16	T	Marcelio Ottono.
17	K	Antano vien.
18	P	Priskos p.
19	Š	Henriko, Mortos.
20	S	**2 po 3 Kar.** Fab. ir Seb. k.
21	P	Agnieškos.
22	A	Vincento ir Anast. kent.
23	T	Sužiedavimas Šv. Marijos.
24	K	Timotējaus vysk.
25	P	Povilo Apašt. atsivertimas.
26	Š	Polikarpo vysk.
27	S	**3 po 3 Kar.** Jonos Auk.
28	P	Ciriliaus vysk.
29	A	Prano Saleziečio.
30	T	Matijaus ir Sabinos.
31	K	Marcelēs.

Mēnulio eiga:

Jaunutis 6 dieną.
Priešpilnis 13 dieną.
Pilnatis 21 dieną.
Delčia 29 dieną.

PAMINĒTINOS LIETUVIŲ ISTORIJOJ DIENOS.

1. 1396. — Did. Liet. Kun. Svidrigaila pradējo karą su Vytautu.

1. 1714.—Gimē Krist. Duonelaidis, Didis Lietuvos Poeta.

1. 1919.—Vilnių užēmē apsiginklavę lenkų legioninkai.

3. 1794.—Trečias Lietuvos padalinimas.

4. 1795.—Rusai užgriebē Kauną ir Vilnių.

5. 1226.—Rimgaudas užēmē Lietuvos kunigaikščio sostą.

12. 1919.—Kaune, Lietuvoje, įsteigta Lietuvos Raudonasis Kryžius.

15. 1919.—Paskelbta pirmutinē Liet. kariuomenēs mobilizacija.

17. 1386.—Jagēla susižiedavo su Lenkijos kunigaikštaite Jadvyga.

20. 1794.—Lietuviai sukilo prieš Rusijos valdžią Vilniuje.

27. 1920.—Atidaryta Lietuvos Augštieji Kursai Kaune.

28. 1336.—Kryžeiviai sudegino lietuvių pilį Pilenę.

30. 1396.—Vytautas, Vitebske, apkalē Švidrigailą ir įmetē jį kalējiman.

VASARIS 1924 FEBRUARY

Mėn. Diena	Sav. Diena	ŠVENTŲJŲ VARDAI:
1	P	Ignoto, Brigitos.
2	Š	Grabnyčios.
3	S	**4 po 3 Kar.** Blažiejaus.
4	P	Andriejaus vysk.
5	A	Agotos.
6	T	Daratos.
7	K	Romaldo.
8	P	Jono Matiečio.
9	Š	Apolonijos.
10	S	**5 po 3. Kar.** Skolastikos.
11	P	Lucijono.
12	A	Aleksiejaus.
13	T	Katrinos.
14	K	Valentino, Zen.
15	P	Faustino.
16	Š	Julionos.
17	S	**6 po 3 Kar.** Donato.
18	P	Simano vysk.
19	A	Konrado.
20	T	Leono vysk.
21	K	Andriejaus, Felikso.
22	P	Baž. Šv. Petro Atmin.
23	Š	Petro Damiono.
24	S	**7 po 3 Kar.** Motiejaus A.
25	P	Zigfrido.
26	A	Viktoriano vysk.
27	T	Aleksandro vysk.
28	K	Leonardo vysk.
29	P	Juliono.

Mėnulio eiga:

Jaunutis 4 dieną.
Priešpilnis 12 dieną.
Pilnatis 20 dieną.
Delčia 27 dieną.

PAMINĖTINOS LIETUVIŲ ISTORIJOJ DIENOS

3. 1268.—Gerimuntas užėmė Lietuvos kunigaikščio sostą.

4. 1565.—Žemaičiai pergalėjo švedus ties Damulinde.

7. 1269.—Lietuviai sugriovė kryžeivių pilį Staukersburg.

8. 1919.—Lietuvos kariuomenė laimėjo pirmutinį mūšį su rusais bolševikais; žuvo pirmas Lietuvos kareivis, Povilas Lukšys.

9. 1896.—Lietuvoj rusai apsunkino lietuviams tiesas sulyg žemės pirkimo.

10. 1276.— Lietuviai pergalėjo kryžeivius ties Kaunu.

11. 1242.—Mindaugis užėmė Lietuvos kunigaikščio sostą.

15. 1277.—Lietuviai, vadovaujant Sirpučiui, pergalėjo totorius ties Vilkaviškiu.

16. 1918.—Lietuva apsiskelbė Nepriklausoma Valstybe.

17. 1801.—Gimė Žemaitijos vyskupas ir Lietuvos rašytojas M. Valančius.

21. 1883.—Išėjo pirmasis lietuviškas laikraštis "Aušra".

22. 1387.—Lietuviai priėmė krikčionybę.

23. 1565.—Lietuviai pergalėjo rusus ties Ivanslavu.

25. 1831.—Lietuviai pirmu kartu reikalavo panaikinimo baudžiavos Lietuvoje.

KOVAS 1924 MARCH

Mėn. Diena	Sav. Diena	ŠVENTŲJŲ VARDAI:
1	Š	Albino vysk.
2	S	Užgavėnės. Alenos cies.
3	P	Kunigundos.
4	A	Kazimiero karal.
5	T	Pelenų diena. Adriono.
6	K	Victoro, Rožės.
7	P	Tomo Akviniečio.
8	Š	Vincento, Jono.
9	S	1 Gav. Franciškos.
10	P	40 kareivių kank.
11	A	Konstanto.
12	T	Grigaliaus papos.
13	K	Kristinos.
14	P	Matildos.
15	Š	Klemenso, Longino.
16	S	2 Gav. Abraomo.
17	P	Gertrudos.
18	A	Gabrieliaus Ark.
19	T	Juozapo P. M. Suž.
20	K	Jokimo.
21	P	Benedikto.
22	Š	Povilo vysk., Bogumilos.
23	S	3 Gav. Katrinos.
24	P	Morkaus, Timot.
25	A	Irinėjaus.
26	T	Teklės.
27	K	Jono Dam.
28	P	Sikstaus papos.
29	Š	Eustakijaus.
30	S	4 Gav. Anelės, Kvirino
31	P	Benjamino.

Mėnulio eiga:

Jaunutis 5 dieną.
Priešpilnis 13 dieną.
Pilnatis 20 dieną.
Delčia 27 dieną.

PAMINĖTINOS LIETUVIŲ ISTORIJOJ DIENOS

1, 1285.—Mirė Did. Liet. Kun. Traidėnis.

2, 1310.—Lietuviai, vedami Gelažutės pergalėjo vokiečius.

3, 1311. — Did. Liet. Kun. Vitėnis paveržė iš vokiečių Varmiją.

4, 1863. — Lietuviai paliuosuoti iš baudžiavos.

5, 1311. — Did. Liet. Kus. Vitėnis pateko kryžeivių nelaisvėn.

7, 1906. — Vilniuje, mergaičių gimnazijoje, pradėjo mokinti lietuvių kalba.

8, 1861. — Gimė vienas pirmųjų aušrininkų ir visuomenės darbuotojų, Jonas Šliupas.

9, 1278. — Did. Liet. Kun. Zigmuntas pergalėjo kryžeivius.

13, 1360. — Kryžeiviai užpuolė Kauno pilį.

14, 1386. — Lietuviai sutarė priimti krikščionybę.

16, 1360. — Kryžeiviai pergalėjo žemaičius ties Kaunu.

18, 1885. — Numirė rašytojas Petras Arminas.

19, 1367. — Lietuviai sugriovė kryžeivių pilis — Kaustaiten ir Splitten.

20, 1920. — Susivienijo Mažoji Lietuva su Didžiaja Lietuva.

21, 1906. — Vilniaus dvasiškoj seminarijoj pradėta mokinti lietuvių kalba.

22, 1565. — Lietuviai atėmė iš rusų pilį Krasnaja.

27, 1363. — Did. Liet. Kun. Keistutis pateko kryžeivių nelaisvėn.

BALANDIS 1924 APRIL

Mēn. Diena	Sav. Diena	ŠVENTŲJŲ VARDAI:
1	A	Teodoros.
2	T	Pranciškaus iš Paulios.
3	K	Rišardo.
4	P	Izidoriaus vysk.
5	Š	Vincento Fer., Irenos.
6	S	**5 Gav.** Vilhelmo.
7	P	Epifanijaus.
8	A	Dionizijaus.
9	T	Marijos Kleof.
10	K	Ezikijēliaus.
11	P	Leono p.
12	Š	Viktoro Damijono.
13	S	**Verba.** Juliaus.
14	P	Justino, Valerijos.
15	A	Liudvikos.
16	T	Marc., Kaliksto p.
17	K	Aniceto.
18	P	Apolonijaus.
19	Š	Simono.
20	S	**Velykos.** Sulpijaus.
21	P	Anzelmo vysk.
22	A	Sotero ir Kajaus.
23	T	Jurgio kar.
24	K	Fidelijaus.
25	P	Morkaus Evang.
26	Š	Kleto ir Marceliaus kent.
27	S	**1 po Vel.** Zitos.
28	P	Povilo.
29	A	Pero k. Roberto.
30	T	Kotrinos Sen.

Mēnulio eiga:

Jaunutis 4 dieną.
Priešpilnis 12 dieną.
Pilnatis 19 dieną.
Delčia 25 dieną.

PAMINĒTINOS LIETUVIŲ ISTORIJOJ DIENOS

1, 1313. — Lietuviai nuskandino Nemune 75 vokiečių laivus.

2, 1343.—Įgaunija susivienijo su Lietuva.

3, 1547. — Numirē Did. Liet. Kun. Zigmuntas I.

5, 1579. — Vilniuje įkurta pirmutinē mokykla.

6, 1919. — Išrinkta pirmas Lietuvos prezidentas Antanas Smetona.

14-15, 1920. — Įvyko rinkimai į Lietuvos Steigiamajį Seimą.

15, 997. — Lietuviai nužudē pirmąjį krikščionybēs skelbēją Vaitiekų.

16, 1831. — Vilniuje lietuviai sukilo prieš rusus.

19, 1315. — Gediminas užēmē Lietuvos kunigaikščio sostą.

24, 1806. — Gimē Lietuvos rašytojas Fridrikas Kuršaitis.

28, 1512. — Lietuviai pergalējo totorius ties Vilnium.

30, 1904. — Atgavimas lietuvių spaudos Lietuvoje.

GEGUŽIS 1924 MAY

Mėn. Diena	Sav. Diena	ŠVENTŲJŲ VARDAI:
1	K	Pilipo ir Jokubo ap.
2	P	Zigmanto kar.
3	Š	Šv. Kr. Atradimas.
4	S	**2 po Vel.** Monikos.
5	P	Pijaus.
6	A	Jono Ap ir Ev.
7	T	Domicelės.
8	K	Stanislovo.
9	P	Grigaliaus vysk.
10	Š	Izidoriaus, artojų p.
11	S	**3 po Vel.** Mamerto.
12	P	Pankracijaus.
13	A	Aleks., Servijaus.
14	T	Bonifaco k.
15	K	Zofijos.
16	P	Jono Nep.
17	Š	Paskalio išpaž.
18	S	**4 po Vel.** Felikso.
19	P	Celestino p.
20	A	Bernardo.
21	T	Viktoro, Valent. v.
22	K	Elenos ir Julijonos.
23	P	Deziderijaus.
24	Š	Zuzanos, Joanos.
25	S	**5 po Vel.** Grigaliaus.
26	P	Pilipo.
27	A	Jono pop.
28	T	Germ. v., August.
29	K	**Šeštinės.** Teodozijos.
30	P	Felikso P., Ferd.
31	Š	Petronėlės, Anelės.

Mėnulio eiga:

Jaunutis 3 dieną.

Priešpilnis 11 dieną.

Pilnatis 18 dieną.

Delčia 25 dieną.

PAMINĖTINOS LIETUVIŲ ISTORIJOJ DIENOS

3, 1791. — Konstitucijos apskelbimas Lenkijoj ir Lietuvoj.

7, 1904. — Lietuviai atgavo savo spaudą, kurią rusų valdžia buvo uždengusi per 40 metų.

7, 1919. — Lietuvos Prezidento įsakymu Lietuvos kariuomenei paskirtas vyriausias karo vadas generolas Silvestras Žukauskas.

12. 1571. — Numirė Sanguška, narsus lietuvių karvedys.

15. 1920. — Susirinko Lietuvos Steigiamasai Seimas.

26, 1323. — Did. Liet. Kun. Gediminas apskundė popiežiui kryžeivių zokoną už skriaudimą lietuvių.

29, 1226. — Lietuviai pergalėjo mozurus.

30, 1537. — Lietuvoje pradėta skelbti Martino Liuterio mokslas.

31, 1425. — Lietuviai pergalėjo gudus Homelyje.

BIRŽELIS 1924 JUNE

Mėn. Diena	Sav. Diena	ŠVENTŲJŲ VARDAI:
1	S	**6 po Vel.** Jokūbo.
2	P	Marcelino.
3	A	Erazmo k.
4	T	Fran. Kar., Satur.
5	K	Bonifacijaus.
6	P	Norberto ir Kla.
7	Š	Roberto.
8	S	**Sekminės.** Severijaus.
9	P	Felicijono.
10	A	Margarietos.
11	T	Barnabos.
12	K	Jono vysk., Auupro.
13	P	Antano iš Paduos.
14	Š	Bazyliaus, D. vysk.
15	S	**Trejybė.** Vito, Modesto.
16	P	Benono, Justinos.
17	A	Vincento, Adalfo.
18	T	Mork. ir Mar.
19	K	**Dievo Kuno.** Gerv., Prot.
20	P	Silverijaus.
21	Š	Alioizijaus išp.
22	S	**2 po Sek.** Paul. ir 10 tuk.k.
23	P	Zenono.
24	A	Šv. Jono Kr. užg.
25	T	Prospero vysk.
26	K	Jono ir Povilo.
27	P	Vladislovo kar.
28	Š	Leono II pop.
29	S	**3 po Sek.** Petro ir Pov. ap.
30	P	Emilijos ir Lucinos.

Mėnulio eiga:

Jaunutis 3 dieną.
Priešpilnis 10 dieną.
Pilnatis 16 dieną.
Delčia 24 dieną.

PAMINĖTINOS LIETUVIŲ ISTORIJOJ DIENOS

3, 1383. — Lietuviai mušėsi su kryžeiviais ties Trakais.
4, 1392. — Vytautas su kryžeiviais užėmė Vilnių.
4. 1763. — Gimė Lietuvos poeta kun. A. Drazdauskas (Strazdelis).
4, 1819. — Gimė Lietuvos rašytojas Ant. Juškevičius.
5, 1919. — Lenkai išdraskė lietuvių labdaringas įstaigas Vilniuje.
8. 1514. — Lietuviai pergalėjo gudus ties Orša.
8, 1815. — Gimė Lietuvos rašytojas Jonas Juškevičius.
8. 1919. — Pirmu kart susirėmė Lietuvos kariuomenė su lenkų legionieriais ir laimėjo mušį.
16, 1260. — Mindaugas, Lietuvos karalius, pažadėjo atiduoti kružeriviams visą Lietuvą.
22, 1230. — Did. Liet. Kun. Rimgaudas su savo kareiviais pergalėjo ir išmušė 200,000 vokiečių.
24. 1812. — Per Lietuvą plūdo Francijos kareiviai į Rusiją, vedami Nepoleono.
28. 1865. — Panevėžyje ir Kedainiuose Rusijos valdžia uždarė gimnazijas.

LIEPOS 1924 JULY

Mėn. Diena	Sav. Diena	ŠVENTŲJŲ VARDAI:
1	A	Teodoriko.
2	T	Martinionio.
3	K	Anatoliaus, Heliodoro.
4	P	Juozapo Kalas.
5	Š	Antanos Zakarijos.
6	S	**4 po Sek.** Dominikos, Luc.
7	P	Ciriliaus.
8	A	Elzbietos kar.
9	T	Veronikos, Zenono.
10	K	7 brolių mieganėių.
11	P	Pijaus I. p., Pel.
12	Š	Jono Gval.
13	S	**5 po Sek.** Margaritos P.
14	P	Bonaventuro v.
15	A	Henriko cies.
16	T	Andriejaus.
17	K	Aleksiejaus išp.
18	P	Simono.
19	Š	Vincento a Paulo.
20	S	**6 po Sek.** Jeronimo išp.
21	P	Praksedos ir Danieliaus.
22	A	Marijos Magd.
23	T	Apolinaro, Teof.
24	K	Kristinos.
25	P	Jokubo ap.
26	Š	Onos, motinos P. Marijos.
27	S	**7 po Sek.** Pantaleono, Nat.
28	S	Inocento ir Viktoro.
29	A	Mortos p.
30	T	Julito, Donalitos.
31	K	Alenos, Ignaco Lojolos.

Mēnulio eiga:

- Jaunutis 2 dieną.
- Priešpilnis 9 dieną.
- Pilnatis 16 dieną.
- Delčia 23 dieną.
- Jaunutis 31 dieną.

PAMINĖTINOS LIETUVIŲ ISTORIJOJ DIENOS

6, 1340. — Did Liet. Kun. Gediminas žuvo karėje ties Bajarburgu.

10, 1919. — Pradėjo vaikščioti iš Kauno pirmas Lietuvos traukinys.

11, 1572. — Numirė D. Liet. Kun. Zigmuntas.

12, 1262. — Žemaičiai pergalėjo Kardininkus.

12, 1920. — Lietuva pasirašė taiką su Rusija.

13, 1377. — Numirė Did. Liet. Kun. Algirdas.

14, 1268. — Žemaičiai pergalėjo vokiečius ties Durbike.

15, 1410. — Lietuviai pergalėjo kryžeivius ties Žalgiriu.

16, 1378. — Jagēla nuskandino Lietuvos kunigaikštienę Birutę.

17, 1410. — Lietuviai pergalėjo kryžeivius ties Varniais.

18, 1431. — Lietuviai pergalėjo lenkus ties Lucku.

21, 1868. — Rusijos valdžia uždarė progimnaziją Telšiuose.

23, 1241. — Popiežius Grigalius IX sudraudė kryžeivius nuo teriojimo Žemaitijos.

24, 1198. — Žemaičiai išmušė 11,000 vokiečių ties Dauguva.

26, 1919. — Įsiveržė Lietuvon kolčakininkai.

27, 1922. — Jungtinės Valstijos pripažino Lietuvos Respubliką DE JURE.

28, 1414. — Numirė paskutinis Krivių-Krivaitis Gintautas.

30, 1292. — Kryžeiviai sugriovė Žemaičių žinyčią Kernavoje.

RUGPIUTIS 1924 AUGUST

Mēn. Diena	Sav. Diena	ŠVENTŲJŲ VARDAI:
1	P	Petro kalinyj.
2	Š	Alfonso.
3	S	**8 po Sek.** Šv. Kuno Atrad.
4	P	Dominiko išp.
5	A	Šv. P. M. Snieginēs.
6	T	V. Jezaus Atsim.
7	K	Kajetono, Donato.
8	P	Cirijako.
9	Š	Romano, Rustiko kent.
10	S	**9 po Sek.** Laurino.
11	P	Zuzanos panos.
12	A	Klaros panos.
13	T	Ipolito ir Kasij.
14	K	Euzebijaus.
15	P	Dang. ēm. P. M.
16	Š	Roko išp.
17	S	**10 po Sek.** Mir. Pov. ir Jul.
18	P	Firmino, Jackaus.
19	A	Mariono.
20	T	Bern. išp., Sam.
21	K	Joanos našlēs.
22	P	Timotējaus.
23	Š	Pilypo išp.
24	S	**11 po Sek.** Baltramiejaus.
25	P	Liudviko kar.
26	A	Irenējaus, Zefiro.
27	T	Šv. Kaz. k. p.
28	P	Inocento ir Viktoro.
29	P	Jono galvos nuk.
30	Š	Felikso kent.
31	S	**12 po Sek.** Raimundo.

Mēnulio eiga:

Priešpilnis 7 dieną.
Pilnatis 14 dieną.
Delčia 22 dieną.
Jaunutis 30 dieną.

PAMINĒTINOS LIETUVIŲ ISTORIJOJ DIENOS

1, 1824. — Kauno policija nuēmē nuo Perkuno žinyčios Perkuno stovylą.
6, 1920. — Liet. St. Seimas ratifikavo taikos sutartį su Rusija.
7, 1252. — Did. Liet. Kun. Mindaugis priēmē krikštą.
8, 1303. — Smarkus žemēs drebējimas Žemaitijoje.
9, 1339. — Keistutis pergalējo mozurus.
11, 1920. — Lietuviai paima Vilnių nuo rusų-okupantų.
11, 1794. — Rusai uzgriebē Vilnių.
12, 1569. — Liublino Unija.
15, 1382. — Keistutis likos pasmaugtas Krevos pilies bokšto rusyje.
17, 1380. — Keistutis sugavo Vilniuje Jagēlą kaipo Lietuvos viliugį.
22, 1236. — Rimgaudas pergalējo vokiečius ties Kaunu.
23, 1866. — Rusijos valdžia uždraudē lietuvių spaudą.
24, 1345. — Keistutis užēmē Lietuvos kunigaikščio sostą.
25, 1919. — Rusų bolševikai pasiulē Lietuvai taiką.
29, 1506. — Lietuviai pergalējo totorius ties Cipra.
30, 1387. — Lietuva priēmē krikščionybę.

RUGSĖJIS 1924 SEPTEMBER

Mėn. Diena	Sav. Diena	ŠVENTŲJŲ VARDAI:
1	P	Egidijaus, Jok.
2	A	Stepono.
3	T	Sabinos, Bron.
4	K	Rozalijos.
5	P	Lauryno.
6	Š	Zakarijaus pranašo.
7	S	**13 po Sek.** Reginos panos.
8	P	Užgimimo P. M.
9	A	Sergijaus, Gorgono.
10	T	Mik. iš Tol.
11	K	Proto, Jackaus.
12	P	Gvidono.
13	Š	Eugenijos P., Mauricijaus.
14	S	**14 po Sek.** Šv. Kr. paaugšt.
15	P	Sopul. Šird. Marijos.
16	A	Eufemijos.
17	T	5 žaizdų šv. Franciškaus.
18	K	Irenos, Zofijos.
19	P	Januarijaus.
20	Š	Eustakijaus.
21	S	**15 po Sek.** Mateušo.
22	P	Tamošiaus.
23	A	Teklės p.
24	T	P. M. belaisv. išp.
25	K	Firmino.
26	P	Justinos, Cipr.
27	Š	Kosmo ir Damijono k.
28	S	**16 po Sek.** Vaclavo kar.
29	P	Mikolo Ark.
30	A	Jeronimo.

Mėnulio eiga:

Priešpilnis 6 dieną.
Pilnatis 13 dieną.
Delčia 20 dieną.
Jaunutis 28 dieną.

PAMINĖTINOS LIETUVIŲ ISTORIJOJ DIENOS

1, 1525.— Žmonių sukilimas Prusų Lietuvoje.

2, 1340. — Keistutis paėmė iš lenkų Draciną ir Lucką.

4, 1341. — Algirdas užėmė rusų pilį Možaiską.

12, 1403. — Lietuviai gynė šventą mišką nuo rusų Vilniuje.

14, 1323. — Davieta užėmė mozurų pilį Dobriną.

15, 1374. — Lietuviai pergalėjo Lenkiją Liublino apygardose.

18, 1773. — Rusai užgrobė iš lietuvių Vitebską ir Mogilevą.

19, 1865. — Gen.-gub. Kaufman patvirtino uždraudimą lietuvių spaudos.

21, 1257. — Mindaugis pavedė kryžeiviams Kražius, Raseinius ir Vangius.

22, 1261. — Lietuviai apskelbė vokiečiams visuotiną karą.

22, 1921. — Lietuva priimta Tautų Sąjungon.

26, 1919. — Anglija pripažino Lietuvos Nepriklausomybę "de facto".

27, 1260. — Lietuviai pamušė rusus ties Borisovu.

28, 1379. — Lietuviai susitaikė su vokiečiais ties Narva.

29, 1530. — Lietuvoj apskelbta Statutas.

30, 1559. — Lietuviai padarė sutartį su kryžeiviais eiti karan prieš rusus.

30, 1919. — Bermontininkai užpuolė Šiaulių gimnaziją ir išmušė mokinius laukan.

SPALIS 1924 OCTOBER

Mēn. Diena	Sav. Diena	ŠVENTŲJŲ VARDAI:
1	T	Remigijaus.
2	K	Aniuolų Sargų.
3	P	Kandido kent.
4	Š	Franciškaus Serap.
5	S	**17 po Sek.** Placido kent.
6	P	Brunono vysk., P. M. R.
7	A	Morkaus, Justinos.
8	T	Brigidos, Pelagijos.
9	K	Dionizo vysk.
10	P	Franciškaus B.
11	Š	Placidos panos.
12	S	**18 po Sek.** Maksimiliono.
13	P	Edvardo k., Vinco Kadl.
14	A	Kaliksto p.
15	T	Teresės.
16	K	Martinionio, Jadvygos.
17	P	Viktoro.
18	Š	Lukošiaus Evang.
19	S	**19 po Sek.** Petro iš Alkan.
20	P	Jono, Kanto, Irenos, Mort.
21	A	Uršulės su draugėmis.
22	T	Kord. ir Alod.
23	K	Severino, Romano.
24	P	Rapolo Ark.
25	Š	Krispino kent., Jono K.
26	S	**20 po Sek.** Evaristo pop.
27	P	Sabinos pan.
28	A	Tad., Sim., Judo ap.
29	T	Narcizio vysk.
30	K	Germano, Serapiono.
31	P	Simfronijaus.

Mēnulio eiga:

Priešpilnis 5 dieną.

Pilnatis 12 dieną.

Delčia 20 dieną.

Jaunutis 28 dieną.

PAMINĖTINOS LIETUVIŲ ISTORIJOJ DIENOS

1, 1252.— Mindaugis priima Lietuvos karaliaus vainiką.

1, 1921. — Lenkai ginkluotomis jėgomis puolē lietuvių įstaigas Vilniuje, uždarē gimnaziją ir barbariškiausiu budu kankino ir kruvinai mušē lietuvius vaikus.

3, 1421. — Papa utžvirtina pirmą vyskupą Lietuvoje.

6, 1375. — Did. Liet. Kun. Keistutis sunaikino kryžeivių pilį Valevą.

14, 1896. — Mintaujos gimnazijos mokiniai lietuviai atsisakē kalbēti rusiškas maldas.

15, 1919. — Lietuviai nugalējo kolčakininkus.

20, 1507. — Zigmuntas II priima Lietuvos kunigaikščio vainiką.

23, 1793. — Gimē Lietuvos istorikas Simanas Daukantas.

24, 1795. — Rusija prijungia sau Didžiąją Lietuvą.

27, 1430. — Numirē Did. Liet. Kun. Vytautas.

30, 1856. — Gimē lietuvių patriotas kun. Aleks. Burba.

LAPKRITYS 1924 NOVEMBER

Mėn. Diena	Sav. Diena	ŠVENTŲJŲ VARDAI:
1	Š	**Visų šventųjų.**
2	S	**21 po Sek.** Uždušinė Diena.
3	P	Huberto, Teofilio vysk.
4	A	Karolio Boromeo v.
5	T	Zakar. ir Elzbietos.
6	K	Felikso, Leonardo.
7	P	Nikandro.
8	Š	Gotfrido vysk.
9	S	**22 po Sek.** Teodoro kent.
10	P	Andriejaus, P. M. Globėjos.
11	A	Martyno vysk.
12	T	Mart. p., 5 brolių k.
13	K	Didako, Zebinos.
14	P	Jokundo.
15	Š	Gertrudos, Leopoldo.
16	S	**23 po Sek.** Edmundo vysk.
17	P	Grigaliaus, Stanislovo Kost.
18	A	Odono.
19	T	Elzbietos našl.
20	K	Felikso v.
21	P	P. M. Paauk. Al.
22	Š	Cecilijos panos.
23	S	**24 po Sek.** Klemento pop.
24	P	Jono nuo Kryžiaus.
25	A	Kotrynos P.
26	T	Konrado, Selv.
27	K	Virgilijaus.
28	P	Rufo, Mansveto.
29	Š	Saturnino k., Filemono.
30	S	**1 Advento.** Andr. ap., Just.

Mėnulio eiga:

Priešpilnis 3 dieną.
Pilnatis 11 dieną.
Delčia 19 dieną.
Jaunutis 26 dieną.

PAMINĖTINOS LIETUVIŲ ISTORIJOJ DIENOS

7, 1918. — Liet. Valstybės Tarybos Prezidiumas paskyrė pirmutinį Lietuvos Premierą Prof. Augustą Voldemarą.

11, 1893. — Kazokai kankino lietuvius Kražiuose, Žemaitijoje.

11, 1918. — Lietuvos Premieras sudarė pirmąjį Ministerių Kabinetą.

12, 1794. — Rusai užgriebia Didžiąją Lietuvą.

18, 1361. — Did. Liet. Kun. Keistutis pabėgo iš kryžeivių nelaisvės.

19, 1899. — Numirė Lietuvos rašytojas Dr. Vincas Kudirka.

20, 1898. — Vilniuje rusai pastatė paminklą Lietuvos kankintojui Muravjovui.

21, 1265. — Did. Liet. Kun. Algirdas pergalėjo gudus ties Trostensko ežeru.

22, 1851. — Gimė pirmasis Lietuvos aušrininkas Daktaras Jonas Basanavičius.

23, 1339. — Did. Liet. Kun. Keistutis pavarė nuo sosto Jaunutį.

24, 1864. — Mirė Lietuvos istorikas Simanas Daukantas.

25, 1277. — Sudautas, lietuvių karvedys, pergalėjo kryžeivius ties Seinais.

29, 1433. — Lenkai nuteriojo Lietuvą.

GRUODIS 1924 DECEMBER

Mėn. Diena	Sav. Diena	ŠVENTŲJŲ VARDAI:
1	P	Eligijaus, Natalijos.
2	A	Babianos.
3	T	Franciškaus K.
4	K	Barboros.
5	P	Krispinos, Nicetò.
6	Š	Mikalojaus vysk.
7	S	**2 Adv.** Ambroziejaus.
8	P	Nekalto P. M. Prasidėjimo.
9	A	Leokadijos.
10	T	Šv. M. P. Loretaniškos.
11	K	Damazo, Sabinos.
12	P	Aleksandro K.
13	Š	Lucijos pan.
14	S	**3 Adv.** Dioskaro, Herono k.
15	P	Kristinos, Valentino.
16	A	Euzebijaus.
17	T	Lozoriaus.
18	K	Lauk. Šv. Panos M. pag.
19	P	Nemezijaus.
20	Š	Teofilio kent.
21	S	**4 Adv.** Tamošiaus Ap.
22	P	Anastacijos, Zenono.
23	A	Viktorijos panos.
24	T	**Kučios.** Adomo ir Jievos.
25	K	**Kalėdos.** Jezaus Gimimo.
26	P	Stepono 1 kent.
27	Š	Jono ev., ap.
28	S	**1 po Kal.** Nekaltų kudikių.
29	P	Tamošiaus.
30	A	Dovydo kar., Eug.
31	T	Silvestro pop.

Mėnulio eiga:

- Priešpilnis 3 dieną.
- Pilnatis 11 dieną.
- Delčia 19 dieną.
- Jaunutis 25 dieną.

PAMINĖTINOS LIETUVIŲ ISTORIJOJ DIENOS

2, 1234. — Lietuviai pergalėjo mozurus ties upe Sargune.

3, 1267. — Lietuviai pradėjo karą su Čechijos karalium Ottokaru.

5, 1905.— Pirmasis politiškas lietuvių Seimas Vilniuje.

6, 1370. — Did. Liet. Kun. Keistutis užima Maskvą.

9, 1267. — Gudai nužudė Did. Liet. Kun. Rymantą.

13, 1665. — Mirė Radvilas, jis pirmas pradėjo skirti lietuvių tautą nuo lenkų.

17, 1906. — Rusijos valdžia apskelbė Suvalkų gubernijoje karo stovį.

19, 1319. — Į Lietuvą atpludo kryžeiviai, norėdami ją pavergti.

22, 1335. — Žemaičiai sudegino kryžeivių abazą Ragainėje.

23, 1905. — Išėjo pirmas lietuvių dienraštis Vilniuje "Vilniaus Žinios".

23, 1865. —Rusai uždraudžia Lietuvos bajorams ir apšviestunams pirkti žemę.

24, 1205. — Žemaičiai, augštaičiai ir latviai išvijo iš savo tėvynės kryžeivius.

27, 1406. — Kryžeiviai sugriovė lietuvių pilį Virbalį.

29, 1918. — Paskelbta pirmutinė savanorių mobilizacija Lietuvos kariuomenėn.

31, 1858. — Gimė Lietuvos rašytojas Dr. Vincas Kudirka.

VIENYBĒS METRAŠTIS 1924 METAMS

1924 Metai Turi 366 Dienas

Kilnojamos šventēs:

Užgavēnēs — — — — — — — — — — Kovo 4 d.
Pelenų diena — — — — — — — — — Kovo 5 d.
Verba — — — — — — — — — — Balandžio 13 d.
Velykos — — — — — — — — — — Balandžio 20 d.
Šeštinēs — — — — — — — — — — Gegužēs 29 d.
Sekminēs — — — — — — — — — — Birželio 8 d.
Šv. Trejybēs — — — — — — — — — Birželio 15 d.
Devintinēs — — — — — — — — — — Birželio 19 d.
Pirmasis Adventų sekmadienis — — Lapkričio 30 d.

Keturi Metų Laikai

Pavasario pradžia — susilyginimas dienos su nakčia — Kovo 21 dieną.

Vasaros pradžia — ilgiausi diena ir trumpiausi naktis — Birželio 22 dieną.

Rudens pradžia — susilyginimas dienos su nakčia — Rugsējo 23 dieną.

žiemos pradžia — trumpiausi diena ir ilgiausi naktis — Gruodžio 22 dieną.

Saulēs ir Mēnulio Užtemimai 1924 Metais

šiais metais bus trys saulēs ir du mēnulio užtemimai.

I. Mēnulio pilnas užtemimas bus Vasario 20 d., 4 val., 8 min. popietų. Matomas visu šiaurēs puskamuoliu, nuo vakarinēs ir šiaurinēs Amerikos, dalyje Azijos, Australijoj, Europoj ir Afrikoj.

II. Saulēs dalinas užtemimas Kovo 5 d., 3 val., 44 min. popietų. šioje Greenwich puskamuolio pusēj nebus matomas. Tai mažas užtemimas, ir bendrai matomas ant Pietinio Atlančio Okeano ir Antarktiko Rate.

III. Saulēs dalinas užtemimas Liepos 31 d., 7 val., 58 min. pavakary. Labai mažas užtemimas, labiausia matomas šiaurēs plotmēj,

IV. Mēnulio pilnas užtemimas Rugpiučio 14 d., 8 val., 20 min. vakare. Bus dalinai matomas šioje Greenwich puskamuolio pusēj — ant Ramiojo Okeano, Australijoj, Azijoj, taipgi Europos bei Afrikos rytų ir vidurinēse dalyse.

V. Saulēs dalinas užtemimas Rugpiūčio 30 d., 8 val., 22 min. rytmety. šioje Greenwich pusēj nematomas. Bus matomas vyriausiai šiaur-rytinēse dalyse Azijos ir Europos, ir apie šiaurēs polį iki Greenland.

LEGALĒS AR VISUOMENĒS ŠVENTĒS AMERIKOJ

SAUSIO 1. — Naujų Metų Diena, švenčiama visoje Amerikoje.

VASARIO 12. — Linkolno Gimtadienis, švenčiamas tik sekamose valstijose: Alaska, California, Colorado, Connecticut, Deleware, Illinois, Indiana, Kansas, Kentucky, Michigan, Minnessota, Montana, Nebraska, Nevada, New Jersey, New York, North Dakota, Ohio, Oregon, Pennsylvania, Porto Rico, South Dakota, Utah, Washington, West Virginia, Wyoming.

VASARIO 22. — Washingtono gimtadienis, švenčiamas visose valstijose Amerikoje.

GEGUŽIO 30. — Atminimo Diena, švenčiama visose valstijose, išskyrus pietines.

LIEPOS 4. — Nepriklausomybēs Diena, švenčiama visose Amerikos valstijose.

RUGSĒJO 3.—Darbo Diena, švenčiama visoje Amerikoje, išskyrus Wyoming.

SPALIO 12. — Kolumbo Diena, švenčiama visur, išskyrus keletą pietinių valstijų ir Alaską.

LAPKRIČIO 4. — Rinkimų Diena (antradienis po pirmam pirmadieniui lapkričio mēnesy), švenčiama visur, išskyrus Mass. Ohio ji yra pusiau šventē, Illinois tik keliuose miestuose ji yra šventē.

LAPKRIČIO 29. — Padēkavonēs Diena, švenčiama visur, išskyrus Utah.

GRUODŽIO 35. — Kalēdų Diena, švenčiama visoje Amerikoje.

KAS TAI YRA KALENDORIUS?

;žodis **kaleo** graikų kalboje reiškia — "sušaukiu"; o kad pas senovės Graikus ir Romėnus vyriausias kunigas pradžioje kiekvieno mėnesio sušaukdavo žmones apskelbti jiems ilgumą mėnesio ir pripuolančias jame šventes, iš to pirmutinė mėnesio diena vadinosi **Kalendae**; knygos gi, kuriose užsirašinėjo šventės, mėnesio atmainos, atsitikimai, piniginiai reikalai — turėjo vardą **Kalendarium.** Iš to ir kalendoriaus vardas.

Senovės Romėnai ne labai mokėjo metus skaityti. Iš pradžių metai pas juos turėjo tik 10 mėnesių arba 304 dienas, toliaus jie prisidėjo dar du mėnesiu; bet ir tada metai išeidavo dar per trumpi, nes tik 355 dienų ilgio; reikėdavo į kelis metus kartą dar tryliktą mėnesį prasimanyti. Tik Juliui Cezarui Romoje viešpataujant, 48 metais už Kristaus, mokintas astronomas Sozigeras pataisė metų skaičių. Tasai metų skaičius vadinasi **Julijiniu** nuo vardo ano Romos valdono. Tą metų skaičių dar ir ligi vėliausių laikų vartojo stačiatikių valstybėse (paveizdan Rusijoje), prie to ir daly Lietuvos, kaip Vilniaus ir Kauno rėdybose. Minėtas astronomas Sozigeras priėmė saulės metus, t. y. laiką, per kurį žemė apeina aplink saulę. Vidutiniškai tai atsieina į 365 dienas 5 valandas 48 minutes ir 46 sekundas. Kad mažiaus būtų painių, buvo priimta skaityti metus 365 dienas ir 6 valandas, t. y. ant 11 minučių ir 14 sekundų daugiaus, negu ištikrųjų yra. Iš anų 6 valandų per metus, 4 metus pasidaro lygiai 24 valandos, t. y. viena para. Per tai ir išeina Julijiniame kalendoriuje kiekvieni ketveri metai, **keliamaisiais, prakilniaisiais** arba **pribuišiais** metais vadinami, kurie net ir dabar, Vasario mėnesį padaro 29 dienų, vieton 28.

Tačiaus tas skaičius dar nebuvo tikslus. Per 128 metus iš anų pridėtųjų 11 minučių 14 sekundų pasidaro vėl viena para. Už tai 16-tame šimtmety po Kristaus pasidarė skirtumas tarpe tikrojo laiko ir Julijinio skaičiaus ant 10 dienų.

Mokintas vyras, tapęs Papa, priėmęs vardą Grigoriaus XIII 1582 metuose, paklausęs mokinto astronomo Liliaus patarimo, liepė po 4 Spalio dienos ant rytojaus, skaityti ne 5 dieną, bet Spalio 15 dieną. Žinomas daiktas, kad kieno išpuolė per tą 10 dienų vardadieniai, tai prapuolė iškilmė tais metais. Lietuva su Lenkija įsivedė tą pagerintą laiko skaičių tais pačiais 1582 metais. Kai kur neapsiėjo ir be maištų. Rygos miestas, priklausantis tuomet Lietuvai ir Lenkijai, buvo bandęs pasipriešinti naujam įvedimui, ir delto karalius, Steponas Batoris, turėjo net ginklais rygiečius nuraminti. Mat juos buvo Švedai sukėlę.

Kitos valstybės, vienos pirmiaus, kitos vėliaus, kuo ne visos jau priėmė naująjį arba **Grigorinį** laiko skaitymą; prie senojo (Julijinio) likosi tik stačiatikių valstybės, delto jų kalendoriaus skaičius ir ėjo vis vėliaus.

Reikia pasakyti, kad Grigoriaus XIII pataisymas ne tik pridėjo (po teisybės, išmetė) 10 dienų prie Spalio 4 d. 1582 metuose, bet dar ir pribuišius metus sumažino. Julijinio skaičiaus kalendoriuje pribuišiais metais esti visi tie, kurių skaitlinė dalinasi lygiai ant 4; Grigoriaus skaičiuj nors ir gi taip pat buvo, bet ne visados—tie metai, kurių skaitlinė baigiasi dviem ratukais (00) tik tada būna pribuišis, jei pirmos dvi metų skaitlinės dalinasi lygiai ant 4. Tokiu būdu 1900 metais pagal Grigoriaus kalendorių buvo paprasti, nes 19 nesidalina lygiai ant 4, o pas stačiatikius tie metai buvo pribuiši, per ką ir užaugo skirtumo tarp tų dviejų kalendorių vėl 1 diena: 2000 metai bus pas abejus pribuiši, o 2100 vėl bus pas vienus šioki, o pas kitus kitoki, nes 21 nesidalina lygiai ant 4.

Pastaraisiais metais po Didžiojo Karo, Lietuvoje kalendorius automatingai susilygino su visos Europos ir priimta tapo Grigoriaus skaičius. Gi stačiatikinėje Rusijoje, įvykus bolševikų valdžiai, taipgi šis skaičius tapo priimtas, nors jų dvasiškija savo skaičių ir šventes tebelaiką po senovės Julijinį.

PIRMUTINIAI LIETUVIŲ KALENDORIAI

Pirmutinis lietuvių kalendorius yra Lauryno Ivinskio 1848 metuose paleistas pasaulin metskaitlis vardu:

"Metu skajtlus ukiniszkas ant metu Wieszpaties 1846. Kursaj tur sawieje Szwentes Rima-katalikų pagal senos gadines su dienomis naujos gadines, didesniunsius atsitikimus, rodikla saules tekiejima ir užsilejdima, atmajnas mienesia ir ora, žinias rejkalingesnes diel ukininku, ir suraszima atpusku, jomarku ir kiarmosziu Ziamaicziu szalieje. Wilnuj, spaustuve, Jozapa Zawadski". 40 31, 1--- pusl.

1847 metams tas pats Ivinskis išleido kalendorių jau truputį kitu vardu: **"Kalendorius arba metu skajtlus"** ir tt. Su šitokiu vardu tasai kalendorius, su mažomis pertraukomis, ėjo per 17 metų; paskutinis tos eilės kalendorius išėjo 1864 metuose, t. y. iki uždraudimui lietuvių spaudos.

1869 m. išėjo tuo patim vardu lietuviškas kalendorius rusiškomis raidėmis išspausdintas ir, turbūt, L. Ivinskio sustatytas.

1877 m. išėjo **"Kalendorius Ukiszkasis. ant metų nuog užgimimo Vieszpaties 1878. Paraszitas par Laurinan Ivinskį"** Peterburge 1877, 40 47 p.

Prūsų Lietuvoje pirmutinis kalendorius pasirodė tik metais vėliaus už Ivinskinį kalendorių, nes 1847; vadinosi jisai: **"Kalendros Metuj 1847 sutaiso Szesznakas"** Klaipėdoje.

Lietuvių laikraščių Didžiojoje Lietuvoj Ivinskio laikuose nebuvo, todel jų vietą užimdavo jo kalendoriai, dar ir dabar pas žmones kaip kur užeinami ir garbinami.

Amerikoje lietuvių ankstyviausi kalendoriai buvo išleisti rodos jau nuo 1886 metų "Vienybės Lietuvninkų" ir "Saulės"; vėliaus pradėjo leisti "Lietuva", ir jau daug vėliaus kiti laikraščiai. Jų tikrų datų ligšiolei nepasisekė surasti, nes senųjų kalendorių egzemplioriai, — labai gaila! — yra dingę. Rasit ateityje bus galima žinias surankioti, jei senesnieji amerikiečiai tų žinių suteiks.

PRADŽIOS ĮVAIRIŲ GADYNIŲ.

Vardas Gadynės:	Metai:
Graikų Pasaulio Pradžia Pirm Kristaus	5598
Katalikų Pasaulio Pradžia Pirm Kristaus	4008
Žydų Pasaulio Pradžia Pirm Kristaus	3761
Abraomo Gadynė Pirm Kristaus	2015
Romos Pradžia Pirm Kristaus	776
Krikščionybės Pradžia Po Kristui	1
Jeruzolimos išnaikinimas Po Kristui	69
Mohametonizmo Pradžia Po Kristui	662

PRADŽIA METŲ SENIAU IR DABAR.

Ateniečiai Graikijoje pirm Kristaus laikų metą pradėdavo birželio mėnesy, makedoniečiai rugsėjo, romėnai pirmą kovo mėnesy, o vėliau — sausio. Persai metą pradeda su 11-ta rugpjūčio, senovės meksikonai vasario 23, mahometonai, liepoje. Kinų metas, kuris prasideda pabaigoje sausio ir pradžioje vasario, paneši į mahometonų, nes turi 12 mėnesių paimainomis po 29 ir 30 dienų; bet kas 19 metų yra septyni metai grečium turinti po 13 mėnesių.

TAISYKLĖS ORO ATSPĖJIMUI

(Turintiems barometrą)

- Barometrui kįlant -

Staigiai kįlantis barometras rodo nenusistovėjusį orą.

Laipsniškas kilimas reiškia pastovų orą.

Kilimas sausame ore ir prie šaltumo vasarą reiškia, kad bus vėjas iš šiaurės; o jei lijo. tai galima laukti geresnio oro.

Kilimas prie drėgno oro ir mažos temperatūros reiškia vėją ir lietų iš šiaurės.

Kilimas su pietų vėju reiškia puikų orą.

Barometras ant vietos.

Kuomet oras sausas, o temperatūra atatinka laikui, reiškia prasitęsimą gero oro.

Barometrui krintant.

Staigus kritimas reiškia audringą orą.

Greitas kritimas su vakarų vēju reiškia audringą orą iš šiaurēs.

Kritimas su šiaurēs vēju reiškia audrą, lietų ir ledus vasarą, o sniegą žiemą.

Kritimas prie didējančio drēgnumo ore, su kilimu karščio, reiškia lietų ir vējus iš pietų.

Kritimas prie sauso oro ir didējančio šalčio žiemą reiškia sniegą.

Kritimas po labai ramaus ir šilto oro reiškia lietų su vējais.

Barometras kįla šiaurēs vējams, ir oras bus sausas.

Barometras krinta prie pietų vējo kuomet oras bus lietingas.

AMERIKOS UKININKŲ ORO SPĒJIMAI

Pilkas saulēleidis, prie žalsvo, ar gelsvai-žalsvo dangaus, reiškia lietų. Raudonas užtekējimas, debesims vēliau žemai skraidant, taipgi spēja lietų. Vainikas po gražaus oro reiškia audrą. Mažyn einąs vainikas reiškia lietų; augąs didyn, reiškia giedrą. Vaivorykštē ryte reiškia lietų, o vakare — gražų orą. Giliai mēlsva dangaus spalva, nors matoma, kad ir pro debesius, reiškia gražų orą, o didējantis balsvumas reiškia artinančią audrą. Ukanos reiškia pastovų orą. Rūkai ryte paprastai išsisklaisto iki pietų. Atžymētinas oro skaistumas, arba atžymētinas žibējimas žvaigždžių reiškia lietų.

Lietuvos Senelių Prityrimai Apie Oro Atmainas

Pagal saulēs, mēnulio, žvaigždžių, dangaus debesų išvaizdą ir pagal nekurių gyvulių elgēsius.

1. Jei Saulē prie patekējimo didžiai aiški ir aplinkui debesys raudoni, tai rodo negražų orą, lietų ir vēją. 2. Kad apie Saulę baltas ratas, tad tą dieną lauk didelēs vēsulos. 3. Jei Saulē prie tekējimo išrodo truputį didesnē, kaip visuo-

met, tai gali laukti tikrai lietaus. 4. Kad Saulė rodos balsgana, tai bus lietaus, o jei ji išrodo tyra ir aiški, tad bus giedra. 5. Kad gandras stovi ant abieju kojų, purto sparnus ir kavoja po anais snapą, rodo vėsulas ir bjaurų orą; prieš kitokį orą jis stovi, kaip gervė, ant vienos kojo. 6. Jei žvirbliai lekioja ir krauja lizdą, tai rodo gerą orą. 7. Kad ant marių šokinėja žuvys ir didžuvė, tad veikiai pokils audra. 8. Kad periasi žąsys, rodo lietų. 9. Kad lynoja lašais ir krintant į vandenį darosi burbulai, rodo didesnį lietų per keletą dienų. 10. Jei katė kavojas ant krosnies, tad rodo ant šalčio. 11. Jei katė gulėdama ant žemės laižo uodegą, kavoja galvą, tai yra tikras ženklas ant lietaus. 12. Jei gulbė perias, rodo ant lietaus. 13. Jei mėnulis turi apie save šviesų ratą, lengvai platinantįsį ir vėl nykstantį, rodo gerą orą, o jei turi du arba ir daugiau ratų, bet jau tamsesnius, ne taip aiškius, tai rodo ant speigo; o jei ratas raudonas, tai tikrai bus vėjas, o žiemą reikia laukti sniego. 14. Balsganumas mėnulio rodo lietų, tyrumas ir aiškumas — giedrą, o raudonumas — vėją. 15. Jei ant dangaus nematyt mažų žvaigždžių, tai bus didi vėjai, o jei kurioje pusėj rodos daugesniai, tad nuo tos pusės laukti vėjo, vasarą su lietum, o žiemą su dideliu sniegu. 16. Mėlynumas žaibo žemai rodo audras — pūgas. 17. Debesys raudoni prieš nusileidimą saulės rodo antrąją dieną aiškią, puikią giedrą. 18. Jei debesys prieš tekėjimą saulės, raudoni ar juodi, tad bus lietaus. 19. Antys periančiosi vandenyj ir plerškiančios rodo lietų, o kad jos tykiai stovi, tad rodo perkūniją. 21. Ausų cypimas žiemą rodo atlydį, o vasarą — negražų orą. 22. Jei vištyčiai slepiasi į uždangą, tai rodo atmainingą orą ir lietų. 23. Jei nuo ryto dangus raudonas, tad tikrai bus vėjas arba lietus. 24. Kad vaivorykštė aiški, rodo negražų orą: juo žalesnė vaivoryktšė, juo daugiaus bus lietaus; o juo raudonesnė, juo didesni vėjai; o kad žiedra, tad geras oras; kad vaivorykštė pasirodo po pietų, tai greičiau yra lietaus; jei vakare pasirodo vaivorykštė, bus geras oras, jei tiktai neperspės drėgnas oras. 25. Kad saulė leisdamos turi žiedrą ratą, tai rodo didį vėją. 26. Kad

yra raudona saulē prie leidimosi, tai rodo didžius vējus per keles dienas. 27. Kad tekanti saulē yra uždengta su debesiu, o spinduliai už jos eina į viršų, rodo lietų, o jei per tarpą, tad bus vējai su lietum. 28. Jei debesys eina iš visų pusių ir susirenka apie saulę, tai rodo didžius vējus. 29. Jei saulē užeina už debesų, tai nuo ryto bus lietaus, o jei debesys eina paskui saulēs, tad lauk didžių vējų. 30. Penktoje dienoje po užstojimo jauno mēnulio mažne visuomet yra didis vējas. 31. Jei mēnulis iki 4 dienos po užstojimo nepasirodys, tai per visą tą mēnesį bus vējuota. 32. Kad marios yra juodos ir tarp vilnių putos ir vandenyj rodysis burbulai, tai rodo ilgą laiką vējams: Jei kregždē žemai laksto, tai lauk vējo su lietum. 34. Jei žvaigždēs rodos ant dangaus, kaip per dūmus ir vos regimos, tad bus lietaus. 35. Jei prie nusileidimo saulē rodysis balsgana, tad bus vakarinis vējas.

Svarbiausieji Atsitikimai Pasaulyje

Nuo sutvērimo pasaulio pagal Calvisiaus — — — — 5872 m.
Nuo sutvērimo pasaulio pagal žydų skaitliavimą — 6579 m.
Nuo pastatymo Romos — — — — — — — — — — 2677 m.
Nuo įvedimo julianiškojo kalendoriaus — — — — 1967 m.
Nuo užgimimo Kristaus — — — — — — — — — 1924 m.
Nuo išgriovimo Jeruzolimos — — — — — — — — 1854 m.
Nuo Mahometo pabēgimo (pagal turkų skaitliavimą) 1342 m.
Nuo išradimo parako — — — — — — — — — — 5629 m.
Nuo atspausdinimo pirmo kalendoriaus — — — — 4572 m.
Nuo kelionēs Leif Erickson iš Grenlandijos į Ameriką 922 m.
Nuo išradimo spaudos — — — — — — — — — — 482 m.
Nuo padirbimo pirmo laikrodžio — — — — — — — 446 m.
Nuo atradimo Amerikos per Kristofą Kolumbą — — 430 m.
Nuo atradimo šiaurinēs Amerikos per anglus — — 427 m.
Nuo atradimo Kanados per Seb. Cabbot — — — — 426 m.
Nuo pastatymo pirmos spaudos mašinos Kopenhage 429 m.
Nuo atradimo Brazilijos per Pedro Alverez Cabrol — 423 m.
Nuo reformacijos pradžios — — — — — — — — 406 m.

Nuo įvedimo gregorianiško kalendoriaus — — — — 351 m.
Nuo išleidimo pirmo laikraščio Anglijoj — — — — 334 m.
Nuo apėmimo šiaurinės Amerikos per anglus — — — 316 m.
Nuo išradimo žiūrono arba teleskopo — — — — — 384 m.
Nuo atradimo upės Hudson — — — — — — — 314 m.
Nuo uždėjimo New York'o — — — — — — — — 310 m.
Nuo atidavimo New York'o anglams — — — — — 259 m.
Nuo išradimo garinės mašinos — — — — — — — 219 m.
Nuo Washingtono gimimo — — — — — — — — 192 m.
Nuo atidavimo Kanados Anglijai — — — — — — 160 m.
Nuo apšaukimo Amerikos nepriklausoma — — — — 147 m.
Nuo pirmutinio pasikėlimo orlaiviu — — — — — 139 m.
Nuo išleidimo pirmo dienraščio Amerikoje — — — 132 m.
Nuo pirmo garlaivio išradimo — — — — — — — 116 m.
Nuo pervežimo pirmu garlaiviu per Atlantiką — — 105 m.
Nuo padirbimo pirmo arklinio geležinkelio — — — 96 m.
Nuo pradėjimo naudoti kerosiną šviesai — — — — 96 m.
Nuo vartojimo pirmos plieninės plunksnos — — — 92 m.
Nuo padirbimo pirmo geležinkelio Amerikoje — — — 97 m.
Nuo išradimo telegrafo — — — — — — — — — 84 m.
Nuo padirbimo pirmos siuvamos mašinos — — — — 77 m.
Nuo vergijos panaikinimo Suvienytose Valstijose — 61 m.
Nuo pertiesimo pirmo telegrafo per Atlantiką — — 65 m.
Nuo civilio karo Suvienytose Valstijose — — — — 62 m.
Nuo Vokietijos Ciesorystės įsteigimo — — — — — 52 m.
Nuo visasvietinės krasos (pašto) įsteigimo — — — 51 m.
Nuo raidžių rinkimo mašinos (Linotype) padirbimo 31 m.
Nuo radiumo atradimo — — — — — — — — — 22 m.
Nuo šiaurinio poliaus per Peary atradimo — — — — 13 m.
Nuo Didžiojo Karo pradžios — — — — — — — — 10 m.
Nuo apskelbimo Lietuvos Nepriklausoma Valstybe — 6 m.
Nuo išrinkimo pirmo Liet. Prezidento A. Smetonos — 5 m.

NELAIMINGIEJI 1923 METŲ ATSITIKIMAI

Didžiausia pereitais metais nelaimē buvo Japonijos žemēs drebējimas, kuris 1 d. rugpjūčio nušlavē nuo žemēs paviršiaus didelį Japonijos miestą, beveik visiškai sunaikino sostinę Tokio ir sulygino su žeme daug mažesnių miestelių. Žuvusių žmonių skaičius siekē 225,000 ir dusyk tiek buvo sužeistų. Nors daug sunaikintų namų buvo nekokie, tačiaus materiailiai nuostoliai buvo milžiniški. Šimtai tūkstančių žmonių pasiliko be maisto ir pastogēs, ir jei jie neišmirē badu, tai tik ačiu tam, kad Amerika ir kitos šalys tuojaus nusiuntē laivus prikrovę pašalpos.

Tarp kitų nelaimingų atsitikimų pažymētini yra šie:

Sausio 3 d. Kelso miestely, Washingtono valstijoj, sugriuvo ant upēs tiltas ir žuvo 20 žmonių.

Vasario 8 d. netoli Dawsono anglių kasykloje ekspliozija užmušē 120 angliakasių. Tą pačią dieną Kanadoje, netoli Cumberlando, B. C., panaši eksplliozija užmušē kasykloje 30 darbininkų.

Vasario 18 d. ant Wardo salos, netoli New Yorko, sudegē beprotnamis ir liepsnose žuvo 25 žmonēs.

Kovo 10 d. nuskendo graikų transportas su 150 kareivių.

Balandžio 6 d. jūrių banga užliejo Korejos ir Japonijos pakraščius, paskandindama 600 žmonių.

Gegužēs 14 d. potvinis ir gaisras dalinai sunaikino Hot Springs miestą Suvienytose Valstijose.

Gegužēs 17 d. Clevelande, S. C., sudegē mokykla su 73 žmonēmis.

Birželio 15 d. Persijoje tūkstančiai žmonių žuvo nuo žemēs drebējimo.

Birželio 18 d. išsiveržē ant Etnos kalno vulkanas ir sunaikino keletą kaimų savo apylinkēje.

Rugpjūčio 14 d. ekspliozija kasykloje netoli Kemmere, Wyo., užmušē 98 angliakasius.

Rugpjūčio 22 d. Arkansas klony, Coloradoje, potvinis pridarē nuostolių už milioną dolarių.

Rugsėjo 8 d. Suvienytų Valstijų karo laivai sudužo ant uolų Californijos pakraštyj; žuvo 23 kareiviai.

Rugsėjo 15 d. per audrą ir potvinį Japonijoj žuvo 5,000 žmonių.

Rugsėjo 17 d. Californijoj išdegė Berkeley miestas.

Rugsėjo 27 d. 40 žmonių buvo užmušta Burlingtono traukiniui susikūlus netoli Locket, Wyo.

Lapkričio 13 d. Kynuose buvo žemės drebėjimas, per kurį žuvo 1,500 žmonių.

Gruodžio 1 d. Italijoj vanduo išvertė dirbtinę ežero sieną ir užliejo keletą kaimų, paskandindamas arti 500 žmonių.

Gruodžio 9 d. devyni žmonės buvo užmušti ir daug sužeista sudužus netoli Forsythe, N. Y., greitajam Twentieth Century traukiniui.

Gruodžio 15 d. žemės drebėjimas pridarė daug nuostolių Colombijos ir Ekvadorijos respublikoje.

100 METŲ ATGAL AMERIKOJE

1824 metuose, tai yra šimtas metų atgal, Amerikoje pergyventa šie įvykiai:

— Pirmutinis trijų augštų mūro namukas Brooklyne buvo tik ką pastatytas.

— Brooklynas turėjo 7,000 gyventojų dabar turi 2,117,227).

— Pirmutinį kartą pervažiavo garinis kelnos (ferry) laivukas tarpe Brooklyno ir New Yorko.

— Abrahomas Linkolnas, 15 metų berniukas, dirbo ant kelnos laivuko, ant Ohio upės, už $6 per mėnesį.

— Pirmutinis vandens jėga varomas, flenelius išdirbimo fabrikas buvo įsteigtas Amesbury, Mass.

— Erie Kanalas, jungiantis didžiuosius ežerus su New Yorku, skubinai baigiamas buvo kasti. Pirmutinis garlaivis perplaukė kanalą nuo Rochesterio į Albany.

— Kietosios anglies kuras pirmą kartą pradėtas vartoti New Yorke.

ANT SLENKSČIO 1924

Štai jau baigiam amžiaus dėtą
Metų dieną paskutinę;
Ryt išvysim Naują Metą —
Džiaugsmas supa mūs' krūtinę.

Lai pradėsim laimės dieną, —
Pilna džiaugsmo pas kiekvieną!
Skamba žodžiai: "Sveikas, mielas,
Naujo Meto auštąs rytas!"
Augštyn keliam visi sielas, —
Sveikinamės vienas kitas.

Linkim laimių kuogeriausių
Ir metelių kuoilgiausių.

— **Pauliukaičių Jonas.**

KO VERKI?

Ko verki, vargo žemės broli,
Ko taip pasaulio tu bijai?
Žiūrėk, aušra jau nebetoli:
Nušvys dangus rytuos šviesiai.
Sugrįš dienelės tos auksinės
Ir vėl gyvensime daina;
Ir vėl iš lūpų, iš krūtinės,
Paplis laimužės šypsena!...
Ir kas tau žemė, kas rytojus!
Šalin atmesk svajonę tą,
Ką laiko kelią tik pastojus,—
O švies aušrinė amžina...

— **K. Kumpauskas.**

SVETY, JAUNYSTĒS!

Svety, jaunystēs, linksmų dienelių
Nebepaslēpki širdy ramioj,
Jog nuo lengvučių tavo dainelių
Krūtinē mano džiaugsmą kartoj.

Svety, jaunystēs, akordų grožēj'
Sužadink viltį mano mielai
Jausmų gyventoj laimēs bakužēn
Greitai skubēki, bus jau vēlai...

Šnera valtelē mano gyvybēs
Bangoj gyvatos pilnoj audrų...
Jēgų suteiki, taipgi laisvybēs,
Kad nepabūgčiau šaunių vētrų.
Svety, jaunystēs, mēsloj padangēj

Svety, jaunystēs, mēlsvoj padangēj
Uždegki žvaigždę man ateities,
Nes aukso svajai skęsta bedugnēj
Nebesuradę niekur rimties...

Svety, jaunystēs, aukso svajones
Siūski pasaulin laisvų deivių;
Mane skandina sunkios dejonēs
Nešdamos laimę prie liūdēsių.

Svety, jaunystēs, amžiną dainą
Skambiai pragyski aukso tinkluos
Te valandēlē meili kiekviena
Žērēs malone, džiaugsmu alsuos.

— **P. Gaidamavičius.**

Vējo Vaikas.

AMŽINĄ ATILSĮ

(Humoreska skiriama nutautēliams)

NA, einam, Juozai, į vidų, tuoj mišios prasidēs, — tariau mano kaimynui Užupiui, su kuriuo šnekučiavomēs ant šventoriaus.

Patraukēm link bažnyčios durų ir nusiēmę kepures įējom į mūsų žemą, medinę bažnytēlę, pamaži slinkdami giłyn tarp besigrūdžiančių žmonių.

Netrukus suskambino mišioms, išējo apsitaisęs arnotu kunigas, vargonai iškilmingai uždūdavo ir žmonēs, pradēję nedrąsiai, užgiedojo, užtraukē monotoniai, tingiai "pulkim ant kelių".

Parvažiavęs atostogų į mūsų užkampį, kur esu gimęs ir praleidęs laimingas dienas, aš dažnai nueidavau į mūsų seną bažnytēlę; tiesa, nueidavau nepasimelsti, — o, ne! melstis aš, deja, negalējau; bet tas iškilmingas ūpas, kurs viešpatauja bažnyčioje griežiant vargonams, pripildantiems bažnyčią, harmoningais, galingais, graudžiais balsais, skambinant varpeliais, kurių, sidabriniams balseliams nutilus, įsivyrauja bažnyčioje paslaptinga tyla, kupini iškilmēs judēsiai apsitaisiusio auksu išsiuvinētais apdarais kunigo, parēdytas gēlēmis, blizgąs auksu altorius su Murillio žavētinu Madonos paveikslu, mistiškai mirksinčios žvakēs, suklaupę, įsigilinę į maldą žmonēs ir tarsi užmiršę šį vargų gyvenimą, — viskas tas daro į mane nepaprasto, malonaus įspūdžio.

Šį kartą mane nustebino skystas, błogai sutariamas ir nedrąsus giedojimas. Išrodē, kad giesmininkai tuoj suklups ir giesmē visai suirs. Jautēsi trūku-

mas gero giesmininko, kurs savo stipriu energingu balsu vestų chorą.

Tokiu giesmininku buvo visuomet stiprus, drūtas senis, Simokaitis Povilas — uolus mūsų bažnytėlės giesmininkas. Kaip užtraukia savo stipriu balsu, tai visa bažnytėlė skamba ir kitų giesmininkų balsai mažai ką teišsiskiria. Šią gi dieną, nedalyvaujant Simokaičiui, nesutartinas, nuobodus giedojimas nedarė estetinio malonumo.

— Kur gi dingo tas mūšų artistas? — pamaniau, — susirgti — vargu susirgo, o šventadienį ką vienas besėdės namie! Mano mintys greit išsiblaškė, ir aš pradėjau manyti apie visai kit ką.

Netrukus, atkreipęs žvilgsnį į besigrūdančią prie grotų bobą, pastebėjau kukliam kampely Simokaičio plikę ir tamsiai pilką sermėgą, kuri savo spalva žymiai skyrėsi nuo kitų. Jis, giliai užsimąstęs, stovėjo prisiglaudęs prie sienos. Sustingęs, tarsi stovyla, ir paniūriai nuleidęs akis jis matomai nematė ir negirdėjo, kas aplink jį dedasi. Kaimiečio siela nėra tokia jautri ir reaguoja tik į stambesnius gyvenimo įvykius; tad turėjo, be abejo, atsilankyti pas jį kokia nelaimė, prislėgusi jo sielą ir atėmusi iš jo net norą giedoti.

Pasibaigus pamaldoms ir išėjus mudviem su Užupiu iš bažnyčios ant šventoriaus ilgai dar nesimatė pasirodant tarpe išeinančių iš bažnyčios žmonių Simokaičio. Pagalios, kuomet žmonių srovė sumenkėjo ir matėsi tik pavieni žmonės, išeiną liuosai, nesigrūdžiant, kuomet bažnytėlė veik visai ištuštėjo, — pasirodė ir Simokaitis. Vengdamas susitikti su pažįstamais, žygiavo jisai greitu žingsniu prie šventoriaus vartų, nesidairydamas ir paniūriai nuleidęs akis.

Atsisveikinęs su mano kaimynu prisivijau aš Simokaitį ir, paėmęs jį už rankos, užkalbinau:

— Na, kur jau taip Tamsta skubini?

— Kur čia žmogus skubinsi! Sveiki! — pratęsē jis man ranką, — priskubinau aš per savo amžių pakankamai, pagyvenau iki sočiai; mums seniams jau gana, — lai jauni gyvena, vargsta.

— Na, na, gerbiamas, perankstı dar Tamstai taip kalbēti; iš kur jau tokios tamsios mintys? Ot, palauk, susilauksi anukų ir pamokinsi juos, kaip reikia gyventi, nes ar jauni nors kiek išmano apie tai?

— Et, ką čia; geriau gal būt jų visai nesusilaukti! — ir senis nuo gilios širdies taip griežtai mostelējo ranka, kad aš nejučiomis akyliai pažvelgiau į jį minutę.

— Ar ilgai dar Tamsta manot pas mus paviešēti? — permainē matomai nemalonią jam tēmą senis, ir, įkišęs ranką į kišenių, išsitraukē pypkę.

— Pabūsiu dar kiek laiko, — nenoriai atsakiau, ir lyg tas išeitų netyčiomis, padaręs nekaltą fizionomiją, paklausiau:

— Na, kas pas jus gero, ar visi namiškiai sveiki? Vis rengiuos užeit, bet negaliu susirengti.

— Ačiu, sveiki, — trumpai pratarē senis ir nutilo. Iškrapštęs pypkę ir įgrūdęs į ją nykščiu žiupsnį tabokos, jis staptelējo, ir, pridengęs nuo vējo sugaubtomis rankomis įžiebtą degtuką, užsidegē pypkę uždūlinęs dvokiančiais dūmais. Leisdamas protarpiais dūmų kamuolius, greit nykstančius tyram ore, jis nerodē noro tęsti pašnekēsį, ir užsidaręs savyje, niauriai tylēdamas žygiavo priekin, ramstydamasi kriukiu ir neišleisdamas pypkēs iš dantų.

Aš ējau šalia ir tylējau nežinodamas ką pradēti. Norējosi man sužinoti, koks sunkumas guli jam ant širdies ir kartu neišduoti savo žingeidumo. Mane traukē liaudies gyvenimas, jos vargai ir rūpesniai, ir tad nujausdamas, kad kažkas nepaprasto, sunkaus užgulē ant Simokaičio sielos, stengiaus sužinoti to sunkumo priežastį.

— O tamstos sūnus ar nesugrįš vasarai iš Vokietijos? — pagalios įsidrąsinęs paklausiau, paklausiau vien tam, kad bet ką pasakius, neturėdamas jokios užpakalinės minties, ir nustebau, pastebėjęs, kaip senio veidas persimainė.

Kurį laiką jis tylėjo, tarsi neišgirdęs mano klausimo ir nepastebėdamas mano buvimo. Tačiau tai buvo tik tyla prieš audrą. Toji tyla tapo nutraukta minutei pašokusiu nuo jo smagaus paspyrimo akmenuko, kurs dusliai šokinėdamas ir pasiritęs keletą žingsnių, įpuolė į grabę ir nutilo.

Senis tylėjo.

Man pasidarė nemalonu, nejauku, tačiau nutraukti tą užviešpatavusią tylą neturėjau drąsos. Pagalios Simokaitis pats su savim netai pratarė, netai praniurnėjo:

— Taip, sūnus, sūnus! Toks jis ir sūnus!

Praniurnėjo ir vėl nutilo.

— Juk ar žinai: apsivedė! Vokietę, liuterką apsivedė!! — staiga pakeltu jaudinančiu balsu sustojęs, pasisukęs link manęs ir kreipdamasi stačiai į mane, greičiau sušuko, negu pratarė jis, išliedamas visą savo tulžį.

— Tik pamanyk: vokietką, liuterką! Gal būt to pačio prūso dukterį, kurs pas mus laike okupacijos siuto. Ar mažai jie tą syk mus kankino, smaugė?! Štai ir lauk po to viso anūkų!

Ir senis, išėmęs iš dantų pypkę, nuo gilios širdies nusispiovė.

— Tai dabar ir gana! — nustebau aš nuo tokios naujienos. — Ar gi tai tas pats idealistas Motiejus, karštas patriotas, pasiryžęs pašvęsti savo gyvenimą vien liaudies kėlimui, skaitomas pavyzdžiu, kurs savo asmeniniu gyvenimu mažai teisrūpino, kurs... ne, negali būti, tai ne jis!

— Šia, kad nori skaityk! — pratęsė senis man

ištraukęs iš kišenės keletą smulkiai surašytų lakštų.

Ir aš perskaičiau.

"Brangus tēte! Praeitą sekmadienį, 2 valandą po piet Domo kirkēje įvyko mano jungtuvēs su panele Berta Šmalc, kilusia iš Berlino. Taigi, tēte, tu dabar turi dukterį, kuria, esu tikras, amžinai neatsidžiaugsi. Linksminkitēs ir džiaugkitēs visi, gerdami už mudviejų sveikatą, tik perdaug nepasigerkit!

"Mano žmona gera iš visų pusių ir atžvilgių. Tokios Lietuvoje nei su žiburiu nebesurasi, nors ir po visas ministerijas landytum. Tiesa, ji nēra turtinga ir jos kraitį sudaro vos keletas kosmetikos dēžučių, 3 tuzinai vyrų fotografijų ir mažytis šuniukas, kurs labai brangintinas, kaipo istorinē brangenybē: pasirodo, jo protēvių protēvis prakando bežaisdamas Bismarko batą, už ką buvo pažemintas iki paprasto šuns laipsnio ir su sarmata išvarytas iš namų. Pagalios, ką reiškia visi žemēs turtai prieš prakilnios sielos turtus?!

"Man nereikia daugiau jokių turtų: aš laimingas ir turtingas, nes mano Berta, tai man — viskas.

"Jos siela tyra, kaip Nemuno vanduo (užbraukta), kaip **aqua distillata.** Lygiai toks pats ir jos protas.

"Ji savo tēvo nežino ir motinos nepažįsta; bet man davē aiškiai suprasti, kad ji paeina iš labai prakilnios giminēs. Tikrų giminių ji neturi, bet susigiminiavus su visais, nes visi, visi be skirtumo ją žino ir myli.

"Nemanyk, tēte, kad aš aklai vedžiau, nepasiteiravęs ir neapsimąstęs. Daug ko klausiau, kas ji per viena. Klausiau studentų, klausiau artistų, klausiau valdininkų, šucmanų, gaisrininkų, kareivių, — visi ją pažįsta ir šypsodamies giria. Kur tik su ja nepasirodyti — visur kįla kepurēs; o jei koks pilvotas tū-

zas ir tingi pakelti kepurę, tai vistik maloniai nusišypso ir linktelēja galva.

"Netik visi vežējai, bet ir jų arkliai ją pažįsta ir sveikina linksmai žvelgdami. Pastarieji gerai žino, kad teks jiems nuo gerai pelniusio vežējo didesnē avižų porcija, nes ji pēkščia nevaikščioja, nors tam reikalui neišleidžia nei grašio. Ji tikrina, kad kol dar tiek gluosnagalvių yra pasauly, galima ir dykai pasivažinēti.

"Tiesa, ji lietuviškai nekalba; bet su laiku išmoks. Galiu pasigirti, kad dēka mano įtekmei ji jau pradējo vynioti silkes į lietuviškus laikraščius, o tai yra be abejo didelis žingsnis pirmyn. Taipo gi ji pagerbia tinkamai lietuviškus lašinius ir kumpį, kuom palaiko mūsų eksportą.

"Galima pasakyti, kad ji giliai užjaučia mums Klaipēdos klausime, palaikydama to krašto pramonę, nes mēgsta žuvytes, gaudomas Klaipēdos pakrantēje. Bendrai imant, ji jau visiškai sulietuvējus: mūsų viengungį litą gerbia labiau už savo našią kaip žuvį markę; o juk vokiečiai bendrai imant karšti patriotai.

"Nors virti ji ir nemoka, bet delto turi gerą skonį pasirēnkant restorane valgius. Ji nēra daug mokyta, bet daug patyrus ir gali pamokinti ir pačius mokyčiausius.

"Negalima pasakyti, kad ji būtų jauna; bet, norui esant, ji gali dikčiai pajaunēti kosmetikos pagelba, ir tas prie jos prityrimo visai pigiai teatseina. Ji yra labai graži moteriška, o jos stiklinē akis, nesimetriška, pakrypusi vienon pusēn, veidas apibertas it rubinais spuogais, su giliu randu ant kairio žando, priduoda kaž kokią futuristinę grožę tam žavētinam sutvērimui. Prie progos turiu pasakyti, kad ta stiklinē akis yra brangus nejudomas, kartu ir judomas turtas (kaip nori, taip vadink), ypatybē, kuri labai brangintina, nes, iškilus bylai, galima tą nejudomą

turtą, reikalui esant, paversti visuomet judomu ir atbulai, žiūrint kaip naudingiau.

"Ji neturi tik vienos kojos ir tas reikia pasakyti, yra jos didelis privalumas, kuriuo ji labai patenkinta. Ji pataria kiekvienam padoriam žmogui įsitaisyti medines kojas: esą nešalta, neskauda, galima drąsiai basam vąikščioti be rizikos pasidūrti, batai neužtrina pūslių, reumatizmas niekuomet neįkibs ir automobilio ar garvežio ratai, lygiai kaip ir pats pikčiausias šuo, joms visai nepavojingi; be to didelē batų ir kojinių ekonomija.

"Jos dantys balti, kaip sniegas, ir išimami lengvai iš burnos su visa pažiaunim, kaip duona iš pečiaus: patogu valyti ir ne taip ankšta liežuviui. Žmona tikrina, ji esą pilnai garantuota nuo dantų skaudējimo: kaip tik pajunta bent kuriam danty skausmą, ji tuč tuojaus pasiskubina ištraukti visą pažiaunę iš burnos ir jai tuomet pasidaro vis vien: ar dar vis skauda, ar jau paliovē skaudējęs tas dantis.

"Iš pažiūrų ji bus bene monarkistē, nes ją labai vilioja monarkų karūna, apiberta briliantais ir kitais brangiais akmenimis. Tačiau žymi joje ir šio amžiaus antspauda: netrūksta jai ir komunistinių pažiūrų. Ji tvirtina: "kas tavo, — tai ir mano, o kas mano, — tai tau ne galvoj", — sveika pažiūra, kuri šiais sunkiais laikais vertesnē už doktorato laipsnį.

"Jos plaukučiai šviesųs, kaip linai, o jei ji nemokētų jų tinkamai nudaryti, pastarieji žymiai nustotų savo grožēs.

"Visame kame paaiškējo jos gabumai. Ji gerai joja ant arklių, — tą visi pripažįsta. Be to ji griežtai tikrina, kad jojimas ant įvairaus plauko asilų, — tai jos specialybē, kuria ji gali didžiuotis.

"Ji turi stiprų, ypatingai skambantį balselį, kurį išgirdę netik akimirksny išlaksto į visas puses visi

žaidžią po langais vaikai, savo riksmu kliudą man dirbti, bet ir gretimo kiemo šunes, nusitraukę nuo retēžio, strimagalviais, parietę uodegą, išsinešdina iš kiemo ir neišdrista grįžti į savo būdą iki vidurnakčiai. Žodžiu, aš galiu visuomet tykiai, ramiai dirbti, nes turim gerą įrankį triukšmadariams pašalinti. Šis žmonos gabumas ir be to turi didelę vertę, nes reikalui prireikus policija manau noriai sumokētų didelius pinigus, kad išvaikyti be kraujo praliejimo demonstrantus, gręsiančius visuomenēs tvarkai ir nepildančius polícijos reikalavimų. Užtektų mano žmonai tik rikteléti porą kartų, — visi, neišskiriant nei Maskvos išperētų, mirtinoj baimēj išlakstytų į visas puses.

"Mano gyvenimas atsimainē gerojon pusēn. Keliuosi dabar daug anksčiau, nes vietoje vienos poros batų, turiu valyti dvi. Gi ankstybas kēlimas — ilgų metų garantija.

"Kuomet išeinu į darbą — žmona dar miega, o kuomet grįžtu, — ji kartais būna ir pabudus. Kitą kartą aš lieku nepatenkintas tokiu ilgu miegojimu; bet nieko žmonai nesakau: ką gi čion perdaug nuo žmogaus norēti, juk ir saulē turi savo dēmes!

"Ačiu žmonai išmokau šluoti kambarį, plauti grindis, šveisti ir šiuruoti indus, skaldyti malkas ir kurenti pečių, — ypatybēs, kuriomis šiais proletariškais laikais galima pelnyti ir augštą vietą.

"Ji mēgsta išsigerti, išsigerti vien bakterijų numalšinimui, kaip ji tikrina, ir ištiesų, nei viena liga dar jai neprikibo ir man netenka mokēti gydytojams, kas sudaro didelę ekonomiją. Lietuvos moters blaivininkēs gali džiaugtis: mano žmonoje jos įsigijo tikrą alkoholio naikintoją, nes vargu koks Lietuvos vyras išnaikina tiek alkoholio, kiek ji. Jausdama simpatiją prie Lietuvos ir žinodama, kad pastarosios valdžia turi iš alkoholio didelį pelną, ji Lietuvoje ims

dar uoliau alkoholį naikinti.

"Tiesa, mano žmona nedirba jokio darbo, tačiau juk negalima pagalios įkinkyti it vergę į prozatišką darbą, kas tik nužemintų jos tyrą sielą. Tiesa, žmona sako, kad tik senovēje moteriškē buvo vergē ir lyginama prie šuns.

"Man priseina gan striuka su pinigais ir mano finansai tirpsta, kaip pavasario sniegas; tačiau aš raminu save tuom, kad visi genijai kentē vargą ir skurdą, kol pasiekē augštybių. **Ad aspera per astra!**

"Kaip pasirodo, žmogus gali suklysti! Kol nepažinojau žmonos, mano opinija apie vokiečius buvo, kaip dabar aiškiai matau, klaidinga. Dabar mano nuomonē visai atsimainē ir mane žavi viskas, kas yra vokiška. Pirmiaus negalējau pakęsti vokiškų cigarų, — dabar jų kvapas malonesnis man už bet kokį aromatą. Vokiečių kalba man atrodē negraži, sausa, — dabar aš įsitikinęs, kad nēra visam pasauly kitos tokios lanksčios, tokios švelnios, skambios, sklandžios, gražios kalbos. Nesuprantu, kodel pirma aš maniau, kad vokiečiai stačiokiški, storažieviški, nemandagųs, be sielos, buku siauru protu žmonēs; dabar gi man jie išrodo ideališkiausiais pasauly sutvērimais. Jie ir patys tame gana kūkliai prisipažįsta, sakydami nuolat: "Deutschland, Deutschland ueber alles".

"Ir kaip vargšus likimas prispaudē! Man gaila be galo tų nuskriaustų avinēlių, ir aš manau pasidarbuoti dar daugiau jų labui. Kol kas darbuojuos komiteto rinkimui aukų Ruhro tremtiniams.

"Šią vasarą pasiliksiu Vokietijoj: viena, nesinori persiskirti su žmona, kuri nesutinka išvažiuoti iš Vokietijos, o antra, nepatogu nutraukti darbą komitet".

Čion nejučiomis mano rankos nusileido, ir laiškas išpuolē man iš pirštų. Mikliai sugriebęs jį be-

krintantį ant žemēs, tyliai pratęsiau Simokaičiui.

— Tai ką, dabar tiki? — kreipēsi į mane senis.

Aš nebeištariau nē žodžio.

— Štai tau vēl gyvenimo ironija, — pamaniau sau, — buvo kadaisiai žmogus, o dabar jau jo nebēra! **Requiem aeternam!**

Ir, tarsi pagavę mano mintį, prabilo, suskambējo, graudžiai sugaudē bažnyčios varpai:

Amžiną atilsį, amžiną atilsį, amžiną atilsį!...

JAUNAM

Nekelk akių akloj maldoj
Į tylią žvaigždę vakarinę, —
Jaunoj, neilstančioj dienoj
Auginki valią geležinę!
Svajonių aukso oreolē
Tau siekimu tiktai tebūna,
Ir jų atsieksi iki kolei, —
Auginki dvasią, stiprink kūną!
Ir, iškovojęs naujus plotus
Svajonių-dūmų iškilių jų,
Atmink likimo nukovotus,
Ir iš jēgų-siaubų tamsiųjų.
Padēki broliams atsistoti, —
Kad amžinai jauna dvasia
Veržtųsi vis kovon, kovoti,
Su jaunatve širdyj drąsia.
Ji rūmą saulēs kad statytų, —
Auginki valią geležinę,
Įeik į brolių tamsią minią,
O nieks ne'stengs tav' sulaikyti!...

— **Vargo Poeta.**

Pr. Bajoras.

PETRĖ

JĄ Dievulis apdovanojo maža dukrele.... Bet nieko tame baisaus, nieko nuostabaus. Ne jos tai kaltė buvo... Ji buvo mergos duktė. O žmonės pasakojo, jog ir jos motina ir motinos motina buvusios mergų dukterimis.

Petrę augino svetimi žmonės, nes jos motina mirė jai vos trečius metus einant. Augintojai jos nekentė. Nekentė jos ir kiti pažįstami, visi žmonės, kurie tik žinojo, kad Petrė buvo mergos duktė, kad ji buvo mergaitė be tėvo vardo.

Kuomet Petrė tapo motina, ji buvo dar visai jaunutė, baigė aštuonioliktus metus ir buvo graži, nekaltybės pilna mergaitė. Gyveniman ji tada žiūrėjo tartum kokin sapnan, rodos kokin tai užbūrtan nuosakin; lygiai, kaip kad jos siela jai liepė daryti.

Jai viskas išrodė gražu, miela, nekalta.

Ir kiekvienan to paties, jos akimis idealio, gyvenimo pasireiškiman Petrė žvelgė savotiškai, drąsiai, neabejodama, nedrebėdama.

Visų labiausia ji mėgo šokius, dainą, muziką, pasilinkminimus, jaunimo sueigas. Jei kuomet ji girdėdavo muzikantus grojant ir neturėdavo progos pašokti, jos visas kūnas, tartum elektruotas, virpėjo, jai padus niežėjo, ją nerimas ėmė, kaž kas sielą slėgė, buvo nesmagu, gyvenimas rodėsi kokiu tai nuobodžiu, nevertu tuo žodžiu vadinti. Bet visa tai ji darė ne blogomis priemonėmis, ne kokio jausmo patenkinimo delei ji taip elgėsi. Ji ėjo, šoko, linksminosi todel, kad jos sielą to geidė, gamta jos to reikalavo; kitokio smagumo ji niekur ir neišpažino.

Taigi kartą, šokiuose, ji pažino vaikiną. Buvo tai

jau nebejaunas, apie trisdešimties metų, pirklio sūnus, Augustas.

Jiedu vienas kitam patiko.

Vienas be kito gyventi negalėjo. Dienomis mislino, kalbėjo, naktimis sapnavo apie vienas kitą. O, prie progos, suėję, glamonėjosi ir tuo nuotikiu širdingai džiaugėsi.

Jis jai pažadėjo viską.

Kas tik šiame pasauly galima gauti, ką tik jo kišenius leido pirkti. Ir pirko: saldainius, pudrą, skrybėles, šlebes, aukso-deimanto žiedus. Viską, ko tik Petrės siela troško.

Žiemos metu jis ją vedėsi į krutamus paveikslus, koncertus, teatrus. Vasarą jiedu važiavo pajūrin, laivu pasivažinėti, girion paūksny pasėdėti. Dažniausia jiedu slėpėsi nuo žmonių. Jiedviem tiko ten, kur jų niekas nematė, negirdėjo. Ten, kur tik vienas Dievas galėjo juos savo šventoje globoje liūliuoti ir klausytis dviejų širdžių sutartino plakimo. Ten, kur vienudu jautėsi tiktai savame pasauly.

Ir tasai pasaulis buvo jų, ir smagus.

Tik jiedu jame gyveno.

Ir ji, būdama visų nepakenčiama, visų ujama, pajutusi vieno žmogaus, Augusto, širdies atvirumą, patikėjo jam. Ji atsidavė jo pilnai valiai: kiek tik jo širdis trokšta — mylėti, bučiuoti...

Ir visa tai bėgo tartum sapnas: mėnesienoje, po žvaigždžių balzgana šviesa, kur nors paūksny, girioje, tarp žolumynų, gėlyne, ramiame kurs nors pasaulio kampely.

Tai rodėsi, jog du kūnu vienon sielon susigyveno. Matėsi, kad tiedu kūnu turėjo tiktai vienas akis, vienas lūpas: vienaip jiedu žiūrėjo pasaulin, vienokiai jautė, vienaip kalbėjo — "Meilės, vis daugiau meilės šiame jaunų dienų sapningam gyvenime! Meilės ir

dar daugiau meilės bei gražaus, ramaus sugyvenimo, sutikimo apsivedus!"

Bet įvyko nuotikis...

Augustas to reikalavo.

Petrė pasijuto motina.

Už devynių mėnesių ji pagimdė kūdikį. Tokią mažą, verkiančią ir klykiančią mergaitę, kokia ir ji pati kitą syk buvo.

Ji ją mylėjo. Lygiai tiek, kiek ir kiekviena motina savo kūdikį myli.

Ji jai buvo visas pasaulis.

Vienok nuo tos dienos prasidėjo jos tikrieji vargai, nesmagumai, nelaimės.

Jos numylėtasai Augustas pabėgo kitan miestan ir ji jo daugiau niekad nematė. O žmonės ją nedora merga apšaukė. Jos augintojai supyko ant jos ir iš namų ją išvarė...

Susigūzojusi savo mažulytę dukrelę, Petrė ėjo pas žmones, pas savo kaimynus, savo pažįstamus. Bet visų širdys link jos buvo atšalę. Vieni laikė ją dieną-kitą, kiti visai į namus nepriėmė.

Tuomet jai iš gailesčio, gėdos, piktumo ir nuovargio širdis užgriuvo. Ji verkė. Vaizduotėje Petrė perbėgo savo pergyventas smagias ir skausmo pilnas gyvenimo valandas, ir ta kaip dabar ji neturi pastogės, nėra žmonių, kurie ją priglaustų, širdingai glamonėtų.

O vieną stebuklingos grožės naktį, kada padangy giedriai švietė mėnulis, pasišokinėdamos žydrėjo žvaigždės ir savo balzganos šviesos glėby liūliavo be sustojo mūrmantį ir burbuliuojantį upelį, Petrė žiūrėjo į visa tai ir mislino:

"Nejaugi ir aname pasauly taip bus? Nejaugi ir tenai aš būsiu nuo visų pastumta: neturėsiu prieglaudos, užtarėjų?"

Kada gi rytmety pasirodė zara, kada saulė savo

auksuotais spinduliais nubučiavo ir nušvietē laukus, krūmynus ir pajūry, jūros pakrašty, kur Petrē daug saldžių gyvenimo valandų su Augustu praleido, rasta negyva, prigērusi moteriška, kuri prie krūtinēs turējo tampriai pririštą kūdikį, nesenai gimusią mergaitę.

Ją radusie žmonēs žingeidavo, stebējosi, domējosi.

Nekurie sakē:

— Gali būti tai piktadario darbas... Ji pati, būdama tokia jauna ir graži, niekad tai nebūtų padariusi...

KAD TURĒČIAU ŠIRDĮ TYRĄ...

Kad turēčiau širdį tyrą, —
ir be skausmo, be vargų, —
nukabinęs garsią lyrą
aš išplaukčiau ant bangų.
Čia taip spaudžia vargas kietas,
čia prislēgtas aš visų; —
jūrēj žvynu gi nulietas
tedainuočiau tarp audrų.
Kas gi audros vandenyno, —
jos neslēgs jau amžinai,
ir atvēręs širdį gryną
suviliočiau jas nūnai.
Kad turēčiau garsią lyrą —
ištisai kas skamb' širdy,
dąr garsesnę širdį tyrą
suvilioč' audras kely.

— **Šiaurys.**

Pr. Bajoras.

ANT KALNO

SNAUDŽIA didis kalnas vasaros giedroje. Vējo nē bangelēs. Nē medžiai, nē jų lapai nekruta. Ramu-ramu.

Sēdžiu prie pat to milžino viršūnēs. Jis stebētinas! Čia medžiai žaliuoja, čia vejalē savo žolynais čiauža. Dar augščiau kiek — didelēs uolos, skiautēs kurios išsikiša į lauką, į šonus išsišauna. Ant pat milžino viršūnēs — baltas-baltutis, it pasakų, namelis.

Žvelgiu žemyn.

Ten dirvos, laukai. Jie keturkampiais laukeliais išdalinti. Kiekvienas tų laukelių kitokis: tai žalias, gelsvas, tai dar kitokis; tamsus. Už kelių, įvairiai margintų laukų — baltas vingis vingiuoja. Jis iš tarp-kalnēs prasideda, nusitęsia vos sumatoma lyguma ir vēl tarp-kalnēje pranyksta. Tai amžinai sriuvenanti upē.

Laukuose, tai po vieną paskyrium, tai po keles podraug, bakužēlēs stūksto. Jos tokios mažutēlēs atrodo; tik rausvi, balsvi ar kitoki taškeliai stovi. Tarpe bakužių ir atokiai nuo jų laukuose juda daugybē mažų-mažutēliausių gurinēlių. Tai žmonēs-rankpelniai laukuose triūsiasi, dirba, prakaituoja.

Pakeliu akis augštyn.

Tenai visa eilē kitų kalnų-kalnelių. Jie pynēmis, nesumatomai mēlynuojančiuose rūkuose kur tai nusitęsia, išdįla, pranyksta...

Saulē pamažēl jau skęsta užukalnin. Rausvomis spalvomis ji varsuoja kalnus, laukus, dirvas, namelius ir teikia kokį tai keistą-gražų ir podraug baisų tvarinį.

Žmonių-darbininkų minios laukais ir keliais traukia namų link. Lētais žingsniais ir pamažu jie eina.

Jie kinkiuoja, žemyn nuo nuovargio nulenktomis, galvomis, ir ką tokio mislina. Jauti, kad jiems ko tai neramu, širdis jų ko tai kitokio trokšta...

Padangy slanko rodos kraujuose paskendę debesėliai. Kalnų ir kalnelių mėlynosios viršūnės slepiasi viena paskui kitos iš augšto gulančioje tamsoje.

Laukai jau vos tesumatomi. Upė tik siaurutėliu vingeliu užtėmijama. Iš jos kįla rūkai, tuokiasi į mažas, lengvas, baltas skraistes ir slenka-slenka pažemiu, pakalnėmis; jie, rodosi, nori visą žemelę savo lengvu debesėliu uždengti, paslėpti.

Vėjas pabunda. Jo bangelė sujudina kalną. Jis nusigąsta. Jo medžiai savo lapais, šakomis bei augštyn iškilusiomis viršūnėmis sušiuša, pasikužda ir bailiai pasveikina prisiartinančią nakties tamsą.

Netoliese esamo miestelio rotužėje, girdėtis, varpas gaudžia. Jo lėtas, tolimas ir liūdnas balsas miliardinėmis, niūniuojančiomis melodijomis slenka pro laukus, sliuogia į augštus kalnus, glosto klausančiojo širdį ir kviečia kur tai, į tolį, į nežinomos pasakingos šalies pasilsį.

Kur tai, kalnyne, pelėda unkstuoja.

Bet štai, išnyko varpo gaudimas, nesigirti pelėdos dejavimo. Nieko, o nieko daugiau negirdėt.

Vėl ramu.

Tamsa šviesą nugalėjo: ji visą žemę apdengė.

Nematau kas dedasi pakalnėje.

Mano akys stelbiasi tik dar į kitą, priešingai stovintį kalną, kuris tamsoje matosi tartum koki tai šmėkla, koki tai tamsi baidyklė. Man norisi ten. Trokštu už ano, daug augštesnio, milžino užeiti, pažiūrėti: kas ten yra, kas ten dedasi.

Vienok, atsiminęs, kad už ano kalno, kaip žmonės sako, yra dar kiti, daug augštesni, nepereinami kal-

nai, lenkiu galvą žemyn, gaudau mirštančios dienos atodūsius ir tariu:

— Pasveikinta būk žeme! Mēgiu aš tavo žemumas! Tinka man tavo plačios dirvos, tie plotmingi laukai, kur rankpelniai savo prakaitu, savo puslētomis rankomis sau juodą duoną pelno!

— Pasveikintos lygumos!

ANT AMŽIŲ AŠIES

Ritasi, ritasi metai už metų,
Bēga nuo mūsų kaž-kur skubiai,
Pasižadēję daugiau negrįžti
Ir nesirodyt mums amžinai.

Žiūrime, dairomēs metams praējus —
Koki meteliai atplauks kiti.
Laukiame, laukiame, ką mums parodys,
Ką gera žada duot ateity.

Jeigu senuosius metus naudojai,
Iš jųjų semdams sielai naudos,
Tai nauji metai, skubiai atvykę,
Laime šypsosis be paliovos.

Jeigu senųjų naudot nemokējai,
Leidai pro šalį bēgti tuščiai,
Tavęs su laime nesveikins šie metai,
Nenusišypsos meiliai, saldžiai.

Metai naujieji tam būna laimingi,
Skaistūs, kaip saulēs grožio pilni,
Kas dirbo, darbe sau laimēs ieškojo,
Kam metai darbe slinko seni.

— **J. Naruševičius.**

LAIMĒ

(Iš K. Tetmajer)

NEKALBĒSIM apie laimę, kurios taip širdingai trokštam. Ne, nekalbēsim...

Laimē, tartum maža paukštelē... ją lengva nubaidyti.

Lauksim jos ramiai, nekalbēsim apie ją, net nē nemįslysim. Mūsų širdžių ramybēje, mūsų širdžių gilumoj begaliniai trokšime laimēs, bandydami nuo savo minčių šitą karštą troškį paslēpti. Už tai, kad laimē, liknai saulēs šviesa debesēlių tarpe: pasirodo valandēlei, sužēri ir vēl staigiai išnyksta.

Nešauksime laimēs, nebēgsime prie jos, nekovosime delei jos; tik, kaip Kūčių Nakty kūdikiai, kuriems sapnuojasi Kalēdų Diedukas linkui jų eina, laukia jo ramutēliai, — ramioj, nepakenčiamoj baímēj — lauksime ir mes.

Jei jau reikia pas mus ateiti — ji ateis...

Laimē tartum saulē, apie kurią mąsto tik vieną dieną žydinčios gēlēs... jos negali saulēs pamatyti, bet laukia. Jei diena graži, giedra — gēlēs pamato saulę... bet jei debesys apsiaubia padangį, jos betiksliai laukia... Jos suvysta ir nebepamato saulēs. Tik vakarop, prieš pat mirsiant, jos dar pasako: "Už dyką mes atidengēm savo žiedelius — saulē mumis nepasiekē..."

Ramiai lauksime laimēs... ji mūsų širdims tas pats, kaip saulē gēlēms, kurios tik vieną dieną žydi... jeigu jau reikia pas mus ateiti — ji ateis.

Nekalbēsim apie laimę, kurios taip širdingai trokštam, ne nekalbēsim... ji baili kaip ir maža paukštelē...

P. B.

KAS AMERIKĄ ATRADO?

Nors buvo nustatytas istorinis faktas, jogei Ameriką atrado Kristupas Kolumbas, vienok dabar jau trys tautos ginčijasi už garbę, kad jų tautos buvo atradējas. Italai savinasi Kolumbą, žydai savinasi tą patį Kolumbą ir ispanišką žydą Luis De Tares, o skandinavai Leifą Erinksoną.

Kolumbo istorija jau visiems žinoma. Italai jį beveik savo šventuoju pastatē.

Žydai paduoda savo sekamą istoriją: Kuomet Ispanijos karalius Ferdinandas 1492 m. ištrēmē iš Ispanijos 300,000 žydų, kuriuos su panieka vadino "Maranos", jie ant trijų laivelių, su Kolumbu priešaky, išvyko klujoti, iki pasiekē Vakarų Indijas, tai yra Amerikos slinkstį. Pirmutinis Indijose iš laivo išlipęs žydas Louis de Tares, kurį Kolumbus, delei jo daug kalbų mokējimo, pasiēmęs sau tulku.

Skandinavai suranda istorines datas, jogei tūlas Leif Erikson atvykęs dabartinēs Amerikos pakraščiuose jau 1000 mete, ir savo atradimą paskui sugrįžęs ir pranešęs savo tautiečiams norvegams Greenlandijoje.

KAS?

Kas sielos ilgēsį iš širdies dildins,
Kas liūdnąją širdį suspaustą ramins?
Kas erdvių platybes tolimas suras,
Kas siekius galiūnų, jų dvasią supras?
Kas minčių sparneliais tolybēs lekios,
Kas tamsą pamynęs šviesybēj skrajos?
Ka kalbą paukštelių suprasti galēs,
Kas gamtos grožybes, atbudęs regēs?
Kas snaudulį dvasios iš širdies išraus,
Kas mokslo šviesybēs spindulių ragaus?
Karžygiu galingu pasauly kas bus,
Per amžius to vardas skambēs ir nežus.

— **J. Gogelis.**

PIRMIEJI LIETUVIAI ATEIVIAI AMERIKOJE

Sunku dabar surinkti žinias ir datas, kuomet pirmieji lietuviai Amerikon atkeliavo. Jeigu tikėti mūsų istorikui, Simanui Daukantui, tai lietuvių ateivybė Amerikon siekia net 1688 metus. Jisai rašo: ("Būde"), jogei jau 1688 metais lietuviai būriais keliavo į "Naująjį Svietą". Smulkiau apie tai še kaip pasakoja:

Tuo laiku (1688 metuose) Lietuvos didžturčiai skriaudė ir engė žmones, delto jie "vengdami nuo tos vergybos" keliavo į Kuršą, kur kunigaikščiai ir didžiūnai buvo daug išmintingesni ir žmoniškesni, negu Lietuvoje, ir savo žmonių nesunkino nei baudžiavomis, nei dideliais lažais. Taip prasiplatinus ateivybei į Kuršą ir priplaukus ten daugybei svieto, pasidarė angšta visiems gyventi. Tada kunigaikštis Jokubas nupirko nuo Ispanijos karaliaus salą Guadalupą ir išsiuntė tenai lietuvius ateivius, kad jie įsikūrtų naujokyną ir tuomi praplatintų Kuršo kunigaikščių pirklybą.

Jau kiek vėliau anglai tą lietuvių naujokyną išgriovė ir ten gyvenusius lietuvius išvedė į New Yorką, kuris tuo laiku buvo dar visai mažas miestelis.

1888 metuose, sakoma, sukako 200 metų nuo tos pirmosios lietuvių išeivybės dienos, ir 28 d. Spalio Shenandoah, Pa., lietuviai to atsitikimo paminėjimui rengė apvaikščiojimą. (žinios iš Jr. Jono "Lietuviai Amerikoje" ir tt.).

Yra legenda (žr. "Prūsų Lietuvių Balsas" nr. 259, 1923), kuri skamba sekamai:

"Kada tikrai pradėjo iškeliauti pirmieji (lietuvių išeiviai Amerikon), šiandien nelengva pasakyti. Yra padavimų, kad New Yorkas esąs pirmųjų Lietuvių ir Airių išeivių pastatytas. Lietuviai norėję miestui duoti vardą "Aušra", bet Airių dauguma Lietuvius nusvėrus, ir miestas gavęs vardą New Yorkas".

Už šios legendos teisingumą negalima atsakyti.

Anot Jr. Jono gausesnė lietuvių ateivybė prasidėjusi nuo 1850 metų, kuomet Lietuvą ištiko badmetis. Tuomet Lietuvoje pasklydę gandai apie turtingą Ameriką, ir dauge-

lis baduolių lietuvių iškeliavę, bet Amerikos nepasiekę, nes vokiečių valdžia sulaikiusi ir sugrąžinusi. Tačiaus jau 1853 m. Ameriką pasiekę keletas lietuvių.

Rodos tuo metu vieno ateivio vardas užrašytas mūsų ateivybės istorijoje — **Petras Svotelis.** Su juo atvykęs dar kokis kitas, kurio vardas jau nežinomas. Tasai Svotelis buvęs eks-klerikas, iš žardelių kaimo, Pustelniko gminos, Mariampolės apskrities.

Nuo to laiko iki 1863 m. vėl jau nėrandama mūsų ateivybės pėdsakų.

Už tai po 1863 metų lenkmečio, pradėjus lenkų ir lietuvių bėgimui nuo Rusijos valdžios persekiojimų, jau pasirodo būriai. 1864 m. atkeliauja Amerikon Botyrius iš Liudvinavo valsčiaus. 1865 m. atkeliavo Jonas Staniulis iš Barzdų ir Vincas Gustaitis iš Viputiškės, Griškabūdžio gminos, Naumiesčio apskrities. Beveik tuo patim laiku Bostono apylinkėse apsigyvena Petras Chmieliauskas, paeinąs iš Grinkiškės, Kriokalaukio valsčiaus, Kalvarijos apskrities.

1866 m. Amerikon atkeliavo ir pirmasis lietuvis kunigas, mariavitas iš Mariampolės vienuolyno, Andrius Strupinskas. Jisai lenkmečio laiku buvo kariuomenėje kapelionu, bet valdžios paskui sekiojamas, prasišalino į Prūsus, o iš ten į Ameriką, ir apsigyveno Chester, N. Y., vienuolyne.

1867 ir 1868 mm. Lietuvoje buvo antras badmetis. Pirmais metais lietus supūdė laukuose javus, o antraisiais — kaitra viską išdegino. Iškilo badas, šalis patvino elgėtomis. Tuose tai metuose energingesni, drąsesni vaikinai, dažniausiai slėpdamies nuo kariuomenės, susitarę po kelis, o paskiaus ir po keliolikų, leidos per Prūsus, per Hamburgą, į Ameriką. Pirmiausiai, ant kiek žinoma, išeivybė prasidėjo pietinėje Lietuvos daly: apie Liudvinavą, Mariampolę, Vištytį, Simną, Liubavą. Kunigas A. Strupinskas, paeinantis nuo Mariampolės, rašęs laiškus pas gimines, išgirdamas Ameriką; rašė taip gi pas tūlą Stanyną, kuris kun. Strupinską, beeinant į Ameriką, vežęs per Prūsų sieną, kviesdamas jį, kad atvažiuotų. Po Lietuvą pasklido visokios pasakos

apie gerovę Amerikoje. Žydai, kurie daug pirmiau už lietuvius pradėjo Amerikon keliauti, taip gi tą šalį gyrė.

Bet daugumas, sakoma, lietuvių apsivylė ir, ypatingai kelionėje taip gi pradžioje gyvenimo Amerikoje, daug turėjo nukęsti vargo.

Tiek apie ankstyvesnę lietuvių išeivybę. Kad lietuvių daug yra atkeliavę įvairiais metais dar pradžioje 19-jo šimtmečio, o kai kurie pirmesniuose dviejuose šimtamečiuose, apie tai negali būti abejonių. Tarpe amerikonų Rytinėse Valstijose labai dažnai pasitaiko lietuvių pavardžių, kaip Purvis, Mačys, Sturgis, Jarvis, Jonas, Remeika, Remkus ir k. k. Daugelis jų yra gerai prasisiekusių, o New Yorke didelių sąkrovų savininkas Macys skaitomas net milionierium. Tačiaus jie jau nebežino iš kurio krašto atkeliavę (berods niekas apie tai dar ir nesiteiravo...).

Šio straipsnelio pabaigoje galima padaryti sekančią išvadą. Kiek lietuvių atkeliavo, pradėjus nuo Simano Daukanto paduotosios žinios (1688 m.), ligi 1863 metų, sunku žinoti. Jeigu duotume bendrą skaitlinę apie 10,000, tai ji nieko nereikštų, nes gali būti ir 5,000, ir 500 ir tik... 50.

Nuo 1864 metų jau yra tikrų žinių, kurios leidžia spėti, kad ligi 1899 m., kuomet Amerikos valdžia įsteigė ateivių statistikos biūrą, galėjo atkeliauti, periodu 35 metų (1864-1899) apie 100,000. Ta skaitlinė bus artima teisybės, nes jau 1879 metais Tvarauskas įkūrė New Yorke laikraštį "Lietuviška Gazieta", vėliaus 1884 Brooklyne — laikraštis "Unija", 1885 m. New Yorke Šliupas leidžia "Liet. Balsą" o 1886 m. Plymouthe pradeda eiti "Vienybė Lietuvninkų". Toliaus jau visa eilė laikraščių, kas parodo, kad buvo reikalas daugelio žmonių reikalus aprūpinti ir buvo jau apsčiai skaitytojų.

Jeigu nuo 1688 iki 1863 metų (175 metų periodu), kiek lietuvių buvo atkeliavusių, jie ir visi ištautėjo, tai pastaruoju periodu, nuo 1864-1899 metų, 35 metų periodu 100,000 ateivių skaitlinė visai nėra didelė ir jie nebesuspėjo ištautėti. Jeigu pusę jų, arba 50,000, apsivedė ir turėjo viduti-

niškai po porą vaikų, tai jų skaičius suaugo sekamai: 100,000 plus 100,000 vaikų, bus 200,000.

Neblogai bus, jei lietuviai savo išeivybēs pradžią priims nuo Spalio 28, 1688 m. Todel šiais 1924-tais metais turime 236 metus nuo pradžios lietuvių atkeliavimo Amerikon.

Kiek atkeliavo lietuvių Amerikon periodu 1899-1914 m.

Nuo įsteigimo Amerikos valdžios ateivių biūro 1899 m. ligi 1914 m., Amerikon lietuvių atkeliavo sekamai:

Metai:	Vyrų	Moterų	Išviso
1899	5,291	1,567	6,858
1900	7,683	2,628	10,311
1901	6,499	2,316	8,815
1902	8,576	3,053	11,629
1903	10,721	3,711	14,432
1904	8,854	3,926	12,780
1905	13,842	4,762	18,604
1906	9,429	4,828	14,257
1907	18,716	7,168	25,884
1908	8,522	5,198	13,720
1909	10,284	4,970	15,254
1910	15,360	7,354	22,714
1911	10,473	6,554	17,027
1912	8,098	5,980	14,078
1913	16,069	8,578	24,647
1914	12,282	9,302	21,584
Viso	170,699	81,895	252,594

Išēmus skaitlių 4,132, kurie buvo jau nebe pirmą sykį atkeliavę, viso labo per tą periodą atkeliavo 247,462 lietuviu ateiviu.

Pridējus problematinę skaitlinę 200,000 iš 1864-1898 periodo, gauname viso labo 447,642. Jeigu prileisime, kad pusē vedē ir turējo po porą vaikų, tai skaitlinē pasidarys— 894,924 liet. kilmēs žmonių buvo Amerikoj 1914 m. (tik pe-

riodu 1909-1914 mm. valdžia žino, jog grįžo Lietuvon 27,-200 lietuviai).

Trūksta taipgi pilnų žinių, kiek lietuvių atvyko nuo 1914 iki 1924 metų, tai yra 10 metų periodu, ir kiek nuo senesniųjų prigimė ir priaugo.

Bėgančiais metais bus reikalingos surinkti statistinės žinios, jeigu veikėjai žinių rinkėjams bendradarbiaus.

PATARIMAI MOTINOMS

"Sveikata — didžiausias turtas"

1. **Maitinkite kūdikius tik savo pienu** bent iki 6 mėnesių, nes nėra sveikesnio kūdikiui maisto, kai motinos pienas.

2. Neatsikalbinėkite negalinčios kūdikių žindyti, nes praktika rodo, kad beveik visos motinos gali savo kūdikius pačios savo pienu maitinti. Jei kartais pradžioj esti ir maža pieno, tai nereikia nusiminti, nes toliau dažniausia atsiranda pakankamai krūtyse maisto.

3. Maitinkite kūdikį reguliariai paskirtomis valandomis, kas 3-4 valandos, 5-6 kartus per parą.

4. **Maitinkite tiktai dieną,** naktį neduokite kūdikiui maisto.

5. Nekiškite kūdkiui burniukėn visokių **čiulbikų,** nes tai ne maistas, tik vidurių gadinimas.

6. Negirdykite kūdikio aguonų viralu ir degtine.

7. Šešiems mėnesiams suėjus galite pradėti sveikam kūdikiui protarpiais tarp žindymo davinėti karvės pieno, mannų košelės, virintų ar keptų vaisių ir kaikurių daržovių (morkų).

8. Pirm to laiko galite kūdikį pradėti maitinti kitokiu maistu, negu motinos pienas, tik gydytojo patariamos.

9. Jei darbas priverčia jus išeiti iš namų ilgesniam laikui, tai žindykite kūdikį nors 3 kartus per parą — išeidamos, pietų parėjusios ir vakare sugrįžusios namon.

10. Paskirtą kūdikiui karvės pieną tuojau išvirinkite ir

tame pačiame inde pridengusios pastatykite ledyne arba šaltame požemy.

11. **Guminį spenį** po žindymo gerai išplaukite karštu vandeniu ir laikykite švariame uždengtame inde.

12. Nesinaudokite guminiais speniais su žarnomis, nes žarnose visuomet esti neišvalomų pieno puvėsių, kurie užteršia pieną ir gadina kūdikiui vidurius.

13. Keturių-šešių mėnesių sulaukusiam kūdikiui būtinai duokite **įskiepyti rauplių skiepus**, o jei viešpatauja rauplės, tai ir anksčiau.

14. **Maudykite** kūdikį kasdien.

15. Nevalykite jam burnelės vidaus, nes nuo to tik ligų gaunama, o naudos nėra.

16. Kelis kartus kasdien nuvalykite kūdikiui rankeles ir žiūrėkite, kad jo panagės būtų švarios.

17. **Vystydamos** juostų nevartokite ir nevaržykite kūdikio, bet duokite laisvai jo rankutėms ir kojukėms judėti.

18. Nerėdykite kūdikio per šiltai, nes peršalę kūdikiai greit gauna ligą.

19. **Kambarys** kūdikiui turi būti saulėtas, šviesus, erdvas, atidaromais langais, arba bent atidaromu langeliu.

20. Vėdinkite kasdien kūdikių kambarį atidarydamos langus ne tik vasarą, bet ir žiemą.

21. Jau 4 savaičių kūdikį galite 1-2 valandom **išnešti oran.** Tai darykite ir žiemą. Kūdikiai turi būti laikomi ore kiek galima ilgiau.

22. **Kūdikio indai,** vonia, geldelė, patalinė ir kiti jo daiktai turi būti naudojami tik jo paties. Kitiems tokių dalykų neduokite.

23. Vėmimui, vidurių paleidimui užėjus iki gydytojo patarimo duokite kūdikiui tik ryžių klijų, lengvos arbatėlės arba virinto vandens ir tai be cukraus. Jei 12 valandų praėjus nebus kūdikiui geriau, tuoj kreipkitės į gydytoją.

24. Jei kūdikį pradėjo tampyti, arba jei jis skystauja, arba kosti, arba karščiuoja, tai nesiraminkite, kad tai **nuo**

dantukų, bet tuojau kreipkitēs į gydytoją, nes iš tokių ženklų ne kartą kita sunki liga pasirodo.

25. Jei kūdikis išblykšta, labai prakaituoja, turi kreivas kojas, platų maumonį, tai jis serga **anglų liga**, kuri reikalauja gydytojo ilgo gydymo.

Motinos pienas, saulēs šviesa, tyras oras — tai geriausias apsaugojimas nuo tos ligos.

26. Neklausykite kaimynų ir kūmų patarimų, nes jos ne daugiau už jus išmano. — **Sodžiaus Kalendorius**.

LIETUVOS SEIMAS

Lietuvos Steigiamasis Seimas nuo rinkimų Balandžio 14-15, 1920, turējo atstovų sekamai:

Krikščionių demokratų 59; Valstiečių-liaudininkų — 29; Socialdemokratų — 13; žydų — 6; Lenkų — 3; Vokiečių — 1; Neprigulmingų — 1; viso 112.

Lietuvos Pirmasis Seimas, nuo rinkimų Spalio 11-12, 1922 metų:

Krikščionių demokratų blokas — 38; Valstiečių Sąjungos — 14; Socialdemokratų — 11; Socialistų liaudininkų — 5; Komunistų — 5; žydų — 3; Lenkų — 2. Viso 78.

(Paleistas Seimas Kovo 10, 1923.)

Lietuvos Antrasis Seimas, nuo rinkimų Gegužēs 12-13, 1923 metų:

Klerikalų blokas: a) Ukininkų Sąjungos — 14; b) Krikščionių demokratų — 14; c) Darbo Federacijos — 12; Valstiečių liaudininkų — 16; Socialdemokratų — 8; žydų — 5; Lenkų — 5; Vokiečių — 2; Rusų — 2. Viso 78.

Jeigu yra pasauly bent vienas kokis daiktas, kurį žmonija užvis labiau mēgsta ir gērējasi, tai juomi yra narsus žmogus — tokis žmogus, kuris drįsta pažiūrēti velniui į akis ir pasakyti, kad jis velnias. — James A. Garfield.

LIETUVOS MINISTERIŲ KABINETAS

Sudarytas Berželio pabaigoje, 1923, sekamai:
Ministerių Pirmininkas ir Užsienių Reikalų Ministeris— Ernestas Galvanauskas.
žemēs Ukio Ministeris — kun. Mykolas Krupavičius.
Teisingumo Ministeris — Justas Tumēnas.
Vidaus Reikalų Ministeris — žalkauskas.
Krašto Apsaugos Ministeris — J. šližys.
Finansų, Prekybos ir Pramonēs Min. — Vyt. Petrulis.
žydų Reikalų Ministeris — Rosenbaumas.

LIETUVOS VĒLIAVA

I. Tautos Vēliava. Raudona, su baltu Vyčiu (žirgvaikiu). Apie šią vēliavą istorijos raštuose randame sekančiai aprašoma.

šita vēliava jau buvo vartojama Didžiojo Vytauto laikais. Ar pats Vytautas ją įvedē, tikrų žinių nerandama. Vytauto viešpatavimo pradžioje jau buvo įvairių kitų Lietuvos vēliavų, nes pirm jo buvo daugelis mažų kunigaikščių, kurie valdē tam tikras Lietuvos sritis ir kiekvienas turējo savo žymes. Tačiaus senovinēse Lietuvos kronikose yra minima, jogei visi lietuviai karo metu vartodavę raudoną vēliavą. Todel galima manyti, kad visi lietuviai, kuomet susitelkdavo į didesnius karus prieš savo priešus, visuomet nuo senų laikų vartodavo raudoną vēliavą su Vyčiu, kaipo įkvēpimo ženklu "vyti" savo priešūs.

II. Valstybēs Vēliava. Trijų spalvų: geltonos-žalios-raudonos spalvos, įsteigta 1918 metais Vilniuje per Lietuvos Valstybēs Tarybą. Kokią reikšmę turi šitos spalvos, tikrai nežinoma. Spējama vienok, kad jos turi sekamus simbolius: geltona spalva reiškia gintarą arba valstybę gulinčią ant Baltiko jūros, kuri nuo senovēs turi savo vardą "gintarų jūra"; žalia spalva reiškia amžinai žaliuojančių girių kraštą, nes dar nuo senų lietuvių-latvių prosenių "Girulių", iki šiai dienai Lietuva pasižymi eglių ir pušų girių gausumu,

žaliuojančių žiemą ir vasarą: ant galo raudona spalva reiškia bendrą lietuvių tautos vėliavą, po kuriąja jie eidavo susitelkę į karus.

III. Prekybos Vėliava. Rausvai-palša su balta šarvuota ranka, turinčia iškeltą bardišių. Ši vėliava irgi priimta 1918 metais Vilniuje, nors ji dabar retai vartojamą.

Senoviški Lietuvių Vardai

Moterų: Akytė, Aldonė, Algė, Aliutė, Almonė, Audronė, Auksė, Auksutė, Austėja, Aušrelė; Babylė, Baniutė, Basmata, Bijotė, Birutė; Daina, Daiva, Dalia, Dangerutė, Danyla, Danutė, Ditizelė, Drebulė, Dyza; Eglė, Eitutė; Gailutė, Galinda, Gegutė, Gegžė, Geldutė, Gerda, Germanda, Germė, Giedrė, Gilanda, Girdutė, Grubytė, Gygaja; Indrė; Jaunutė, Jina, Joteikė, Jūratė, Jūrė; Kadinė, Kora, Kubilė; Laimė, Laimutė, Lazdona, Lėtutė, Lingė, Liūdytė; Manta, Meida, Meilė, Meilutė, Meldė, Meletėlė, Miklausė, Mildė, Minda, Mingaila, Mirga, Mitė, Mylinė; Namėda, Nemiga, Nendrė, Nėringa, Nijolė, Nuomė; Pagezanė, Pajauta, Pergula, Pilvytė, Porutė; Ragnytė, Rėda, Rimgaila, Remutė, Rūsna, Rūta, Rūtelė; Sargė, Salytė, Selmytė, Sigutė, Skaistutė, Skalvė, Skirmunda, Sunigilda; šilka, Toleina, Tyklė; Ulelė, Uundynė, Uogelė, Vergutė, Varlelė, Vartutė, Verpėja, Vida, Vimantė; Zilelė, Zulelė, živilė.

Vyrų: Abaris, Adakris, Algimantas, Algirdas, Algis, Alkis, Ardvydas, Arėjas, Arminas, Auksutis, Auksuolis, Augis, Ąžuolis; Barkus, Baublys, Bertutis, Berželis, Brutenis, Butegeidis, Butrimas; Dailius, Dainora, Dangerutis, Danyla, Daugalius, Daumantas, Diemedis, Dormantas, Drąsutis, Dudutis; Eidvilius, Erdvila; Gailys, Gailutis, Galvainis, Garbutis, Gardievaitis, Gediminas, Gelgudas, Geluonis, Gelvainis, Gerimantas, Germantas, Goštautas, Gotvila, Gražutis; Ilgis; Jogaila, Jaunutis, Jaunys, Juodys, Jūragis, Jūreivis; Karbutas, Karijotas, Karigėlė(aila), Kastytis, Kaunis, Keisgalius, Kelkis, Kernius, Kęstutis, Kiežgaila, Kintibutas,

Kirbaida, Kūnas; Laimutis, Lakštingala, Lingaila, Lingvēnas, Liubartas, Liutavaris, Lizdeika; Mandagus, Mangaila, Mantigaila, Mantigirdas, Manigirdas, Mantgirdas, Mantvila, Mantvydas, Mantvidas, Margeris, Margis, Mažutis, Meldutis, Mindaugis, Mingaila, Mintautas; Narimantas, Nemira, Nikomedis, Norutis; Pajus, Palamedis, Palemonas, Parajus, Pasarga, Pilēnas, Porajus, Pūtējus; Ragelis, Ramojus, Ramantas, Ramutis, Repēkis, Rigimuntas, Rimantas, Rimgaudas, Rimvydas, Ringautas, Romēnas, Rymas, Rymontas, Rugelis, Rumbaudas, Ruklis, Rūstulis, Rūtenis; Saldutis, Skaistutis, Skirgelē(aila), Skirmuntas, Spera, Sunigaila, Svidrigelē(-aila); Šventaragis, Šviesutis; Tauras, Tautvila, Tautvyda, Teisutis, Tolutis, Tolivardis, Trabas, Trabus, Traidēnas, Trainaitis, Trainis; Vadamaras, Vaidatas, Vaidevutis, Vaidutis, Vainis, Vainutis, Vaišilgas, Valgutis, Valstininkas, Vidimantas, Vingaila, Vingautas, Virgirdis, Visimantas, Vitolis, Vydimantas, Vykintis, Vylius, Vylutis, Vytautas, Vytenis; Zubrys.

SENIAUSI ŽMONĒS LIETUVOJE

Žilis Vincas, 100 metų, iš Padumblēs k., Kuktiškių v.
Kraujelis Tamošius, 100 m., iš Majokos k., Kuktiškių v.
Jurkšys Leonas, 100 m., iš Dokelių k., Čekiškēs v.
Bekelis Antanas, 100 m., Papilēs vals.
Grigas Dovidas, 100 m., Mackēnų k., Utēnos valsčiaus.
Kalnēnas Tadas, 100 m., Pulčiniškio k., Daujēnų v.
Kasilionienē, 100 metų, Petrovkos II k., Daujēnų v.
Abramavičaitē Ona, 101 m., Pakadžiupių k., Piniavos v.
Balkius Juozas, 101 m., iš Raseinių.
Stančikas Ambraziejus, 102 m., Rudikų k., Kupiškio v.
Karanauskas Mykolas, 102 m., Zaipuškių k., Klovainių v.
Pečkys Stasys, 102 m., Kazlų-Rūda, stotis.
Zabrauskienē Ona, 102, Patašių k., Paežerēlių v.
Varanavičienē Elžbieta, 104m., A.Panemunē. Plikakalnio g.
Balsys Motiejus, 104 m., Kaune, Šančiai 80.
Remeikienē Kristē, 104 m., Meškučių k., Nedzingēs v.

Stalnionis Juozas, 104 m., Pramislavos k., Balnikų k.
žemaitis Motiejus, 105 m., Buitūnų k., Kuktiškių v.
Jokubaitienė Antanina, 105 m., Piešiškių k., Radviliškio v.
Aleksandravičius Antanas, 105m., Rugėnų k., Pernaravos v.
Drevinskas Petras, 105 m., Panevėžys, Molainių g.
Palubinskas Jokimas, 105 m., ž. Panemunės dvaras.
Dambrauskas Balys, 106 m., Panevėžys, Respublikos g. 79.
Jurevičius Juozas, 107 m., šiaulių m.
Markunienė Uršulė, 107 m., Spalviškių k., Pabiržės v.
Savičas Karolis, 108 m., Šiauliai, šeduvos pl. 2.
Zemžičkis Jonas, 108 m., Ukmergė, Gedimino g. 41.
Kėkštas, 110 m., Gražiškių k., Barzdų v.
Vaitkevičienė Julija, 110 m., Panevėžys, Molainių g. 20.
Rasikienė, 110 m., Klevėnų k., Skemonių v.
Sakalauskas Jonas, 110 m., Paserbentiškio k., Raseinių v.
Cimbleras Vulfas, 111 m., Panevėžys, Marijos g. 19.
Baužienė Bagomila, 111 m., Kretinga, Darbėnų g. 15.
Ruvelis Antanas, 115 m., Judrėnų k., Telšių v.
Navickas Romualdas, 115 m., šimeliškių k., Anykščių v.
Kozys Karolis, 115 m., Proščiūnų k., Raguvos v.
žaronskaitė Karalina, 115 m., Baisolgalos m.
šiurkė, 116 m., Prudnikų k., Balninkų v.
Grikša, 116 m., Jašionių k., Pabaisko v.
Umbrasas Juozas, 117 m., Akresnių k., Salako v.
Didžiokas Juozas, 118 m., širvintų k., širvintų v.
Ganušauskas Povilas, 119 m., Arškocinių k., Raseinių v.
Vilis Jonas, 120 m., Kunigiškių k., Svėdasų v.
Matulionis, 120 m., Gimkūnų dv., šiaulių v.
Matas Martynas, 120 m., Uogiškių k., Viekonių v.
Baltrutis Juozas, 120 m., Krakių k., Mosėdžio v.
Paškevičius Andrius, 120 m., žeimių vienk., Skapiškio p.
Zapečkis Antanas, 120 m., Bliondnikų v., žeimelio v.
Jusevičius Andrius, 120 m., Daugų m.
Tiseizeris Kazys, 124 m., Kedainiai, Arklių rinka.
Analik Sora, 125 m., Giedraičiai.
Janušas, 125 m., Strazdų k., Papilės v.

Strakelauskas Aleksas, 130 m., Plungē.
Gaigalienē Petronēlē, 130 m., Mažiovų k., Kartēnos v.
Gerdžiuvienē Kotrina, 140 m., Airiogala, Aukštoji g.
Viršila Adomas Juozas, 145 m., Bartakų k., Panevēžio v.
("Trimitas")

KĄ "PRANAŠAI" PRANAŠAUJA 1924 METAMS

Paryžiuje yra visa ko, yra ir didelių "pranašų" — ateities spējikų. Keturi tų "garsenybių" pranašauja 1924 metais įvyksiant šitokių dalykų:

"Pranašē" Madame Teellme pranašauja šitaip:

Europoj ir Amerikoj atsitiks didelių nelaimių, tiek politinių, tiek gamtinių. Pavasariop ištiks Ameriką didelis smūgis. Europos kraštai vēl bus arti didelių peštynių ir karo. Vasarą mirs du pasaulio žymųs valstybēs vyrai.

"Pranašē" Madame Deux Thebes sako:

Per pirmuosius šių metų kelis mēnesius aš nematau nieko, kaip tik vargą ir nelaimes, bet metams baigiantis politinē ir tarptautinē padētis ims gerēti. Amerika turēs didelių nuostolių del tvanų Vidurio Vakarų valstijose. Vasario mēnesį Amerika susikirs su viena konkuruojančia jūrių valstybe. Bus kalbų apie karą, bet prezidento Coolidge taktingumu vēl bus viskas išlyginta.

"Pranašas" Jaques Rentenauch pranašauja:

1924 metai bus didelio ruošimosi karan, kurs 1925 metais kils tarp penkių Europos valstybių, pirmiau buvusiems sąjungininkams kariaujant priešingose pusēse. Ateinanti vasara bus tokia karšta, kokios Europoj dar nebuvo nuo 1894 metų. Amerikos Vidurio Vakarų valstijose ištiks nelaimē ir baisių nuostolių padarys javams. Vienas Amerikos miestas palei Pacifiko vandenyną bus beveik visai žemēs drebējimo ir gaisro sunaikintas.

Maries Puccini pranašavimas

Marie Puccini yra paskilbus mediumas, Paryžiaus Meta-

fizikos Draugijos globojama. Savo pranašavimus ji daro būdama hipnoze — miege. Ji pranašauja šitokių dalykų:

1924 metais visose pasaulio dalyse oras bus labai nepaprastas, nenormalus. Regiu mirtį vieno žymiausiojo Francijos valstybēs vyro ir mirtį vieno buvusio Amerikos prezidento. Ištiks didelē jūrių nelaimē, kur žus daugiau kaip tūkstantis žmonių gyvasčių. Bus žemēs drebējimai Italijoj ir Šiaurēs Afrikoj. Tarptautinē padētis į metų pabaigą pagerēs, bet prieš tai ji bus dar blogesnē. Anglijoj įsivyraus socializmas. Kanada bus pirmutinē Anglijos kolonija, kuri nuo jos atsiskirs, o po jos atsiskirs Australija ir Pietų Afrika.

SAUGOKIS ELEKTROS!

Nelaipiok į stiebus ir stulpus su elektros laidais (vielomis) ir į medžius augančius po jais.

Nesisupk ant vielų prituriničių stulpus su laidais ir ne kratyk jų.

Neužberk žeme elektros izoliatorių ir vielų.

Nežaisk arti elektros vielų.

Neliesk supainiotų vielų, nors jos guli ant žemēs.

Jokiu būdu neliesk žmogaus elektros srovēs sutrenkto, kol jis lyti vielas, ir tuojaus šauk pagalbos.

Neliesk apsaugotojų, išjunginių ir kitų prietaisų sujungtų su vielomis, kad pačiam nenukentēti ir įrengimo nesugadinti.

Apie kiekvieną elektros įtaisymų sugedimą pranešk kam reikia, o pats jokiu būdu nemēgink taisyti.

Negadink elektros įtaisymų; tuo netik pakenksi ne vienam kaimynui bet sudarysi sau pavojų.

Kaip jųs galētumēt pasiryžusį žmogų sulaikyti nuo pasisekimo? Padēsit jam skersai kelią kaladę, jisai pasinaudos jąją kaipo trepu lipt augštyn. Uždarysit jį kalējiman, jisai jums parašys "Pilgrimo Progresą". Atimsit jam akių regējimą, jisai parašys "Apkariavimą Meksikos". —

Orison Swett Marden.

Amerikos Lietuvių Didžiosios Organizacijos

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖ SANDARA

(Politinė organizacija. 3500 narių.)

J. V. LIUTAS, Pirmininkas,
c. o. U. S. L. 45 B'way, N.Y.City.
NADAS RASTENIS, Vice-Pirm.,
769 Broadway, So. Boston, Mass.
K. J. PAULAUSKAS, Sekretorius,
337 E St., So. Boston, Mass.
A. IVAŠKEVIČIUS, Iždininkas,
361 Broadway, So. Boston, Mass.

Iždo Globėjai:

K. J. SIDABRAS,
357 Broadway, So. Boston, Mass.
ANELĖ AKELAITĖ,
2217 Sarah St., Pittsburgh, Pa.
J. VIRBICKAS,
149 Moultrie St., Pittsburgh, Pa.

Apšvietos Komisija:

K. S. KARPAVIČIUS,
7907 Superior Av., Cleveland, O.
DR. K. DRANGELIS,
4101 S. Francisco Av. Chicago,Ill.
J. O. ŠIRVYDAS,
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Įstatų Komisija:

S. E. VITAITIS,
307 W. 30th St., New York, N.Y.
V. J. ŠLIAKYS,
327 E St., So. Boston, Mass.
V. K. RAČKAUSKAS,
7907 Superior Av., Cleveland, O.

Kontrolės Komisija:

S. MOCKUS,
266 Bolton St., So. Boston, Mass.
J. LEKYS,
36 Juliette St., Dorchester, Mass.
V. P. JANKAUSKAS,
327 E St., So. Boston, Mass.

POLITINIS LIETUVOS IŽDAS

(Lietuvos Neprigulmybės Saugojimui)

ADV. S. KODIS, Pirmininkas,
117 N. Dearborn St., Chicago, Ill.
L. GAIŽAITĖ, Sekretorė,
3990 Ellis Ave., Chicago, Ill.
A. IVAŠKEVIČIUS, Iždininkas,
361 Broadway, So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkai:
K. VILKAS,
656 W. 47th St., Chicago, Ill.
A. ŽUKAS,
652 E.-102 St., Cleveland, Ohio.
A. KUBELAITIS,
834 Hollins St., Baltimore, Md.
J. AMBRAZIEJUS,
168 Grand St., Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŲ PILIEČIŲ SĄJUNGA

(Pilietinė organizacija. 5000 narių)

J. O. ŠIRVYDAS, Pirmininkas,
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
PIUS BUKŠNAITIS, Sekretorius,
10337—107th St., Richmond Hill, L. I. N. Y.
PETRAS MIKOLAINIS,
53 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

(Susišelpimo organizacija 15,000 narių)

ST. GEGUŽIS, Pirmininkas,
Mahanoy City, Pa.,
V. KAMARAUSKAS, Vice-Pirm.,
177 Slocum St., Edwardsville, Pa.
P. JURGELIUTĖ,
307 W. 30th St., New York, N.Y.
T. PAUKŠTIS, Iždininkas,
13 Mills St., Pittson, Pa.,

Iždo Globėjai:

J. M. DANIELIUS,
168 Grand St., Brooklyn, N. Y.
K. VARAŠIUS,
c/o All Nations Deposit Bank,
Pittsburgh, Pa.
DR. F. MATULAITIS, Dr.-Kvotėjas,
8709 Jos. Campau Ave.,
Detroit, Mich.

Kontrolės Komisija:

B. SOLOVEIČIKAS,
174 E. Main St., New Britain, Ct.

J. STANKEVIČIUS,
118 Grove St., Wilkes-Barre, Pa.
A. M. AUGUNAS,
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Apšvietos Komisija:

V. K. RAČKAUSKAS,
10 Palace Gate, Kensington, London, W. 8.
PR. BAJORAS,
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
T. DUNDULIS,
2341 Charleston St., Chicago, Ill.

Istatų Komisija:

K. GUGIS,
3323 So. Halsted St., Chicago, Ill.
K. JURGELIONIS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Z. PUIŠIŪTĖ,
253 Broadway, So. Boston, Mass.

Finansų Komisija:

A. F. BRADCHULIS,
A. F. BRIDICKAS,
Shenandoah Trust Co., Shenandoah, Pa.
M. W. BUSH,
294 — 8th Ave., New York, N.Y.
A. IVAŠKEVIČIUS,
361 Broadway, So. Boston, Mass.

Sveikatos Komisija:

615 Columbia Av., Baltimore, Md.
DR. J. JONIKAITIS,
3732 Michigan Av., Detroit, Mich.
DR. E. G. KLIMAS,
2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

Prieglaudos Namo Komisija:

J. BULOTA,
1816 So. 13th St., Springfield, Ill.
J. K. MAŽIUKNA,
1434 Sheffield Street, N. S. Pittsburgh, Pa.
L. SAVICKAS,
430 Leggett St., Scranton, Pa.

Labdarybės Komisija:

P. JURGELIUTĖ,
307 W. 30th St., New York, N. Y.
P. PETRAITIENĖ,
3237 Auburn Ave., Chicago, Ill.
E. MAČINSKIENĖ,
3418 Lowe Ave., Chicago, Ill.

Susivienijimo Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

J. KATKAUSKAS,
7711 Lockyear Av., Cleveland, O.
A. APANAITIS,
207 Moore St., Westville, Ill.
K. SKUŽINSKAS,
216 So. 17th St., Herrin, Ill.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJA
(Leidžia mokslo knygas 3000 narių)

K. S. KARPAVIČIUS, Pirmin.,
7907 Superior Ave., Cleveland, O.
P. A. DEDYNAS, Vice-Pirm.,
85 Millbury St., Worcester, Mass.
A. B. STRIMAITIS, Iždininkas,
294 — 8th Ave., New York, N.Y.
J. ŠIOLIS, Knygius,
901 W. 33rd St., Chicago, Ill.
J. SEKYS, Sekretorius,
101 Oak St., Lawrnce, Mass.
V. ŠIRVYDAS, Redaktorius,
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Literatinė Komisija:

V. ŠIRVYDAS,
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
V. K. RAČKAUSKAS,
7907 Superior Ave., Cleveland, O.
S. E. VITAITIS,
307 W. 30th St., New York, N. Y.

SUSIVIENIJIMAS L. RYMO KATALIKŲ AMERIKOJE
(Susišelpimo organizacija. 15,000 narių.)

Centralinės Valdyba:

KUN. J. J. Ambotas, Dvasios vadovas, 53 Capitol Ave., Hartford, Conn.

Jonas G. Milius, Pirmininkas, 1910 Carson St., Pittsburgh, Pa.

Juozas B. Šaliunas, Vice-Pirmininkas, 222 So. Ninth St., Brooklyn, N. Y.

Antanas J. Kižis, Rašt. Organo Administratorius ir knygius, 222 S. Ninth St., Brooklyn, N. Y.

Juozas Stulgaitis, Iždininkas, 122 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.

Jurgis Tumasonis, Iždo Globėjas, 22 So. Ninth St., Brooklyn, N. Y.

Juozas P. Mačiulis, Iždo Globėjas, 222 So. Ninth St., Brooklyn, N. Y.

Amerikos Lietuvių Laikraščiai

Dienraščiai:

NAUJIENOS, socialistų oportunistų; eina kasdien, išskiriant šventadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė. Redaktorius P. Grigaitis. 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. Eina 10-ti metai.

DRAUGAS, katalikų, eina kasdien, išskiriant šventadienius. Leidžia Draugas Publishing So. Redaktorius kun. B. Bumša, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. Eina 8-ti metai.

LAISVĖ, komunistų; eina kasdien, išskiriant šventadienius. Leidžia Lithuanian Co-operative Publishing Society. Redaktorius V. Paukštys. 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. Eina 5-ti metai.

Tris-syk-į-savaitę

VIENYBĖ, tautininkų-liberalų neprigulmingas laikraštis, eina tris kartus savaitėje. Leidžia Lietuvių Vienybės Spaudos Bendrovė. Redaktorius J. O. Širvydas. 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. Eina 38-ti metai.

DARBININKAS, katalikų partijos. Eina tris kartus savaitėje. Leidžia Am. R.-K. Šv. Juozapo Darb. Sąjunga. Redaktorius K. Pakštas. 366 W. Broadway, So. Boston, Mass. Eina 8-ti metai.

Du-syk-į-savaitę:

SAULĖ, bespalvis. Eina du kartu savaitėje. Leidžia ir rėdo W. D. Boczkowski-Co., Mahanoy City, Pa. Eina 34-ti metai.

VILNIS, komunistų laikraštis: eina du kartu savaitėje. Leidžia Workers Publ. Ass'n, Inc. Redaktorius ? 2513 So. Halsted St., Chicago, Ill. Eina 4-ti metai.

Savaitiniai:

AMERIKOS LIETUVIS, tautininkų-liberalų laikraštis; eina kartą savaitėje. Leidžia M. Paltanavičius. Redaguoja V. S. Jokubynas. 15 Milbury St., Worcester, Mass. Eina 9-ti metai.

DIRVA, tautininkų-liberalų; leidžia Lietuvių Spaudos Bendrija. Redaktorius K. S. Karpavičius. 7907 Superior Ave., Cleveland, Oh. Eina 8-ti metai.

GARSAS, katalikiškas; leidžia Susivienijimas Lietuvių Rymo-Katalikų Amerikoje. Redaktorius L. Šimutis. 222 So. 9th St., Brooklyn, N. Y. Eina 12-ti metai.

KELEIVIS, socialistų biznierių. Leidžia J. G. Gegužis and Co. Redaktorius St. Michelsonas. 255 Broadway, So. Boston, Mass.

SANDARA, tautininkų demokratų. Leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara. Redaktorius V. Šliakys. 312 E St., So. Boston, Mass. Eina 10-ti metai.

TELEGRAMAS, nepartinis liberalinis laikraštis. Leidžia Telegramas Publishing Syndicate; 666 W. 18th St., Chicago, Ill. Eina 2-ri metai. (Jis užgeso. Jo vieton eina "Varpas" nuo Gruodžio, 1923.)

TĖVYNĖ, taut. liberalinis. Leidžia Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Redaktorius S. E. Vitaitis. 307 W. 30th St., New York, N. Y.

TĖVYNĖS BALSAS, katalikų. Leidžia Lithuanian Industrial Corporation. Redaktorius kun. A. Petraitis. 79 So. Washington St., Wilkes-Barre, Pa. Eina 3-ti metai.

Dvi-savaitiniai:

DARBAS siuvėjų unijos organas. Leidžia Amalgamated Clothing Workers of America. Redaktorius V. Poška. 31 Union Square, New York, N. Y. Eina 5-ti metai.

Mėnesiniai:

ARTOJAS, literaturos populiaris žurnalas. Leidžia Lietuvių Apšvietos Draugija. Redaktorius K.S.Karpavičius, 7907 Superior Av., Cleveland, Ohio. Eina 3-ti metai.

APSIŠVIETIMAS, Amerikos Darbininkų Apšvietos Draugijos organas. 7711 Lockyear Ave., Cleveland, Ohio. Eina 1-mi metai.

DARBININKIŲ BALSAS (buvęs Moterų Balsas). Leidžia Lietuvių Moterų Progresyvis Susivienijimas. Redaktorē K. Petrikienē. 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. Eina 7-ti metai.

GIEDRA, katalikų; Amerikos Liet. R.-K. Moksleivių Susivienijimo organas; 79 So. Washington St., Wilkes-Barre, Pa. Eina 3-ti metai.

GYDYTOJAS, Lietuvių Daktarų Draugijos leidžiamas žurnalas. Redaktoriai: Dr. S. Biežis ir Dr. C. K. Cherrys. 3310 So. Halsted St., Chicago, Ill. Eina 2-ri metai.

GYVENIMAS. Sveikatos, lyties reikalų ir mokslo žurnalas. Leidžia ir redaguoja Dr. A. J. Karalius. Eina sykį į mēnesį. 3303 S. Morgan St., Chicago, Ill.

MEILĒ, katalikų, šeimynos ir vaikų laikraštis; 301 State St., Du Bois, Pa.

MOTERŲ DIRVA, katalikų; Amerikos Lietuvių Rymo Katalikių Moterų Sąjungos organas, 917 W. 33rd St., Chicago, Ill.

PERKUNAS, katalikų, juokų laikraštis. Leidžia Perkuno Bendrovē, 366 Broadway, Boston, 27, Mass. (Rodos užgeso.)

PIRŠLYS, mēnesinis laikraštukas, leidžiamas tikslu suvesti vyrus su moterimis apsivedimui. Leidžia koks ten P. Piazo. Chicago, Ill. Eina nuo 1923 m.

SARGYBOS BOKŠTAS, leidžia Biblijos Studentų Susivienijimas. 732 W. 19th St., Chicago, Ill.

ŠVIESA, lietuvių dvasios ir kulturos mēnesraštis. Leidžia Lietuvių Švietimo ir Chicagos Traktų Draugija. Redaktorius Jonas Rodinas. 816 W. 31st St., Chicago, Ill.

VYTIS, katalikų, Lietuvių Vyčių organas. 4736 So. Wood St., Chicago, Ill.

ŽVAIGŽDĒ (seniaus buvęs savaitinis), mēnesinis literaturos laikraštis. Leidžia A. Milukas ir Co. 3654 Richmond St., Philadelphia, Pa. Eina 1-mi metai (savaitinis — 23-ti metai).

Pažymētini Nuotikiai Lietuvių Gyvenimo Amerikoje 1923 Metuose

SAUSIS

1 — Apsireiškia pilnas nepasisekimas suregistruoti Amerikos Lietuvius. Didelis amerikiečių sujudimas ir protestai priverčia įstatymą atšaukti.

4 — Iš Lietuvos atvažiavo p. P. Šleževičienē ir Vencienē rinkti Lietuvos našlaičiams aukų varde Globos Komiteto.

9 — Suvažiavimas Lietuvos Atstatymo Bendrovēs šērininkų. — Atstovas Čarneckis apsiveda su amerikiete lietuvaite, Salteniute, dirbusia Atstovybēje už stenografę.

12 — Amerikiečiai žymiai nudžiunga Klaipēdos sukilimu. Prasideda aukų rinkimas ir augimas tautiško jausmo, nusmukusio nelemta registracija.

20 — Paskelbta Auksinis Konkursas prirašinējimui naujų narių į didžiausią amerikiečių organizaciją, Susivienijimą Lietuvių Amerikoje.

25 — Pittsburge įvyksta Sandariečių Seimas. Prasideda atgijimas ir augimas Sandaros.

VASARIS

7 — Chicagiečiai pasiuntē $2,500 Klaipēdos suskilēliams.

16 — Po visą Ameriką lietuviai iškilmingai apvaikščiojo Lietuvos Nepriklausomybēs šventę. Daugely vietų klerikalai griežtai atsisakē

dalyvauti su visuomene ir ardė parengimus.

19 — Pasimirė amerikiečiams žinomas Andrius Martus, kovodamas kartu su Klaipėdos sukilėliais.

KOVAS

4 — "Vienybės" B-vės seimas užgiria dienraščio vajų.

BALANDIS

6 — Baltic American Draugija surengė Metropolitan Kliube vakarienę pagerbimui anglo prof. Simpsono, pasitarnavusio latviams ir lietuviams sienų nustatyme.

7-8 — Amerikos tautininkų laikraštininkų suvažiavimas Brooklyne, N. Y.

15 — Nežinia tikrai kurią dieną Amerikoje pasirodė "garsusis" J. Gabrys. Jis tarėsi ir draugavo čionai tik su klerikalais.

---

30 — Čarneckis likvidavo paskutinę Vileišio laikuose buvusią įstaigą — Finansinę Misiją. Tokiu būdu jis graban paguldė sekančias prie Vileišio susitvėrusias organizacijas: Piliečių Sąjungą, Pramonės Tarybą, Informacijų Biūrą, Laisvės Paskolą ir aukų rinkimą Lietuvos reikalams.

GEGUŽIS

20 — Iki šiai dienai iš Amerikos išvyko Italijon ar kitur dainavimo ir lošimo studijuoti sekami artistai: p-lė Rakauskaitė, Bručienė, Butėnas, Soliniutė, Jankienė. Taipi išvažiavo viešėję Amerikoje Lietuvos Operos artistai: Byra, Oleka ir Leškevičius. Iš Lietuvos atvyko rusų operos buvęs dainininkas Babravičius.

BIRŽELIS

7 — New Yorke pasimirė P. S. Vilmantas (Steponaitis), įžymus lietuvis patriotas ir darbuotojas.

23 — Išvažiavo Lietuvon Šležovičienė ir Vencienė, baigę savo misiją rinkti aukas Lietuvos našlaičiams. Surinkta virš $10,000.

LIEPOS

20 — Įsteigiama Lietuvos Konsulatas New Yorke ir konsulu paskiriama Dr. Bielskis.

27 — Laikraštis "Saulė" švenčia savo 35 metų jubilėjų.

RUGPJUTIS

19 — Paėjo gandai, kad Lietuvos valdžia atšaukia amerikiečių nemylimą atstovą Valdemarą Čarneckį. Tie gandai vėliau pasitvirtino.

21 — Baltic States Bankas pranešė, kad atsisako apmokėti Lietuvos Laisvės Paskolos kuponus, kadangi Lietuvos valdžia neprisiuntė pinigų. Tas sukelia didelį nepatiganėdinimą lietuvių tarpe. Mokėjimas už kelių savaičių vėl atnaujintas.

RUGSĖJIS

10 — Kriaučių Shane dirbtuvėje eina lietuvių streikas, delei kurio visi Chicagos laikraščiai smarkiai susipešė ir vienas kitą koliojo.

20 — Išvažiavo V. Čarneckis, palydimas mažo būrelio lietuvių.

22 — Sandariečiai, kurie buvo pasiuntę vainiką ir delegaciją prie Hardingo kapo, gavo iš Hardingienės malonų atsakymą už savo sąjausmą.

25 — Mikas Petrauskas paskelbia parašęs didelę operą vardu "Eglė, Žalčių Karalienė".

LAPKRITIS

10 — Lietuvos Dailės Teatras, kurio tikslas buvo sutverti iš vietos jaunimo dailės grupą veikalų vaidinimui, likvidavosi del stokos paramos iš lietuvių visuomenės.

15 — Paskelbtosios nominacijos į SLA. sukūrstė dideles agitacijas kuopose.

GRUODIS

1 — Washingtone Lietuvių Atstovybė atstatė visus darbininkus, paliekant tik sekretorių ir vieną raštininkę.

10 — Brooklyne įvyko naujo atstovo, Bizausko, patiktuvių vakarienė, kurioje daugiausiai dalyvavo klerikalai. Atstovas pareiškė dirbsiąs valstybės darbą.

15 — Lietuvių ateivių kvota iš 2,629 jau pasibaigė ir emigrantų be I d. liepos negalės iš Lietuvos atvažiuoti.

24 — Atvyko iš Lietuvos studentai: V. Banaitis ir K. Marčiulionis rinkti aukų vargingų studentų bendrabūčiui Kaune. Taipgi pribuvo paskirtas į Chicagą konsulu pulk. P. Žadeikis.

Lietuviai Amerikoje

KIEK KURIOJ VALSTIJOJ YRA LIETUVIŲ

1920 metų surašuose Suv. Valstijose, lietuvių pagal valstijas gyveno:

Alabama	12
Arizona	16
Arkansas	27
California	260
Colorado	115
Connecticut	11,662
Delaware	90
District of Columbia	38
Florida	13
Georgia	72
Idaho	9
Illinois	30,327
Indiana	1,445
Iowa	687
Kansas	68
Kentucky	56
Louisiana	23
Maine	1,032
Maryland	2,206
Massachusetts	20,784
Michigan	5,475
Minnesota	740
Mississippi	5
Missouri	417
Montana	80
Nebraska	139
Nevada	7
New Hampshire	1,016
New Jersey	6,246
New Mexico	8
New York	12,111
North Carolina	29
North Dakota	32
Ohio	4,193
Oklahoma	132
Oregon	101
Pennsylvania	30,247
Rhode Island	795
South Carolina	9
South Dakota	14
Tennesse	3
Texas	37
Utah	12
Vermont	67
Virginia	71
Washington	527
West Virginia	717
Wisconsin	2,934
Wyoming	33
Viso	136,039

Šitie lietuviai yra atkeliavę iš Lietuvos, bet čia gimusieji nėra priskaityti.

KIEK LIETUVIU YRA DIDŽIAUSIUOSE AMERIKOS MIESTUOSE

1920 metų surašuose didžiuosniuose Amerikos miestuose lietuviais buvo pasidavę sekami skaičiai žmonių:

Akron, Ohio	230
Albany, N. Y.	161
Atlanta, Ga.	42
Baltimore, Md.	2,038
Birmingham, Ala.	6
Boston, Mass.	4,127
Bridgeport, Conn.	698
Buffalo, N. Y.	86
Cambridge, Mass.	1,346
Camden, N. J.	183
Cincinnati, Ohio	89
Chicago, Ill.	18,923
Cleveland, Ohio	2,776
Columbus, Ohio	29
Dallas, Texas	2

Dayton, Ohio	25
Denver, Colo.	34
Des Moines, Iowa	42
Detroit Mich.	2,653
Fall River, Mass.	1
Fort Worth, Texas	2
Grand Rapids, Mich.	1,120
Hartford, Conn.	1,260
Houston, Texas	4
Indianapolis, Ind.	19
Jersey City, N. J.	218
Kansas City, Kan.	53
Kansas City, Mo.	32
Los Angeles, Cal.	84
Louisville, Ky.	10
Lowell, Mass.	787
Milwaukee, Wis.	398
Minneapolis, Minn.	186
New Bedford, Mass.	48
New Haven, Conn.	721
New Orleans, La.	6
New York, N. Y.	7,475
Newark, N. J.	1,549
Norfolk, Va.	20
Oakland, Cal.	23
Omaha, Neb.	89
Paterson, N. J.	367
Philadelphia, Pa.	4,392
Pittsburgh, Pa.	2,242
Portland, Ore.	57
Providence, R. I.	659
Reading Pa.	54
Richmond, Va.	[illegible]
Rochester, N. Y.	7??
St. Louis, Mo.	29?
St. Paul, Minn.	221
Salt Lake City, Utah	[illegible]
San Antonio, Texas	3
San Francisco, Cal.	69
Scranton, Pa.	1,948
Seattle, Wash.	155
Spokane, Wash.	15
Springfield, Mass.	119
Syracuse, N. Y.	43
Toledo, Ohio	53
Trenton, N. J.	105
Washington, D. C.	38
Wilmington, Del.	77
Worcester, Mass.	4,220
Yonkers, N. Y.	31
Youngstown, O.	115

Apie šitas lietuvių skaitlines pe miestus reikia taip pasakyti, kad jos negalima pavadinti tikromis, nes surašų metu buvo klausinėjama: "Iš kur paeini?" Didelė dalis mūsų žmonių atsakė, kad iš Rusijos. Jie tapo užrašyti — rusais.

Brooklyno miesto čia visai nėra, nes jis priskaitytas prie New Yorko. Tuom tarpu viename Brooklyne lietuviai priskaito į 25,000-30,000!

Lietuvos Atstovybės Užsieniuose

Vokietijoje

Adresas: Berlin, Kurfurstendamm, 242. Atstovas V. Sidzikauskas.

Anglijoje

Adresas: 10, Palace Gate, Kensington, London, S. W. Atstovas Tamas Naruševičius.

Francijoje

Adresas: Legation de Lithuanie en France, Villa Victor Hugo, No. 10, Paris Xvi. Atstovas O. W. Lubicz de Milosz.

Latvijoje

Adresas: Ryga, Juru iela N 5. Atstovas J. Aukštuolis.

Danijoje

Adresas: Repr. of Lithuania, 1995 jenlaugade, Bernstoffsvej, 4 V Denmark. Atstovas J. Savickis.

Italijoje

Adresas: Roma, 49, via Ciro Menotti I, Italie Legazione di Lithuania. Atstovas P. Klimas.

Amerikoje

Adresas: Repr. of Lithuania, 1924 F St., N. W., Washington, D. C. Atstovas K. Bizauskas.

Rusijoje

Prelitvy, Povarskaja 24, Moscow, Russia. Atstovas J. Baltrušaitis.

Įvairios Informacijos

LIETUVOS RESPUBLIKĄ PRIPAŽINUSIOS VALSTYBĖS

Vokietija — Kovo 23, 1918.
Švedija — Gruodžio 12, 1918.
Norvegija — Rugsėjo 22, 1919.
Anglija — Rugsėjo 24, 1919.
Latvija — Lapkričio 8, 1919.
Suomija — Lapkričio 17, 1919.
Francija — Gegužės 11, 1920.
Lenkija — Liepos 4, 1920.
Rusija — Liepos 12, 1920.
Estija — Kovo 10, 1921.
Argentina — 1921.
Meksika — Gegužės 5, 1921.
Šveicarija — Rugpjūčio 19, 1921.
Tautų Sąjungos Lietuva priimta Rugsėjo 22, 1921.
Danija — Rugsėjo 30, 1921.
Olandija — Spalių 6, 1921.
Brazilija — Gruodžio 9, 1921.
Čekoslovakija — Sausio 5, 1922.
Venezuela — Gegužės 9, 1922.
Graikija — Gegužės 23, 1922.
Čili — Gegužės 29, 1922.
Ispanija — Liepos 27, 1922.
Amerika — Liepos 28, 1922.
Islandija — Lapkričio 1, 1922.
Ambasadorių Konferencija (Anglija, Francija, Italija, Japonija) — Gruodžio 20, 1922.
Panama — Gruodžio 29, 1922.
Peru — Gruodžio 5, 1922.
Paraguay — Gruodžio 9, 1922.
Liberija — Kovo 13, 1922.
Kinija — Gruodžio 13, 1922.
Guatemala — Gruodžio 13, 1922.
Costa Rica — Sausio 5, 1923.
Siamas — Sausio 30, 1923.

Visos šitos valstybės pripažinusios Lietuvą periodu nuo Lietuvos Nepriklausomybės apsiskelbimo iki Liepos, 1923.

PALYGINIMAS MAŽŲJŲ VALSTYBIŲ SU LIETUVA

Valstybės:	Žmonių:	Plotis (ket. myl.)
Europoje		
Lietuva — —	3,948,673	30,500
Latvija — —	1,900,000	24,000
Estija — —	1,110,000	18,000
Danija —	3,290,000	16,600
Albanija —	850,000	11,000
Olandija —	6,850,000	15,700
Belgija —	7,480,000	11,400
Šveicarija	3,880,000	16,000
Liechtenstein	10,700	65
Andora —	5,200	191
Monako —	23,000	8
San Marino	12,000	38
Azijoje:		
Bhutan —	250,000	20,000
Khiva —	520,000	24,300
Oman — —	500,000	82,000
Hedžaz —	900,000	170,000
Afrikoje:		
Liberia —	1,500,000	40,000
Amerikoje:		
Haiti — —	2,500,000	10,200
San Domingo	900,000	19,300
Kosta Rika	480,000	23,000
Nikaragua	640,000	49,200
Honduras	640,000	44,000
Salvador —	1,500,000	13,200
Guatemala —	2,20,000	48,000
Panama — —	400,000	32,400
Ekvador —	2,000,000	116,000
Urugvay —	1,500,000	72,000
Paragvuay	640,000	97,000

LIETUVOS KARIUOMENĖS PULKŲ VARDAI

Pėstininkų pulkų yra 11-ka, kurių vardai yra sekami:

1-mas DLK. Gedimino Pulkas.
2-ras DLK. Algirdo Pulkas.
3-čias DLK. Vytauto Pulkas.
4-tas DLK. Mindaugio Pulkas.
5-tas DLK. Keistučio Pulkas.
6-tas Kunigaikščio Margio pulkas.
7-tas Žemaičių Kunigaikščio Butegeidžio Pulkas.
8-tas Vaidato Pulkas.
9-tas Vytenio Pulkas.
10-tas Mariampolės Pulkas.
11-tas Vilniaus Pulkas.

LIETUVOS MOKYKLOS

Vokiečiams apleidus Lietuvą 1918 metais pradinių mokyklų buvo apie tūkstantis, o pabaigoje 1923 metų jų buvo du tūkstančiai suviršų. Šaulių apskrity jau galima buvo pripritaikyti priverstiną visų vaikų mokinimo principą. Mokytojų 1918 metais buvo 1230, 1923 m. — 2349. Mokinių gi buvo: 1919 metais 45,540; 1920 — 71,648; 1921 — 100,330; 1922 — 120,000.

Vidurinių mokyklų, į kurias vaikai eina išbaigę pradines, 1918 metuose buvo 22, o 1923 m. — 100. Mokytojų jose yra tūkstantis suvirš. Didžiuma gimnazijų yra valdžios rankose, bet netoli pusės yra privatinių draugijų rankose. Iš jų pažangesni žmonės valdo Mariampolės Realę gimnaziją. Mokinių gimnazistų visoje Lietuvoje 1923 metuose buvo 23,000.

Apart gimnazijų yra keli desētkai amato ir profesijų mokyklų, o ant galo Universitetas, turįs apie 600 studentų.

LIETUVOS GYVENTOJŲ SKAIČIUS

(Surašai 1923 metų)

Perēitu metu Lietuvoje įvyko surašas gyventojų tos dalies krašto, kuri yra neokupuota priešo, būtent buv. Kauno rēdybos. Daviniai surašų buvo sekami: rasta 962,763 vyrų ir 1,048,408 moterių. Viso — 2,011,173. Palei tautybę skirstosi sekamai: lietuvių — 1,696,158, žydu — 153,332, lenkų — 64,105, rusų — 48,392, vokiečių — 23,973, latvių — 14,318, įvairių — 4,056. Svetimšalių apsigyvenusių — 6,239. (Į šitą skaičių neįeina Vilniaus ir Klaipēdos kraštų gyventojai). Todel suēmus visus Lietuvos kraštus skaitlinē gyventojų pasidaro sekama:

Lietuva (neokupuota)	2,011,173
Vilniaus kraštas —	1,777,500
Klaipēdos kraštas —	160,000
Viso —	3,948,673

IŠ LIETUVIŲ STATISTIKOS UŽSIENIUOSE

Žmonių surašymas 1920 metų rodo, kad Amerikoje yra 6,361,502 farmos, didumo vidutiniškai po 140 akrų (apie 46 deš.)

Žmonių surašymas 1920 metų parodē (taip bent užrašytojai turi pridavę), kad lietuvių svetur gimusių Amerikoje yra 127,642. Iš tų pirmus pilietybēs poperius turi išsiēmę 16,730, o pilnais piliečiais yra tapę 33,233, arba 26 nuošimtis. Kiti gi neturi nei pirmų nei jokių poperių.

Svetur gimusių rusų yra 1,211,337, iš kurių tik 42 nuošimtis išsiēmē pilietybēs poperius.

Lenkų yra 1,048,050, iš kurių 28 nuošimtis tapo piliečiais.

Reikia atminti, kad buvo rašoma žmonēs tik pagal gimimą, tai tikros tautystēs negalima šių žmonių susekti. Jų tarpe, ypatingai lenkų skaičiuje, yra daug žydų.

Lietuvių New Yorko valstijoje, svetur gimusių yra 11,047, iš jų piliečiais tapo 2,105.

Klaipēdos bažnytinis žmonių surašymas, darytas 1912 metais, parodo sekamą skaičių lietuvių Klaipēdos, Heydekrugo, Ragnito, Niederungo ir Tilžēs srityse buvo 68,035, o vokiečių — 71,656. Kitų tautų gyveno 1,261. Klaipēdos apskrity lietuvių buvo 26,328, o vokiečių — 33,453, Tilžēs lietuvių yra 17,735, o vokiečių 14,870.

KIEK AMERIKOJE LITUVIŲ

(Valdžios statistikos)

Žmonių surašai Amerikoje būna kas dešimti metai. Lietuviai pradēta atžymēti tik vēlesniais surašais, būtent 1910 m., o pilnai įvesta lietuvių rasēs rubrika tiktai 1920 m. surašuose; bet čia pridēta ir latviai. Tais dvejais surašais

lietuvių (ir latvių) skaičius paduota sekamai:

1910 metais — — — — 211,235
1920 metais — — — 336,600

Iš to skaičiaus 1920 metų surašuose atžymėta, kiek lietuvių yra atkeliavę, o kiek čia gimę, būtent:

Atkeliavusių — — — 182,227
Amerikoje gimusių — 154,373

Viso — 336,600

Čia reikia pažymėti, kad šitas lietuvių skaičius negali būti tikras, nes surašinėtojai, nežinodami lietuvių rasės skirtumo, labai daug lietuvių užrašė „lenkais" ir „rusais".

Patys lietuviai mena savo skaičių Amerikoje (be Kanados) į 750,000, o kiti spėja net į visą milioną lietuvių kilmės asmenų.

1920 metų cenzas Lietuvoj gimusių žmonių paduoda 127,642, iš kurių buvę 33,233 turinčių pilnas popieras, 16,730 turinčių tik pirmas popieras, 74,836 neturinčių popierų ir 2,843 nežinomų.

Pagal lyties Lietuvoje gimę žmonės pasidalinę šiaip:

Vyrų — — — — — 79,308
Moterų — — — — — 48,334

PRAGYVENIMO LĖŠOS AMERIKOJE

National Association of Mutual Savings Banks paduoda sekamas lenteles parodymui kiek reikia pragyvenimui uždirbti, idant vidutiniškai Amerikoje gyventi 1923 metais. Vienam vyrui reikėjo:

Maistui — — — — —	$400.00
Drapanoms — — — —	175.00
Rendai — — — — —	260.00
Kitiems iškaščiams —	153.00
Viso —	$988.00

Šeimynai iš vyro ir žmonos pragyvenimui reikėjo:

Maistui — — — — —	$650.00
Vyrui drapanoms — —	121.00
Moteriai drapanoms —	166.00
Nuoma, anglis, etc. —	439.00
Įvairios reikmenys — —	480.00
Viso —	$1.756.00

Šeimynai su vienu kūdikiu:

Maistui — — — — —	$560.00
Vyrui drapanoms — —	121.00
Moteriai drapanoms	166.00
Vaikui 5 m. drap. —	62.00
Nuoma, anglis, etc. —	536.00
Įvairūs reikmenys — —	415.00
Viso —	$1,959.00

Šeimynai gi su trimis vaikais reikėjo nemažiau $2,304.64.

Bet ar daugelis lietuvių tiek uždirba į metus?

PASAULIO MILIONINIAI MIESTAI

Londonas turi gyvent.	7,476,000
New Yorkas — — —	5,839,728
Berlinas — — — —	3,800,000
Parisas — — —	2,906,000
Chicago — — — —	2,701,000
Tokio — — — —	2,173,000
Ninpo (kinų) — —	2,172,000
Brooklynas — — —	2,117,227
Vienna — — — —	1,841,000
Philadelphia — — —	1,823,000
Venčau (kinų) — —	1,738,000
Buenos Ayres — —	1,692,000
Šangai — — — —	1,538,000
Fučau — — — — —	1,491,000
Kantonas — — —	1,367,000
Pekinas — — — —	1,300,000
Kalkuta — — — —	1,263,000
Šaoing — — — —	1,217,000
Budapeštas — — —	1,184,000
Bombay — — — —	1,172,000
Rio de Žaneiro — —	1,157,000
Mexiko — — — —	1,080,000
Maskva — — — —	1,050,000
Glasgow — — — —	1,034,000
Sučau (kinų) — — —	1,027,000
Čunging (kinų) — —	1,011,000
Singan (kinų) — —	1,000,000
Konstantinopolis —	1,000,000

SUVIENYTU VALSTIJU PREZIDENTAI

1. Jurgis Washingtonas, 1789-1797.
2. Jonas Adams, 1797-1801.
3. Tamas Jefferson, 1801-1809.
4. Jokubas Madison, 1809-1817.
5. Jokubas Monroe, 1817-1825.
6. Jonas Quincy Adams, 1825-1829.
7. Andriejus Jackson, 1829-1837.
8. Martynas Van Buren, 1837-1841.
9. Vincas Harrison, 1841-1841. (Numirē mēnesiui praslinkus po išrinkimo prezidentu.)
10. Jonas Tyler, 1841-1845.
11. Jokubas K. Polk, 1845-1849.
12. Zacharijus Taylor, 1849-1850. (Numirē tik metus išbuvęs prezidentu.)
13. Millard Fillmore, 1850-1853.
14. Franklin Pierce, 1843-1857.
15. James Buchanan, 1857-1861.
16. Abraomas Lincoln, 1861-1865. (Nužudytas.)
17. Andrew Johnson, 1865-1869.
18. Ulysses S. Grant, 1869-1873.
19. Rutherford Hayes, 1877-1881.
20. Jok. A. Garfield, 1881-1881. (Nužudytas).
21. Ch. A. Arthur, 1881-1885.
22. Gr. Cleveland, 1885-1889.
23. Ben. Harrison, 1889-1893.
24. Gr. Cleveland, 1893-1897.
25. V. McKinley, 1897-1901. (Nuuždytas.)
26. T. Roosevelt, 1901-1909.
27. W. H. Taft, 1909-1913.
28. Woodraw Wilson, 1913-1921.
29. Harding, 1921-1923. (Mirē neišbaigęs tarnystēs.)
30. Calvin Coolidge, 1923 — —

RASĖS ŽMONIŲ KIEK EUROPOJ KURIOS

Slavų — — — —	106,000,000
Germanų — — —	105,000,000
Romēnų (francų, italų ir ispanų) — —	99,000,000
Žydų — — — —	8,000,000
Ungarų — — — —	7,000,000
Suomių — — — —	5,000,000
Turkų ir totorių —	5,000,000
Lietuvių ir latvių	5,000,000
Graikų — — — —	3,000,000
Keltų — — — —	2,000,000
Albanų — — —	1,000,000
Baskų, čigonų ir kt.	1,500,000

SIAURĖS AMERIKOS VALSTIJOS, JŲ SOSTINĖS IR GYVENTOJAI

Alabama, gyventojų —	2,423,912
— Sostinē — Montgomery	45,383
Alaska — — — — — — —	55,036
— Juneau — — — — —	3,240
Arizona — — — — — —	380,960
— Phoenix — — — — —	33,899
Arkansas — — — —	1,816,287
— Little Rock — — — —	70,916
California — — — —	3,805,153
— Sacramento — — —	69,950
Colorado — — — — —	990,320
— Denver — — — —	272,031
Connecticut — — — —	1,476,483
— Hartford — — — —	138,036
Delaware — — — — —	230,460
— Dover — — — — — —	4,284
District of Columbia —	473,571
— Washington — — —	473,571
Florida — — — — —	1,046,287
— Tallahassee — — —	5,975

Georgia	2,999,196
— Atlanta	222,963
Hawai	255,912
— Honolulu	86,000
Idaho	470,179
— Boise	22,806
Illinois	6,790,524
— Springfield	61,833
Indiana	3,013,134
— Indianapolis	342,718
Iowa	2,468,643
— Des Moines	40,923
Kansas	1,797,489
— Topeka	52,555
Kentucky	2,462,317
— Frankfort	9,805
Louisiana	1,849,746
— Baton Rouge	24,264
Maine	777,259
— Augusta	14,439
Maryland	1,505,295
— Annapolis	12,117
Massachusetts	4,027,545
— Boston	770,400

Michigan	3,977,821
— Lansing	65,871
Minnesota	2,499,396
— St. Paul	241,891
Mississippi	1,790,618
— Jackson	23,378
Missouri	3,443,971
— Jefferson City	15,351
Montana	611,199
— Helena	12,037
Nebraska	1,333,922
— Lincoln	58,761
Nevada	77,407
— Carson City	1,785
New Hampshire	447,592
— Concord	22,408
New Jersey	3,378,963
— Trenton	127,390
New Mexico	372,265
— Santa Fe	7,670
New York	10,843,661
— Albany	117,376
North Carolina	2,686,325
— Raleigh	29,171
North Dakota	672,041
— Bismark	7,550
Ohio	6,117,122
— Columbus	261,082
Oklahoma	2,162,079
— Oklahoma City	101,150
Oregon	823,270
— Salem	18,971
Pennsylvania	9,100,326
— Harrisburg	81,129
Rhode Island	626,672
— Providence	242,378
South Carolina	1,744,408
— Columbia	39,688
South Dakota	655,532
— Pierre	3,400
Tennessee	2,393,077
— Nashville	121,128
Texas	4,939,630
— Austin	36,683
Utah	476,812
— Salt Lake City	126,241
Vermont	352,428
— Montpelier	7,550
Virginia	2,398,441
— Richmond	181,044
Washington	1,433,998
— Olympia	8,260
West Virginia	1,551,156
— Charleston	45,597

Wisconsin — — — —	2,739,574
— Madison — — — — —	42,519
Wyoming — — — — —	211,864
— Cheyenne — — — — —	14,680

Viso Suvienytose Valstijose, sulyg 1920 metų cenzo, gyventojų yra 105,710,620.

DEŠIMS DIDŽIŲJŲ AMERIKOS MIESTŲ IR JŲ GYVENTOJAI

New York — — — —	5,620,048
Chicago — — — — —	2,701,705
Philadelphia — — — —	1,823,779
Detroit — — — — — —	993,678
Cleveland — — — — —	796,841
St. Louis — — — — —	772,897
Boston — — — — — —	748,060
Baltimore — — — — —	733,826
Pittsburgh — — — — —	588,343
Los Angeles — — — —	576,673

SVARBIAUSIŲ ŠALIŲ GELŽKELIAI

SUV. VALST. AMERIKOJE — Rėlių ilgumas myliomis: 256; skaičius garvežių 68,592; Keleivinių vagonų 56,290; prekinių vagonų — 2,456,607; Investytas kapitalas tūkstančiuose dol. — 20,987,921; skaičius darbininkų — 2,072,971; skaičius perveždtų keleivių tūkstančiuose — 1,253,396; prekių pervežta tūkstančiuose tonų — 2,305,190.

ANGLIJA— Rėlių ilgumas myliomis — 23,724; garvežių — 24,162; keleivinių vagonų — 54,853; prekinių vagonų — 781,518; Investytas kapitalas tūkst. dolarių — 6,531,751; skaičius darbininkų—763,359; skaičius pervežtų keleivių tūkstančiuose — 1,566,834; prekių pervežta tūkstančiuose tonų — 317,877.

FRANCIJA — Rėlių ilgumas myliomis — 25,378; skaičius garvežių — 14,344; keleivinių vagonų — 31,824; prekinių vagonų — 370,806; investytas kapitalas tūkstančiuose dolarių — 3,895,484; skaičius darbininkų 459,308; skaičius pervežtų keleivių tūkstančiuose — 541,342; prekių pervežta tūkst. tonų — 208,018.

VOKIETIJA — Rėlių ilgumas myliomis — 38,866; skaičius garvežių — 35,025; keleivinių vagonų — 86,873; prekinių vagonų — 692,053; prekinių vagonų — 692,053; investytas kapitalas tūkst. dolarių — 5,045,641; skaičius darbininkų — 820,461; skaičius pervežtų keleivių

tūkst. — 1.797,188; prekių pervežta tūkst. tonų — 624,067.

ITALIJA — Rėlių ilgumas myliomis — 8,953; skaičius garvežių — 5,220; keleivinių vagonų — 10,024; prekinių vagonų — 103,117; investytas kapitalas tūkstančiuose dolarių — 1.334,928; skaičius darbininkų — 154,856; skaičius pervežtų keleivių tūkstančiuose — 82.402; prekių pervežta tūkst. tonų — 41,099.

RUSIJA — Rėlių ilgumas myliomis — 48,426; skaičius garvežių — 19,984; keleivinių vagonų — 20,043; prekinių vagonų — 450,273; investytas kapitalas tūkstančiuose dolarių — 3,508,675; skaičius darbininkų — 771,938; skaičius pervežtų keleivių tūkstančiuose — 195,017; prekių pervežta tūkst. tonų — 258,339.

LIETUVOS APSKRIČIŲ, VALSČIŲ, MIESTŲ IR MIESTELIŲ SĄRAŠAS

Alytaus apskritis

1. Alovė, 2. Alytus, 3. Antnemunis, 4. Butrimonys (ių), 5. Daugai, 6. Jeznas, 7. Kriokalaukis, 8. Liškiava, 9. Merkinė (dalis okup.), 10. Metcliai, 11. Miroslavas (Slabada), 12. Nedzingės (gių), 13. Nemuniūnai, 14. Nemunaitis, 15. Pivašiūnai, 16. Seirijai, 17. Simnas, 18. Stakliškės (ių), 19. Udrija, 20. Varėna (dalis okupuota), 21. Alytaus miestelis.

II. Biržų Pasvalio apskr.

1. Biržai, 2. Budbergis, 3. Daujėnai, 4. Joniškėlis, 5. Krinčinas, 6. Nemunėlio Radviliškis, 7. Pabiržė, 8. Papilys, 9. Pasvalys, 10. Pumpėnai, 11. Pušalotas, 12. Saločiai, 13. Vabalninkas, 14. Vaškai, 15. Žeimelis, 16. Biržų miestelis, 17. Pasvalio miestelis, 18. Vabalninko miestelis.

III. Zarasų apskr.

1. Antalieptė, 2. Antazavė, 3 Degučiai, 4. Dusetos, 5. Imbradas, 6. Salakas (dalis okup.), 7. Smalvas, 8. Zarasų miestelis.

IV. Kauno apskr.

1. Babtai, 2. Čekiškė, 3. Garliava, 4. Jonava, 5. Lapės, 6. Pakuonis, 7. Panemunė, 8. Pažaislis, 9. Raudondvaris, 10. Rumšiškės, 11. Seredžius, 12. Turžėnai, 13. Veliuona, 14. Vandžiogala, 15. Vilkija, 16. Zapyškis, 17. Jonavos miestelis.

V. Kėdainių apskr.

1. Ariogala, 2. Baisogala, 3. Dotnava, 4. Grinkiškis, 5. Gudžiūnai, 6. Josvainis, 7. Kėdainiai, 8. Krakės, 9. Pašušvys, 10. Pernarava (Pernurava), 11. Surviliškis, 12. Šėta, 13. Žeimiai, 14. Kėdainių miestelis.

VI. Kretingos apskr.

1. Endriejavas, 2. Darbėnai, 3. Gargždai, 4. Kartena, 5. Kuliai, 6. Kretinga, 7. Mosėdis, 8. Plateliai, 9. Salantai, 10. Skuodas, 11. Vejviržėnai, 12. Kretingos miestelis, 13 Skuodo miestelis.

VII. Mažeikių apskr.

1. Akmenė, 2. Ylakiai, 3. Laižuva, 4. Mažeikiai, 5. Sėda, 6. Tirkšliai, 7. Vegeriai, 8. Viekšniai, 9. Židikai, 10. Mažeikių miestas, 11. Viekšnių miestas.

VIII. Mariampolės apskr.

1. Antanavas, 2. Ašminta, 3. Balbieriškis, 4. Gudeliai I, 5. Gudeliai II, 6. Janava, 7. Javaravas, 8. Kalvarija, 9. Klebiškis, 10. Krosna, 11. Liubavas, 12. Liudvinavas, 13. Mikališkis, 14. Padovinys, 15. Raudenis, 16. Sasnava, 17. Šunskai, 18. Veiveriai, 19. Višakio Rūda, 20. Marijampolės miestas, 21. Kalvarijos miestas, 22. Prienų miestas.

IX. Panevėžio apskr.

1. Indrioniškis, 2. Krekenava, 3. Mieškai, 4. Kupiškis, 5. Naujamiestis, 6. Panevėžio-Velžys, 7. Piniava, 8. Raguva, 9. Ramygala, 10. Rozalinas, 11. Smilgiai, 12. Subačius, 13. Šeduva, 14. Šimonys, 15. Troškūnai, 16. Vadokliai, 17. Viešintos (tų), 18. Kupiškio miestas, 19. Šeduvos miestas.

X. Raseinių apskr.

1. Betygala, 2. Girkalnis, 3. Jurbarkas, 4. Kelmė, 5. Kražiai, 6. Nemakščiai, 7. Raudonė, 8. Raseiniai, 9. Šilava, 10. Šimkaičiai, 11. Tytuvėnai, 12. Viduklė, 13. Raseinių miest., 14. Jurbarko miestas.

XI. Rokiškio apskr.

1. Juodupys, 2. Jūžintai, 3. Kamajai, 4. Kriaunos, 5. Obeliai, 6. Pandėlis, 7. Panemunis, 9. Rokiškis, 10. Skapiškis, 11. Svėdasai, 12. Rokiškio miest.

XII. Seinų apskr.

1. Budvietis, 2. Kapčiamiestis, 3. Kučiūnai, 4. Lazdijai, 5. Leipalingis, 6. Punskas (dalis okup.), 7. Rudamina, 8. Seinai (okupuotas), 9. Šventežeris, 10. Veisiejai.

XIII. Šakių apskr.

1. Barzdai, 2. Būbleliai, 3. Gel-

gaudiškis, 4. Griškabūdis, 5. Jankai, 6. Kiduliai, 7. Lekėčiai, 8. Lukšiai, 9. Paežerėliai, 10. Plokščiai, 11. Sintautai, 12. Slavikai, 13. Šakiai, 14. Žvirgždaičiai, 15. Šakių miest., 16. Naumiesčio miest.

XIV. Šiaulių apskr.

1. Gasčiūnai, 2.Gruzdžiai, 3.Joniškis, 4. Klovainiai, 5. Kurtuvėnai, 6. Kuršėnai, 7. Kriukai, 8. Kruopiai, 9. Linkuva, 10. Lygumai, 11. Meškučiai, 12. Pakruojis, 13. Papilė, 14. Pašvintinys, 15. Pašiaušis, 16. Radviliškis, 17. Raudėnai, 18. Skaistgirys, 19. Stačiūnai, 20. Šaukėnai, 21. Šiaulėnai, 22. Šiauliai, 23. Tryškiai, 24. Užventis, 25. Vaiguva, 26. Žagarė, 27. Žagarės miestelis, 28. Radviliškio miestelis, 29. Joniškio miestelis, 30. Kuršėnų miestelis.

XV. Tauragės apskr.

1. Batakiai, 2. Eržvilkas, 3. Gaurė, 4. Kaltinėnai, 5. Kvėdarna, 6, Laukuva, 7. Naumiestis, 8. Sartininkai Žigaičiai, 9. Skaudvilė, 10. Šilalė, 11. Švėkšna, 12. Tauragė, 13. Vainutas, 14. Tauragės miest.

XVI. Telšių apskr.

1. Alsėdžiai, 2. Kalvarija, 3. Luokė, 4. Nevarėnai, 5. Plungė, 6. Rietavas, 7. Telšiai, 8. Tverai, 9. Varniai, 10. Žarėnai, 11. Telšių miest., 12. Plungės miest.

XVII. Trakų apskr.

1. Aukštadvaris, 2. Kaišiadorys (ių) 3. Kietaviškės, 4. Kruonis, 5. Onuškė, 6. Rudžiškės (dalis okupuota), 7. Samiliškės, 8. Vievis, 9. Žasliai, 10. Žiežmariai.

XVIII. Ukmergės apskr.

1. Balninkai, 2. Deltuva, 3. Giedraičiai (dalis okup.), 4. Joniškis (dalis okup.), 5. Kavarskas (dalis okup.), 6. Kurkliai (dalis okup.), 7. Musninkai, 8. Pagirys, 9. Pabaiskas, 10. Panoteriai, 11. Siesikai, 12. Šešuoliai, 13. Širvintos (dalis okupuota), 14. Taujėnai, 15. Traupis-io, 16. Ukmergė, 17. Vepriai, 18. Želva, 19. Žemaitkiemis.

XIX. Utenos apskr.

1. Alunta, 2. Anykščiai, 3. Daugailiai, 4. Debeikiai, 5. Kuktiškiai, 6. Lieliūnai, 7. Molėtai, 8. Pakalnė, 9. Skemėnys, 10. Tauraginai, 11. Utėna, 12. Užpaliai, 13. Vyžuonos.

XX. Vilkaviškio apskr.

1. Alvitas, 2. Bartininkai, 3. Gižai, 4. Gražiškiai, 5. Kaupiškiai, 6. Keturvalakiai, 7. Kybartai, 8. Lankeliškiai, 9. Paežeriai, 10. Pajevonys, 11. Pilviškiai, 12. Vilkaviškis, 13. Vištytis, 14. Žalioji, 15. Kybartų miestas, 16. Vilkaviškio m., 17. Virbaliaus miestas.

Miestai apskričių teisėmis XXI. Kaunas, XXII. Panevėžys, XXIV. Šiauliai, XXIV. Ukmergė. Kita Lietuvos dalis lenkų okupuota.

MASTAI, SAIKAI, SVARAI.

Amerikoje, ilgio matai:

12 colių — 1 pēda.
3 pēdos — 1 jardas — 36 coliai.
5½ jardų — radas — 16½ pēd.
660 pēdų—1 mylia—5,280 pēdų.

—o—

4 coliai — 1 delna.
6 pēdos — stuomuo (fathomas).

Ketvirtainiai matai.

144 ketv. colių — 1 ketv. pēda.
9 ketv. pēdos — 1 ketv. jardas.
30¼ ketv. jardų—1ketv. radas.
160 ketv. radų — 1 akras.
640 akrų — 1 ketv. mylia.

Skystimo Saikai.

2 pints — 1 kvorta.
4 kvortos — 1 galionas.
31½ galiono — 1 bačka.
2 bačkos — hogsheadas.

Kubiniai matai:

7.728 kub. colių — 1 k. pēda.
27 kub. pēdų—1 kub. jardui.
128 kub. pēdų — 1 cord medžio ar akmens.
1 galionas talpina 231 kub. col.
1 bušelis talp. 2.150.4 kub. col.

Sausų dalykų saikai.

2 pints — 1 kvorta.
8 kvortos — 1 pekas.
4 pekai — bušelis.
196 sv. miltų — bačka.

Aptiekos svara.

1 svaras — 12 uncijų.
1 uncija — 8 dramai.
1 dramas — 3 skrupulai.
1 krupule — 20 granų.

Skaitymas.

12 daiktų — tuzinas.
12 tuzinų — 1 grossas.
12 grossų — great grossas.
20 daiktų — 1 scoras.

Laikas.

60 sekundų — 1 minutė.
60 minutų — 1 valanda.
24 valandos — 1 para.
365 dienos — 1 metai.
100 metų — šimtmetis.

Saikuojant puodukais

1 puod. cukraus — ½ svaro.
1 puod. sviesto — ½ svaro.
1 puod. taukų — ½ svaro.
1 puod. miltų — ¼ svaro.
1 puod. ryžiais — ½ svaro.
1 puod. kornų miltų — 5 uncijos.
1 puod. razinkų — 6 uncijos.
1 puod. sausainių — 2 uncijos.
1 puod. kapotos mėsos — ½ sv.
3 pilni šaukštukai — 1 zupės šaukštas.
½ uncijos skystimo — 1 šaukš.
16 šaukštukų — 1 puodukai.
½ paintės skystimo — 1 puod.
8 uncijos skystimo — 1 puod.
1 paintės skystimo — 2 puod.
16 unc. skystimo — 2 puod.

MASTAI, SAIKAI, SVARAI

Metriniai — Lietuvoje.

Ilgio matai: 1 kilometras (km) 1000 metrų. 1 metras (m)— 10 decimetrų arba 100 centimetrų. 1 decimetras (dm) — 10 centimetrų. 1 centimetras (cm) — 10 milimetrų. 1 milimetras (mm) — 1000 mikronų.

Plotų arba ketvirtainiai matai: 1 ktv. kilometras (qkm) — 100 gektarų. 1 gektaras (ha)— 100 arų. 1 aras (a) — 100 ktv. metrų. 1 ktv. metras (qm) — 100 ktv. decimetrų. 1 ktv. decimetras (qdm) — 100 ktv. centimetrų. 1 ktv. centimetrų (qcm) — 100 ktv. milimetrų.

Turio arba kubiniai matai: 1 kub. metras (cbm) — 1 steras (s) — 1000 kub. decimetrų. 1 kub. decimetras (cdm) — 1000 kub. centimetrų. 1 kub. centimetras (ccm) — 1000 kub. milimetrų.

Saikai: 1 kilolitras (kl) — 1000 litrų arba 10 gektolitrų. 1 gektolitras (Hl) — 100 litrų arba 10 dekalitrų. 1 dekalitras (del) — 10 litrų. 1 litras (l) — 10 decilitrų (dl) — 100 centilitrų (cl) — 1000 mililitrų (ml).

Svorio matai: 1 metrinė tona (t) — 1000 kilogramų — 10 kvintalų (q) — 10 metrinių centnerių. 1 kvintalas (q) arba metrinis centneris — 100 kilogramų (kg). 1 centneris (centn) — 50 kilogramų — 100 metrinių svarų. 1 kilogramas (kg) — 2 metrin. svarams — 1000 gramų. 1 gramas (g) — 10 decigramų (dg) — 100 centigramų (cg)—1000 miligramų (mg).

Amerikos pinigai.

10 millių — 1 centas.
10 centų — 1 dešimtukas.
10 dešimtukų — 1 dolaris.
10 dol. — 1 aras (Eagle).

Lietuvos pinigai.

10 centų — 1 litas.
10 litų — 1 Amerikos dol.

Planetų Dydis ir Jų Sukimosi Aplink Saulę Laikas.

Saulė 1,253.000 didesnė ir 343.470 kart sunkesnė už žemę.

Mėnulis sukasi aplink žemę per 27 paras ir 8 valandas, padarydamas 384.000 kilometrų; jis 50 kart mažesnis už žemę, 8 kart lengvesnis jos.

Žemės diametras lygus 12.756 klm. Vidutinis žemės tolis nuo saulės 149 milionų kilometrų; mažiausias 146 ir pusė milionų kilometrų ir didžiausias 151 ir pusė milionų klm.

Merkuris aplink saulę apsisuka į 88.0 dienas; vidutinis tolis nuo saulės 58 mil. kilometrų.

Venus aplink saulę apsisuka į 224.7 dienas; vidutinis tolis nuo saulės 108 mil. kilometrų.

Žemė aplink saulę apsisuka į vienus metus laiko; vidutinis tolis nuo saulės 148 mil. kilometrų.

Marsas aplink saulę apsisuka į vienus metus ir 321 dieną; vidutinis tolis nuo saulės 227 mil. kilometrų.

Jupiteris aplink saulę apsisuka į 11 metų ir 314.8 dienų; vidutinis tolis nuo saulės 775 milionai kilometrų.

Saturnas aplink saulę apsisuka į 29 metus ir 166.5 dienas; vidutinis tolis nuo saulės 1,424 milionai kilometrų.

Uranas aplink saulę apsisuka į 84 metus ir 6.0 dienas; vidutinis tolis nuo saulės 2.864 milionų kilometrų.

Neptūnas aplink saulę apsisuka į 164 metus ir 286.0 dienas; vidutinis tolis nuo saulės 4,446 milionai kilometrų.

Išmatuoti mažų planetų dydį, esant joms mažutėms ir toli

nuo žemės, labai sunku. Barnardas, nustatantis diametrus šviesiausių ir, turbūt, didžiausių planetų, rado, kad planeta Ceres turi apie 766 kilom. diametre, Pallada — 489, Junona — 190, Vesta 384 klm. Mažiausios gi, turbūt, apie 30 klm. Vidutiniškai mažos planetos yra 218—782 mil. klm. atitolintos nuo saulės; jų apsisukimo laikas aplink saulę — nuo 1 iki 12 metų.

Sausumos ir Vandenų Paskirstymas Žemės Rutuly.

Žemės paviršius turi 509,950,943 kv. kilom., iš kurių sausumai pripuola 151,482,943 kv. kilm., o vandeniui — 358,468,000 klm. Tame skaičiuje užima: Europa — 10,364,047 kv. klm., Azija — 43,802,806 kv. klm., Afrika — 30,773,985 kv. klm., Amerika — 38,655,323, Australija ir Polinezija — 8,951,782, Ašigalių sritys — 18,935,000, Didysis Vandenynas — 181,520,000, Atlantiko Vandenynas — 102,302,000, Indijos Vandenynas — 74,646,000

JURŲ GILUMA: Baltijos — 460 metrų, Šiaurės (Vokiečių) — 808 metr., Viduržemio — 4.400 metr., Šiaurės Viduržemio jūra — 4.845, Indijos vandenynas — 6.205, Atlanto vandenynas — 8.340, Didysis (arba Ramusis) vandenynas — 9,636 metrų.

KAIKURIŲ EUROPOS EŽERŲ DYDIS: Ciuricho, Šveicarijoj — 88 kv. klm.; Firvaldšteto, Šveicarijoj — 113 kv. klm.; Komo, Italijoj — 154 kv. klm.; Lago Madžiore, Italijoj — 210 kv. klm.; Garda, Italijoj — 300 kv. klm.; Bodeno, Vokietijoj — 549 kv. klm.; Genevos, Šveicarijoj — 573 kv. klm.; Ladogos, tarp Rusijos ir Suomijos — 18.129 kvadratinių kilometrų.

AUGŠČIAUSI ŽEMĖS PAVIRŠIAUS PUNKTAI: Kalnas Everest, Azijoj — 8.880 metrų; Kalnas Akonkagua, Pietinėj Amerikoj — 7.040 metr.; McKinley, šiaurinėj Amerikoj — 6,240 metr.; Kilimandžaro, Afrikoj — 5.890 metr.; Monblanas, Europoj — 4.810 metr.; Vilhelmina Pik, N. Gvinejoj — 4,700 metr.; Markham, Atlanto vand. — 4.600 metr.; Manna Ken, Havajuose — 4 210 metr.; Kinibalu, Borneo saloj — 4,175 metr.; Fudži-no-Jamo, Japonijoj — 3.780; Gunung, Karintijos Sumatroj — 3.805; Kuko, Naujojo Zelandijoj — 3,770; De-Teide, Kanarkų salose — 3.720; Gunung, Semeru Javoje — 3,670; Kombola, Celebese—3.450; Etna, Sicilijoj—3,724; Petermano, Grenlandijoj — 2.800; Cinto, Korsikoje — 2,710; Teiafajavona, Madagaskare — 2.610; Petrotallegalla,

Ceilone — 2,540; Ida, Krite — 2,457; Kosčiuškos, Australijoj — 2,206; Tiannadaišniurk, Islandijoj — 2,120; Chidenijus, Špichbergene — 1,730; Eradle-Monnt, Tasmanijoj — 1,545; Ben-Nevis, Anglijoj — 1,343 metrai.

KALBOS

Sakoma, jog visame pasauly esama 3,424 kalbos ar dialektai, kurie pasiskirsto taip: Amerikoje yra 1,624, Azijoje ir Australijoje — 937, Europoje — 587, Afrikoje — 276. Žymiausios kalbos: Anglų kalbą vartoja apie 150,000,000 žmonių; vokiečių — 120,000,000; Rusų — 90.000,000; francūzų — 60,000,000; ispanų — 55,000,000; italų — 40,000,000; portugalų — 30,000,000; Lietuvių visame pasauly, drauge su Amerika, apie 3,500,000.

ĮVAIRIŲ DAIKTŲ GREITUMAS.

(metruose į sekundą)

Žmogus, einantis 4 klm. į valandą, nueina 1,11 metr.; žmogus, einantis 5 klm. į valandą, nueina 1,39 metr.; žmogus, bēgantis, nubēga 2,2—2,8; žmogus, bēgantis rungtynēse, nubēga 6—8 metr.; žmogus, plaukiantis, nuplaukia 1,1 metr.; žmogus, čiuožiantis, nučiuožia 11 metr.; jojamas arklys risčia, nubēga 3—4 metr. arba 5—8 metr.; jojamas arklys lenktynēse nubēga iki 25 metr.; medžioklių šuo nubēga 25 metr.; paprastas iriamas laivas nuplaukia 1—1,5 metr.; laivas, einantis su greit. 9 mazgų, nueina 4,63 metr,; einantis 12 mazgų greitumu, nueina 6,17 metr.; einantis greitumu 17 mazgų, nueina 8,76 metr.; Vandenyno rekordas, plaukiant 24 valandas, nuplaukia apie 13,0 metr.; Dviratininkas (skaitant 15 kl. į val.). nuvažiuoja 4,17 metr.; dviratininkas lenktynē-

se nuvažiuoja 23,0 metr.: Automobilis mieste nuvažiuoja 4—8 metr.; Traukinis (60 klm. į val.) nuvažiuoja 16,67 metrus; traukinis greitasis (100 klm. į v.) nuvažiuoja 27,78 m.: Banga 5—14 metr.; Banga laike audros 21,85 metr.; Ramus vējas 4—8 metr.; Audra 20—30 metr.; Uraganas 30—40 m.; Lekiantis arēlis 24—30 metr.; Pašto karvelis 20—40 metr.; Kregždē 89 metr.; Monoplanas 40—50 metr.; 1910 m. Cepelinas 15 metr.; Uaitchedo mina 15,3—22,2 metr.; Lauko patrankos granata 442 metr.; Granata iš toli šaudančios krantų patrankos 510—1,000 metr.; Pēst. šautuvo kulka 500—800 metr.; žemēs apsisukimo aplink saulę greitumas 29,600 metr.; Pusiaujo taško sukimosi greitumas 465 metr.; Mēnulio apsisukimo aplink žemę 1,000 metr.; Balso greitumas ore prie O laipsnio 333 metr.; Šviesos ir elektros bangų greitumas 300,000 metrų.

TAIP SAKYDAVO ABRAHAM LINCOLN

Dirbk, dirbk, dirbk!
Vesk tik vieną karą ant syk!
Duokit jauniems vaikinams progą!
Mes negalime nuo istorijos pasislėpti!
Aš galiu kęsti kritiką, bet ne įžeidimą!
Jei įkibai, tai laikykis, kaip bulius laiko šunį!
Niekuomet nesigailėk, kad nemoki rašyti!
Geriaus kiaušinį išperėt, negu jį sudaužyt!
Daugiau kuolelių, negu skylelių juos įkišt!
Aš esu niekas, bet teisybė yra viskas!
Lai nė vienas neklumpa, kuris mano, jog jis daro gerai!
Nemainyk arkliais jodamas per upę!
Ši tauta privalo būti Viešpaties pusėj!
Mes ištikrųjų esame pasaulio iždinė!
Tikėkim, kad teisybė padaro galybę!

Visuomenēs opinija mūsų krašte yra — viskas!

Nieko brangintino negalima pralaimēti nesiskubinant!

Aš esu liuosas nuo požymių, asmeniško triumfo!

Gali avies uodegą pavadinti koja, bet ji del šito toki nepasidarys!

Turtas esti sunkenybe ir pardaugiau, jei mes jo negalime sunaudoti!

Jeigu vergija nēra piktybē, tai jokios piktybēs nēra ant žemēs!

Nepyk ant vieno, gailēkis kiekvieno!

Daugelis įprato būti nepatenkintais!

Tegul saų jie juokiasi, pakol turi iš ko!

Aš žinau, kad neklystu, nes aš žinau, kad Laisvē neklysta!

Pirmiau save išsipančiok, tuomet mes išsigelbēsime!

Ar gi galim žmogų kaltinti, kad jis turi porą bailių kojų?

Jei negali kliūties prašalinti, tai ark aplink ją!

Mes esame garbingi ne tik delto kiek duodam, bet ir kiek pasiliekam!

Matant kad tūli yra turtingi, matosi, kad ir kiti gali likti turtingais!

Būk sau, kaip buvęs, o aš vis turēsiu pasitikējimo kaip mano drauguose, taip ir priešuose, kad ir vienuose ir kituose yra gerų žmonių!

Nesiskubink likviduoti. Gali būt dar bus biznio ganētinai!

Mano politika yra trumpa ir maloni, kaip senos moteriškēs šokis!

LAIMEI AUKSO TAISYKLĖS

Baugštumas yra minties liga, atkakli ir pavojinga; žmogus kartą įsitikinęs, kad jokios kliūtys nėra nepergalimos, suranda savyje naują ir negirdėtą stiprybę bei energiją. — Dr. Johnson.

* * *

Žodis "pasisekimas" nėra pigus, — už 'jį mokama studijomis, pastangomis, ilgų valandų skaitymais ir minties sutuopimu, taip gi lavinimuisi, lavinimusi ir lavinimusi. — Sheldon.

Optimistas yra tokis žmogus, kuris kur tik nueina, visur randa malonų laiką, nes jisai su savim nešiojasi malonų laiką.

* * *

Daryk gera savo prieteliui, kad jį prie savęs palaikius: daryk gera savo neprieteliui, kad jį į save laimējus. — Benjamin Franklin.

* * *

Ar gi nedasiliečiam su pirštais į laimę, jau vien tik tą žodį ištarydami? Ar gi negyvename mes su laime, jeigu nepraleidžiame nē vienos dienos jos vardo neištarę?— Maeterlinck.

* * *

1. Trys pasauly kvailiausi:
   Žydas, kad geriausios mėsos (kiaulienos) nevalgo.
   Bajoras, kad savo sveikiems švarkams užpakalį skaldo.
   Gaidys, kad gieda, kada visi miega.
2. Trys vedamieji:
   Meška (luokis).
   Kumelė.
   Mergelė.
3. Trys pasauly riebiausi:
   Mėsininko šuo.
   Malūnininko kiaulė.
   Kunigo gaspadinė.
4. Trys be ko negali gyventi:
   Be darbo.
   Be valgio.
   Be miego.

Pereitų Metų Derlius Lietuvoje

Statistiniais daviniais, 1923 metais rugių derlius Lietuvoje siekē 12,801,000 centnerių, iš kurių vietiniam suvartojimui reikalinga 10,813,300 cent., perteklius ig siekia 1,987,700 cent.; miežių surinkta 3,500,000 cent.; vietiniam suvartojimui reikia 2,816,600 cent., perteklius siekia 683,400 cent.; avižų derlius 6,777,000 cent., iš kurių Lietuvai reikalinga 6,310,000 cent. ir 467,000 pasilieka eksportui; bulvių derlius — 31,460,000 cent., iš jų 25,896,000 cent. reikalingi vietiniam suvartojimui ir 6,06,400 cent. pasilieka kaipo perteklius; žirnių derlius — 1,250,000 cent., vietiniam suvartojimui reikia 743,500 cent., ir perteklius — 506,500 cent., sēmenų derlius— 521,000 cent., iš jų Lietuvos reikalams — 333,500 cent. ir perteklius — 187,500 cent.; linų pluošto derlius — 547,7000 cent., Lietuvos reikalams — 217,500 cent. ir perteklius 329,000 cent. Į šiuos skaičius įeina ir Klaipēdos krašto derlius.

Kas Skaito, Rašo — Duonos Neprašo.

GEROS IR NAUDINGOS KNYGOS

PERSKAITYK JAS

VINCO KUDIRKOS RAŠTAI, 6 tomai	$6.00
VINCO KRĖVĖS RAŠTAI, 3 tomai	3.00
LAZDYNŲ PELĖDOS RAŠTAI, 4 tomai	3.00
VAIŽGANTO RAŠTAI, 7 tomai	4.50
VAINIKAI — Rinkinys Liet. Kalboje Poezijos raštų	1.00
DĖDĖS TAMO TRIOBELE, 2 tomai	1.50
KELIONĖ APLINK PASAULĮ į 30 dienų	1.00
PUTINO RAŠTAI, 2 tomai	1.50
KS. VANAGĖLIO RAŠTAI, 1 tomas	.50
A. VIENUOLIO RAŠTAI, 2 tomai	1.80
VISA LIETUVA — Viskas apie Lietuvą	2.50
AISOPO PASAKOS	1.25
ORGANINĖ CHEMIJA	2.50
LIET. TAUTOS ISTORIJA — St. Matulaičio	1.00
DAINAVOS ŠALIES Senų žmonių Padavimai	1.00
KOMERCIJOS ARITMETIKOS VADOVĖLIS	1.00
ŠVENTADIENIO SONETAI — J. Savickio	1.00
KAUNO MIESTO ALBUMAS	1.00
LIETUVOS ĮSTATYMAI	2.50
TUKSTANTIS NAKTŲ IR VIENA	2.00
LIET.-ANGLIŠKAS ŽODYNAS — A. Lalio	10.00
GAMINIMAS VALGIŲ	1.50
KIŠENINIS ŽODYNĖLIS	1.00
GYVENIMAS GENOVAITĖS	.75

Didelis pasirinkimas Teatro, Poezijos ir Gamtos Mokslų Raštų. Reikalaukit Mūsų Didžiojo Katalogo!

Vienybės Knygynas
193 Grand Street
Brooklyn, N. Y.

3 0112 072802124